ceſſarius pauperi: vt in eo reportet elemoſynã ꝺ curia cȩleſti. Anima eni que hic laceſcit ꝛ flagellis cȩdit oẽs tribulationes ſuas ſimul congerit in ſacco patiẽtiȩ vt eas oſtẽdat amico ſuo pro q̃ talia patit: Sic dicit ꝙ quȩdã erat quȩ amabat quẽdã pro cuiꝰ amore parẽtes eius verberabãt eã quotidie ꝛ capillos ſuos dilaniabant et oẽs capillos ſuos dilaniatos recolligebat ad amoris imitationẽ: Sic ꝛ nos i ſacco pniȩ chriſto debemus oſtẽdere tribulatiões quas patimur pro eius dilectione. Itẽ oia nr̃a debemꝰ

a ſionem. Adhũc eni modicũ aliquantulum/ qui venturus
b c eſt vẽniet ẽt nõ tardabit: Iu-
d ſtũs autem meꝰ ẽx fide viuit.
e f g Q: ſi ſũbtraxerit ſe/ nõ plãcebit anime mee. Nos autẽ nõ

Abac.ij.a. (?)

chriſto oſtẽdere: ſicut vulnera medico oſtẽdũt ĩfirmi ad ſanãdũ. Itẽ ſicut paupꝛtatẽ ſuã oſtẽdit paupꝛ elemoſynario ad ſublevandũ: ſed ſi vadis ad elemoſynariũ ſine ſacco patiẽtiȩ nihil reportabis. a ¶ Adhuc eni/ quaſi tenẽda eſt patientia: nam tribulatio nec longa eſt tempꝛe: nec vȩhemẽs magnitudine ꝛ intentione. Et h̃ eſt qꝺ/ adhuc modicũ/ reſtat ad ſuſtinendũ .i. paruo tpe ſuſtinendũ: quandoq; ad iudiciũ generale b ¶ Veniet/ retributor ſpecialit̃ bonoꝝ in morte. c ¶ Et nõ tardabit/ poſt mortẽ/ ſctõꝝ a retributiõe: qꝛ ſtatim in egreſſu aiȩ a corpore ſcti martyres induuntur ſtola pꝛma: ſtola .ſ. eternȩ iocũditatiſ. Nota ꝙ duo dicit i expectatiõe: ꝛ duo ſubiũgit in retributiõe. Quȩ dicit in expectatiõe ſũt modicũ ꝛ aliquãtulũ: modicũ tpis ꝛ aliquãtulũ paſſionis. Modica eni eſt paſſio i ſe ꝛ momẽtanea: ſic alibi dic̃ apl̃s .ij. Cor̃.iiij.d. Id qꝺ ẽ i pꝛſẽti momẽtaneũ ꝛ leue tribulatiõis nr̃ȩ: ſup modũ i ſublimitate ȩt̃nũ glĩȩ pondꝰ opabit̃ i nob. Duo dic̃. Momẽtaneũ quãtũ ad breuitatẽ tpis: et leue quãtũ ad modicitatẽ paſſiõis Itẽ .j. Pet.j.b. Modicũ nũc ſi oportet ꝯtriſtari i varijs tribulationibꝰ. Duo aũt in retributiõe dicit .ſ. veniet ꝛ nõ tardabit: Veniet iocũditas poſt paſſiõis tribulatiões: nõ tardabit ȩt̃nitas finiẽs tpalitatẽ ipſarũ ãguſtiaꝝ. d ¶ Iuſtꝰ autem. Abacuk.ij.a. Veniẽs veniet ꝛ nõ tardabit. Item aũt dic̃ dñs iuſtus meꝰ .i. per me iuſtus ẽ: nõ per carnales obſeruãtias. e ¶ Ex fide viuit/ vita grĩȩ in pꝛſenti: et pꝛ fidẽ veniet ad vitã glorie in futuro. In hac vita viuimꝰ pane groſſo fidei: qꝛ pauperes de pane groſſo ſolent viuere: in futuro qñ diuites erimꝰ viuemꝰ pane ſincerȩ cognitiõis ſine furfure enigmatis .ſ. Nõ pari iocũditate ſumit̃ adeps frumẽti et cortex ſacramẽti: ſine pane inops eſt ois mẽſa: ꝛ ſine fine viua eſt aiȩ refectio. Ideo .j.xj.a. dicit̃: Fides eſt ſubſtãtia .q.d. alia acceſſoria ſũt ad iſtã quȩ eſt fundamentũ. f ¶ Qꝺ ſi ſubtraxerit ſe/ iuſtus a iuſticia: h̃ ẽ per fidẽ. g ¶ Nõ placebit aiȩ meȩ. Antropoſpathos eſt .j.xj.b. Sine fide impoſſibile eſt placere deo. Hȩc auctoritas pꝛdicta ſumit̃ de Abacuk.ij.a. Sed videt̃ apl̃s in duobꝰ peccare .ſ. in ſenſu ꝛ ordine verboꝝ. Ita eni in Abacuk .ij.a. Adhuc viſus pꝛcul ꝛ apparebit in fine ꝛ nõ mentiet̃: etſi morã fecerit expecta eũ: quia veniens veniet ꝛ non tardabit. Ecce qui incredulꝰ ẽ nõ erit recta anima eius in ſemetipſo: iuſtus autẽ in fide ſua viuet: Ibi ergo tarde: hic autem cito dicit venturũ. Ibi prius dicit: Qui incredulus ẽ ꝛc̃. ꝛ poſt dicit: Iuſtus autẽ. Hic aũt pꝛmo dicit: Iuſtus aũt: et poſtea. Qꝺ ſi ſubtraxerit ſe. Dicendũ: licet ordinem immutet quodãmodo apl̃s: ſenſum aũt vel veritatẽ non mutat: qꝺ eni modicum eſt reſpectu ȩternitatis: longum eſt expectanti in tpe ꝛ in loco exilij. Et ideo dicit apl̃s: Adhuc modicũ aliquãtulũ/ ꝛ quãtulũcũq;/ qui venturꝰ ẽ .q.d. licet longũ ſit expectanti: tñ modicũ eſt reſpectu valoris ꝛ pꝛcioſitatis rei quȩ ventura ẽ. Vel põt dici ꝙ prima auctoritas partẽ ſuppꝛeſſit. Aggei.ij.b Adhuc vnũ modicum eſt ꝛ ego cõmouebo cȩlũ ꝛ terrã ꝛ mare ꝛ aridam: ꝛ mouebo omnes gentes: ꝛ veniet deſideratꝰ cunctis gentibus. Aliam autem partem auctoritatiſ aſſumpſit de Abacuk.ij.a. Et idem habet̃ Roma.j.b. et Gal̃.iij.b.

Eſt aũt fides ꝛc̃. In iſto capitulo ¶ Expo. Ca. XI cõmẽdat fidẽ q̃ credimꝰ i chriſtũ ꝛ durat vſq; ad pꝛincipiũ duodecimi capituli. Sũma aũt capituli ẽ ꝙ primo ponit fidei diffinitionem. Secundo eius multiplicem cõmendationẽ pꝛ multa exẽpla noui teſtamẽti. Primo nouẽ exẽpla adducẽs de Geñ. de aptatiõe .ſ. ꝛ creatione ſeculi/ de abel ad enoch/ de noe ad abraã/ ꝺ ſara ad iſaac/ ꝺ iacob ad ioſeph. Scꝺo ponit exẽpla de moyſe in Exo. Tertio ponit exẽplum de libro Ioſue in raab: et de muris hiericho q̃ corruerunt. Quarto ꝺ libro Iudicũ ꝺ gedeõe. Quinto de pꝛmo Reg̃. de dauid ꝛ ſamuele. Sexto de oibꝰ libris in ſũma ꝛ de ſãctis: ibi: Scti pꝛ fidẽ vicerũt regna. Cõmẽdat̃ aũt pꝛ hȩc q̃ dicũt̃ hic fides multiplicit̃. Primo ꝙ fundamẽtũ ẽ aliarũ virtutũ: ibi: Eſt autẽ fides ſubſtãtia. Scꝺo qꝛ pꝛ illam intelligimꝰ occulta ꝛ ȩterna: ibi: Fide itelligimꝰ aptata eẽ ſȩcula. Tertio qꝛ reddit opera grata: ibi: Fide plurimã hoſtiã. Quarto cõmendat̃ qꝛ liberat ab erũnis huiꝰ ſeculi: ibi: Si de enoch trãſlatꝰ ẽ. Quinto qꝛ liberat a diluuio: ibi: Fide noe reſponſo accȩpto. Sexto qꝛ facit abrenũciare oibus: ibi: Fide q̃ vocat abraã ꝛc̃. Septimo qꝛ facit pꝛmiſſorũ adimpletionẽ ꝛ prolis mĩtiplicationẽ: ibi: Fide demoratꝰ ẽ i tra pꝛmiſſiõis Octauo qꝛ fides obediẽtiã pꝛmptã facit ꝛ obediẽtiȩ cumulatȩ oſtenſionẽ facit: ibi: Fide obtulit abraã iſaac. Nono qꝛ meret̃ futuroꝝ pꝛcognitionẽ: ibi: Fide et de futuri benedixit ꝛc̃. Decimo qꝛ liberat a pꝛiculo: ibi: Fide moyſes natꝰ occultatꝰ ẽ ꝛc̃. Undecimo qꝛ facit ꝯtemnere pꝛſpera ꝛ amplecti aduerſa: ibi: Fide moyſes grãdis factꝰ. Duodecimo: qꝛ effectus fidei ẽ audacia ſpũalis: ibi: Fide reliq̃t egyptũ: nõ veritꝰ aioſitatẽ regiſ. Tertiodecimo qꝛ effectus fidei ẽ egyptioꝝ extermiatio ꝛ populi iudaici ſalus i celebratiõe paſchȩ ꝛ ſanguinis imolatiõe: ibi: Fide celebrauit paſcha ꝛc̃. Quartodecimo: qꝛ ẽ miraculoꝝ opatio: ibi: Fide trãſierũt mare. Quintodecimo: qꝛ eſt collegij ſctõꝝ aſſociatio: ibi: Fide raab. Sextodecimo: qꝛ eſt hoſtiũ impugnatio ꝛ regnoꝝ ſbiectio: ibi: Et q̃d adhuc dicã. Septimodecimo: quia eſt totius creaturȩ perfecta dñatio: ibi: Obturauerunt ora leonum ꝛc̃. Octauodecimo: qꝛ ẽ tribulationũ ꝛ anguſtiarum patiens ꝛ benigna perpeſſio: ibi: Alij autem diſtenti ſunt. Ultimo autem ponit ſanctorũ cõmunem expectacionem: ibi: Et hi omnes teſtimonio fidei ꝛc̃. Dicit ergo: b ¶ Eſt autem fides: qꝺ creditur his articulis. Et hoc dupliciter. Collectiue .ſ. omnes articuli. Unde in ſymbolo athanaſij: Hȩc ẽ fides catholica: quã niſi qſq;. Ul̃ ſingilatim. Roma.j.b. Iuſticia dei i ea reuelatur de fide in fidem: id eſt de vno articulo in alium. Item fides eſt q̃ credit̃. Et hoc duplicit̃ vel habitus vel motꝰ. Eſt aũt habitꝰ duplex formatꝰ vt dicit̃ .ſ.x.g. Iuſtus ex fide viuit. Et .j. Ioh. v.a. Hȩc eſt victoria quȩ vincit mũdũ fides noſtra. Et eſt habitus informis. Iaco.ij.d. Demones credunt ꝛ ꝯtremiſcunt. Similiter motus fidei duplex eſt: vel informis. Unde Augꝰ. Fides ẽ credere qꝺ non vides. Ul̃ formatus. Unde Iſidorus Fides eſt ſi fiat qꝺ in aio dicit̃ .i. obedientia. Item fides dicitur cognitio aperta. Sed iſte modus impropꝛiꝰ ẽ valde. Unde Roma.j.b. De fide in fidem. Et dicit btũs Augꝰ. De fide ſpei tranſitur ad vim rei. Ecc̃j.xl.b. Fides in ſȩculum ſtabit. Item fides dicitur fidelitas. Hiere.v.a. Oculi dñi conſpiciũt fidem. Eſa.j.f. Principes tui infideles ſocij furum. Itẽ fides dicit̃ credulitas .ij. Machab. vlt̃.b. Singulos aũt illoꝝ armauit: non clypei ꝛ haſtȩ munitiõe: ſed ſermõibꝰ opoꝛtunis ꝛ hortatiõibꝰ: expoſito digno fide ſomnio: per qꝺ vniuerſos lȩtificauit. In h̃ aũt loco diffinit̃ fides ſcḋm qꝺ fides eſt id q̃ credit̃ habitꝰ .ſ. credẽdi formatꝰ. Dicit ḡ: b ¶ Fides eſt ſubſtãtia rerũ ſperãdarũ argumẽtũ nõ apparẽtiũ. Chryſ. ſup Ioh. Homel̃.lxxxvij. Eſt eni fides ſperãdaꝝ ſubſiſtẽtia rex redargutio ñ apparẽtiũ. Itẽ ſup hũc locũ. Eſt aũt fides earũ/ q̃ ſperãt̃ hypoſtaſis reꝝ elẽcꝰ .i. argutio eaꝝ q̃ nõ vident̃. Elencus

a In hac eni teſtimoniũ conſe-
b cuti ſunt ſenes. Fide intelli-
c gimus aptata eſſe ſecula ver-
d bo dei vt ex inuiſibilibꝰ viſibi-
e f g lia fierẽt. Fide plurimã hoſtiã
h i abel q̃ cain obtulit deo p quã
teſtimoniũ ɔſecutꝰ ē eſſe iuſtꝰ:

ꝙ videt. Elẽcus eni argutio ē in valde manifeſtꝭ. Fides igit eſt
viſio manifeſtoꝝ ⁊ ad eadē his q̃ vident ſup certitudinē ad ea
que non videntur. Dicitur autem fides ſubſtantia rerum ſpe-
randarum/quantum ad operatiuã. Argumentum nõ apparē-
tiũ/quantum ad cognitiuã: Fides eni eſt principiũ in cogni-
tiua ⁊ operatiua. In operatiua: quia fundamentũ eſt.ſ.ſubſtã
tia rerum ſperandarum: fides autem per
ſe cognoſcit: propt hoc autē digniſſimũ
eſt in hac facultate. Vel fides dicitur ſub-
Geñ.1.a. ſtantia rerum ſperãdaꝝ quãtũ ad viã. Ar
gumẽtum nõ apparẽtiũ quãtũ ad pĩam:
Itē fides dr ſbſtãtia reꝝ ſperandarũ: ad
differẽtiam fidei iformis que non eſt ſub-
Geñ.4.a. ſtantia ſed inanis eſt. Argumentum au-
tem non apparentium dicitur ad differen-
tiam aliarum virtutum. Dicit ergo: **Eſt
autem fides ſubſtantia rerum ſpe-
randarum**.i.fides eſt fundamentum et
origo omnium virtutum per quas res ſperande ſubſiſtunt
quandoq; in nobis. Vel/ **Fides eſt ſubſtantia rerum
ſperandarũ**.i.fides eſt origo ⁊ radix ſpei: per quã ſpem res
ſperãde.i.res eterne iam quodãmodo ſubſiſtũt ⁊ ſũt i nobis.
Spe eni ſalui facti ſumꝰ: Roma.viij.c. Vel ſm Chryſ. **Fi-
des ē ſubſtãtia rerũ ſperãdarũ**.i.fides eſt firmitas ⁊ cer
titudo ſiue firma certitudo de rebꝰ ſperãdis. Fides eni certi-
tudinē dat. **Argumẽtũ nõ apparẽtiũ**/vel ɔuĩctio.i.pre-
monſtratio ⁊ certitudo ⁊ pro rebꝰ que non apparẽt.i.habitus
oſtẽdent.i.illuminãt ad vidẽdũ qd aliter inuiſibile ē. Et nota
Argumẽtũ dicitur multꝭ mõis q argumẽtũ dicitur multis modis. Dicitur eni argumẽtũ ali
qñ breuis collectio materie ſubſequẽtis: ſicut dicitur in pñci-
pio libroꝝ: Hoc eſt argumẽtũ totꝰ libri. Aliqñ dicitur argu-
mentũ oſtẽſio. Vñ Ioh.iij.c. Qui male agit odit lucē ⁊ non
venit ad lucē vt nõ arguãtur opa eiꝰ: q aũt facit veritatem ve-
nit ad lucem vt manifeſtẽt opa eius. Et ita patet qd idē eſt ar-
gui qd manifeſtari. Itē Eph.v.c. Oia que arguũtur a lumi
ne manifeſtãtur. Aliqñ ſumitur argumẽtũ p ſigno. Vñ mgr
Hugo de ſanc.vic. in quodã tractatu dicit. In hoꝝ atteſtatio
ne vtimur ſignis pro argumentꝭ: pdigijs p argumẽtꝭ. Aliqñ
dicitur experimẽtũ ſicut dicit Boetiꝰ. Ratio rei dubie faciẽs
fidē. Sic ſumit i logicis: ſic fides accipitur p effectu argumẽti
.i.p certitudine quã facit argumẽtũ: In theologicis ſo acci-
pitur fides nõ p effectu argumẽti ſed pñcipio vel ipſo argu-
mẽto. Logica eni fides.i.certitudo fit ab argumẽto: ſed theo-
logica fides facit certitudinē ſiue ipſa ē certitudo. Itē argu-
mentũ ſumit p acumine igenij. Vñ dr de btã cecilia: dño: Ce
cilia famula tua q̃ſi ouis argumẽtoſa tibi deſeruit.i.ingenioſa
et ſtudioſa. Fides aũt dicit argumẽtũ rerũ nõ apparentiũ: id
eſt oſtenſio earũ.i.habitꝰ illuminãs ad vidẽda ea q̃ alio mo-
do ſunt inuiſibilia. Et dicit argumẽtũ pro ſimilitudine: qr ſic
per argumẽtũ venit ad noticiã ɔcluſiõis: ita p fidem i noticiã
eternoꝝ. Vñ Eſa.vij.b. Niſi credideritis nõ intelligetꝭ. Itē
fides pcedẽtiũ patrũ eſt nobis argumẽtũ rerũ non apparen-
tiũ: Vt verbigrã. Futura reſurrectio pbat: quia ita crediderũt
priarche apli ⁊ alij ſãcti. Seqt: a **In hac eni**: qñ vere fi
des ē ſbſtãtia.i.fũdamẽtũ ⁊ cã meritoria reꝝ ſperãdaꝝ: qr cã
iuſticie p quã ſperãda ſit eterna. In hac eni: pt hãc.ſ. pt fidē
b **Teſtimoniũ ɔſecuti ſt ſenes**.i. ãtiq pres abraã ⁊ cete
ri ſt ɔſecuti a deo vel ab hoibꝰ teſtimoniũ iuſticie: qr pt fidē
deus teſtatꝰ eſt eos eſſe iuſtos. Vñ.j.eodē.g. Hi oẽs teſtimo
nio fidei pbati inuenti ſunt. Geñ.xv.b. Credidit abraã deo ⁊
reputatũ eſt ei ad iuſticiã. Sicut ecõuerſo non credidit eua vl
ſara deo ⁊ reputatũ eſt ei ad ſtulticiã. Et nota q dicit: b **Se
nes**: non qr etate ſint ſenes: qñ teſtimoniũ a deo ɔſecuti ſunt:
ſed dicunt ſenes quia anteceſſores hoꝝ: et ſic conſtat fidē non
eſſe nouã vl ficticiã cum antiq tenuerũt. Leuitꝭ.xxvj.b. Vetu
ſtiſſima veterũ ⁊c. c **Fide intelligimꝰ** ⁊c. Hic oſtẽdit
per exẽpla q fides ē certitudo de nõ apparẽtibꝰ: qr ſbigratia.
Fide.i.p fidē. d **Intelligimꝰ aptata eē ſecula ver-
bo dei**.i. ſapient diſpoſita verbo dei vel filio dei: ita vtiq;.
e **Vt ex inuiſibilibꝰ**/ex iformibꝰ elemẽtis. f **Viſibilia
fierẽt**.i.formata ⁊ ſpēm hñtia. Terra eni: id ē pmordial ma-
teria erat iuiſibilꝭ ⁊ icõpoſita: vt dicit Geñ.j.a. ſm aliã lrãm.
Vel/ **Vt ex inuiſibilibus**.i.ex his que non poſſunt vide-
ri.i.ex elementis. **Viſibilia fierẽt**.i. aialia habentia viſum.
Vel/ **Ex inuiſibilibus viſibilia fierent**.i. vt iuxta inuiſi
bile exemplar qd erat in mente dei fierent hec viſibilia: quia
ſicut dicitur Ioh.j.a. Qd factum eſt in
ipſo vita erat: ãteq;.ſ.fieret: Et dic: **Ex
iuiſibilibꝰ**/ pluralit ſic Roma.j.c. In-
uiſibilia dei per ea que facta ſunt intelle-
cta ɔſpiciunt. Et nota q dicit: **Fide in-
telligimꝰ**: Aliter eni niſi per patrē non
intelligũt hec. Chryſ. Unde ſcis q ver
bo h fecit deus: argumentatio eni h non
probat: Sed h fide idiget: nullꝰ eni erat
qñ facta ſunt. Eſa.vij.b. Niſi credideritꝭ
non intelligetis. Sed per fidem manife-
ſtum eſt q ex nõ entibus fec deꝰ ea que
ſunt: ex non apparentibus ea que apparent: ex non ſubſiſten-
tibꝰ ea q̃ ſubſiſtũt. Vñ Roma.iiij.c. Vocat ea q̃ nõ ſt tãq; ea
q̃ ſt. Hoc philoſophi non intellexerũt: immo ɔtrariũ dicunt.
Nihil eni aiunt ex non entibus eſſe animale exiſtens: et tñ de-
um inarchũ.i.ſine principio concedunt: cũ argumentatio non
ſubmittat/ſed cõtrarium: Dicere eni qd nec a ſe nec ab alio ge
nitus eſt difficilius eſt dicere q̃ ex non entibꝰ fecit omnia de-
us. Hoc fide indiget: nullus eni erat qñ facta ſunt. g **Fide
plurimã**. Supra in cõmẽdationē fidei generalit poſuit exē-
plum q per fidem antiqui teſtimoniũ ſt cõſecuti iuſticie: ⁊ in-
cepit ab exordio.ſ.qd eſt a computatione ſeculi: nũc ſpecialit
ponit exempla multorum: et primo de abel. Ideo autem ad-
dit exempla precedentium patrum vt probet fidem noſtram
non eſſe nouam. Et ſm Chryſ. Vt vel iſtos quibus loquitur
qui inter tribulationes languerunt ⁊ puſillanimes effecti erãt
conſoletur: ⁊ hortetur a progenitoribꝰ ⁊ mirabilibꝰ viris: qui
pro fide tam multa paſſi ſunt: cum eni inuenerit eorundē paſ-
ſionũ cõmunicationem anima requieſcit. Simile habetur.j.
Machab.ij.f. Mementote operum patrum que fecerunt in
generationibus ſuis: ⁊ accipietis gloriam magnam ⁊ nomen
eternũ: Abraam nõne i temptatione inuentus ē fidelis: Et.j.
dicit: Et ita cogitate per generationem in generationē: quia
omnes qui ſperant in eum non infirmantur. Signãter autem
hic incipit ab abel: ſicut dicit Chryſ. qui male paſſus eſt a
fratre ſicut iſti a contribulibus ſuis.q.d. honorauit ille deum
propter hoc mortuus eſt ⁊ occiſus a fratre: et necdum tñ re-
ſurrectione potitus eſt. Unde exemplo huius libenter debetꝭ
ſufferre. Dicit ergo: **Fide plurimam hoſtiam abel q̃
cain obtulit deo**: Quaſi bene dico q ſenes per fidē cõſecu
ti ſunt teſtimonium iuſticie: ſicut apparet i hoc: Abel fide: id
eſt per fidem inuiſibilium. h **Plurimam hoſtiam q̃
cain obtulit deo**: id eſt acceptabiliorem pluris precij.
Vel ſm aliam litteram. **Abel obtulit deo hoſtiam fi-
de plurimam**/ per fidem plurimam quantam. Chryſ. Fi-
de amplius ſacrificium abel q̃ cain obtulit deo: id eſt honora
bilius: quia recte obtulit ⁊ recte diuiſit: vt dicitur Geñ.iiij.a.
ſcdm aliam litteram. Et primus etiam obtulit: nunqd enim
habuit vel a patre vel a matre vel a fratre. Omnes eni hi offē
derant deum. Igitur qui honore erat dignus primus interi-
mitur a fratre: vt per hoc ſciatis q ſi eſtis digni aut domini
ſine tribulatione non eritis: Fide autē abel omnia fecit: Que
eñ miracula viderat vt crederet q fieret ei aliqua retributio
miſericordie: a fide ſola virtutē. i **Per quam**/fidem te-
ſtimonium conſecutus eſt eſſe iuſtus: id eſt per quam
fidem meruit eſſe iuſtus ⁊ teſtificationem eſt adeptus de ſua
iuſticia. Matth.xxiij.d. A ſanguine abel iuſti vſq; ad ſangui-
nem zacharie filij barachie. Vel ſm Chryſ. dicitur teſtimo-
nium iuſticie aſſecutus: quia dicitur ignis deſcendiſſe ⁊ acce-
piſſe eius ſacrificia. Unde Geñ.iiij.a. vbi dicitur: Reſpexit
ad abel ⁊ ad munera eiꝰ. Alia lrã habet Et igniuit dominꝰ ſu
per abel ⁊ ſuper ſacrificiũ eius: Et ſic dicit Hieroꝰ Theodo-
tiõ ſic tranſtulit Et iflammauit dñs ⁊c. Et hoc eſt qd ſubdit:
ꝙ Teſtimoniũ ɔhibẽte

ꝟ a Teſtimoniũ ꝑhibẽte muneribꝰ eiꝰ deo: qꝛ ea recę/
pit ⁊ accepta ipſa inflãmando. b Et per illã defũctus:
id eſt iuſte vitam finiens. c Adhuc loquit/ nobis ⁊ in/
ſtruit nos in h̄ ꝙ ſimiliter pro fide mori parati ſimus. Vel/
b Per illã et ipſe defũctꝰ loquit adhuc. i. materia eſt
nobis loquẽdi: quia tanta fuit fides eius vt mors nõ extruxe/
rit famã eiꝰ: imo ad/
huc viget memoria
eiꝰ. Chryſ. In hoc
oſtẽdit eum in parte
potiꝰ retributione.
Qualit: qꝛ ſpecula/
tio que ab eo multa
ē. Interfecit enĩ eũ
cain: ſed nõ iterfecit
gloriã eius ⁊ memo/

a teſtimonium perhibẽte mune
b ribus eius deo: ẽt per illã de/
c functus ãdhuc loquitur. Fi/
d dẽ ẽnoch tranſlatus eſt ne vi
e f g dẽret mortem: ⁊ nõn inuenie/
h batur: quia trãſtulit illũ deꝰ.

i Antẽ trãſlationẽ enĩ teſtimo/
nium habuit placuiſſe deo.
k Sinẽ fide autem impoſſibile
l eſt placere deo. Crẽdere enim
oportet accedẽtẽ ad deũ qꝛ ẽ:
m n ⁊ iq̃rẽntibꝰ ſe rẽmunerator ſit.

riã. Quocirca ait: Nec vos moriemini o hebrei. Quãto enĩ
q̃s difficiliora paſſus ē: tãto gloria eiꝰ maior. Bene aũt dicit:
Loquit. i. bene viuẽdi ſignũ eſt ⁊ admonitio. Qui enĩ admo
net alios iuſtos eſſe loquit: Nõ tñ hortat ſermo: quãtũ paſ/
ſio ſic cęlũ apparẽs ſolũ loquit: et t̃ra ſimilit loq̃t ⁊ cetere crea
turę. Unde Job. xij. b. Interroga iumẽta ⁊ docebũt te: vola
tilia cęli ⁊ indicabũt tibi: loquere terrę ⁊ rñdebit tibi: ⁊ indica/
bunt aquę maris. Notandũ etiã ꝙ ſanguis dupliciť clamauit
deo vindictã ⁊ retributionẽ ꝯtra interfectorẽ: nobis aũt ſola/
tiũ ⁊ imitationẽ ſiue exhortationẽ. Uñ Geñ. iiij. b. Vox ſan/
guinis fratris tui clamat ad me de terra: quia euidẽtia ſceleris
obtinet vim clamoris: vt dicit Glo. ſup Geñ. xix. Sanguis
aũt chriſti deo pro nobis clamat veniam ⁊ remiſſionẽ: nobis
aũt clamat alacritatẽ ⁊ imitãdi ſtrenuitatẽ. Uñ meliꝰ loquitur
q̃ ſanguis abel ⁊ efficacius: ſicut dicitur. j. xij. f. Job. xvj. d.
Terra ne operias ſanguinẽ meũ: nec inueniat i te locũ latendi
clamor meꝰ. d Fide enoch ⁊c̃. Poſt abel ponit exẽplũ
de enoch: in quo ſicut dicit Chryſ. maior virtꝰ fidei oſtendi/
tur q̃ in abel: qꝛ que in ipſũ abel facta ſũt: ſufficiẽtia erant iſtũ
euertere: qualit pręſciuerat deus qm̃ oſtendendus erat: dixit
aũt ad cain: Peccaſti: ne adijcias adhuc: honoratꝰ eſt ab eo:
non vltus ē eũ: ⁊ neq̧ hic hũc pugnam imiſit ⁊ nõ dixit: quę
vtilitas periculoꝝ ⁊ laboꝝ abel: honorauit deũ ⁊ nõ vltus eſt
eũ: quę enĩ vtilitas q̃ abierat ſupplitiũ fratris. Ponamꝰ ꝙ dif
ficilẽ debet vindictam quid ad infernũ. Et. j. Cognouit qm̃ ſi
deus ē. Glo. et retributor ē. Et. j. Si ꝓo qui de reſurrectiõe
nihil ſciuerãt: et ꝯtraria videbãt ita placuerũt: quanto magis
nos: Et. j. Fides aũt ꝯtraria ē eoꝝ q̃ videt: ſi viderit: vos ni/
hil hic ſuſcipiẽtes ne tumultuemini. Dicit g̃ ad cõmendationẽ
iſtius fidei. Fide. i. merito fidei. e Enoch trãſlatꝰ ē. i. ꝑ
fidem placuit deo: et acceptus factꝰ eſt ei: et ideo trãſtulit eũ.
Uñ Chryſ. Qualit fide tranſpoſitꝰ eſt enoch vel trãſlatꝰ: qm̃
trãſpoſitionis exceptio fuit cauſa acceptiõis aut fides. Unde
Ecci. xliiij. c. Enoch placuit deo ⁊ trãſlatꝰ eſt in paradiſũ: vt
det gentibꝰ ſapientiã. Itẽ Sap. iiij. b. Placẽs deo factus di/
lectus ⁊ viuẽs inter peccatores tranſlatꝰ eſt raptus eſt ne ma/
licia mutaret intellectũ eiꝰ aut ne fictio deciperet animã illius
Tranſlatus eſt aũt in paradiſum vnde eiectꝰ eſt adã. f Ne
videret mortem/ per experientiã: vel vt neq̧ etiam de lon/
ge videret mortẽ in alijs. Similit nos fides liberat a morte:
fides. ſ. vera ⁊ p̃ceptoꝝ executoria. Unde Joh. viij. g. Si q̃s
ſermonẽ meũ ſeruauerit: mortẽ nõ videbit in ęternũ. g Et
nõ iueniebat/ vſq̧ in aliq̃ parte mũdi. h Quia trãſtu/
lit illũ deꝰ. Idẽ dicit Geñ. v. c. Ambulauit cum dño ⁊ non
apparuit: qꝛ tulit eũ deꝰ. i Ante ⁊c̃. Quaſi ꝑ fidẽ tranſlatꝰ
eſt: qꝛ ꝑ fidẽ fuit iuſtus: quia per fidẽ placuit deo. Et hoc eſt
qđ ait: i Ante trãſlationẽ enĩ teſtimonium habuit
placuiſſe deo. Sic enĩ ſcriptura teſtat. Geñ. v. c. Ambula
uit cũ deo. Et Sap. iiij. b. Placẽs deo factꝰ dilectꝰ. Et vere
per fidem placuit deo: k Sine fide autem impoſſibi/
le eſt placere deo: quia enĩ fides purificat cor ⁊ mundat:
ideo placitam reddit deo animã. Act. xv. b. Fide purificans
corda eoꝝ. Roma. iij. c. Juſticia ē ꝑ fidem ieſu chriſti ſuper
omnes qui credunt in eũ. Roma. iij. c. Arbitramur hominẽ

iuſtificari per fidẽ ſine operibꝰ legis: Fides autem informis:
qꝛ nõ habet formã ⁊ ſpẽm nõ reddit animã deo placitã: ſed fi/
des que operat per dilectionem: ſicut dicitur Gal. v. b. Unde
j. Cor. xiij. a. Si habuero omnẽ fidem ita vt mõtes trãſferã.
Sine fide aũt impoſſibile ē placere deo: oñdit ꝙ non
põt ad deũ accedere ſine fide. l Credere enĩ oportet/ quẽ
liber/ accedẽtẽ ad
deũ. i. accedere vo/
lẽtẽ. Alis nõ accedẽt
familiaritatẽ niſi cre
dãt veritati. Hoc. ſ.
oportet credere. m B
Qꝛ eſt: ⁊ inq̃ren/
tibꝰ ſe remunera/
tor ſit. Eſſe enim ei
ꝯuenit: qꝛ imutabilit
eſt: eo ꝙ vnꝰ ⁊ ſimplex ē. Exo. iij. d. Qui eſt miſit me ad vos.
Itẽ Exo. xx. a. Ego ſũ dñs deꝰ tuꝰ. Hiere. lj. c. Qui fec̃ oia
ipſe ē. Sap. xiij. a. De his q̃ videt bona nõ potuerũt itelligere
eum q̃ eſt. Sed qꝛ multi credũt deũ eſſe: et tñ eũ iuſtũ nõ cre/
dũt: ſed vel iniquũ in puniẽdo vel pigrũ in remunerãdo: ideo
oportet etiã credere ꝙ iq̃rẽtibꝰ ſe remunerator ſit: Inq̃renti/
bus nõ fugiẽtibꝰ vel ꝯtẽnentibꝰ: ſed intus quęrẽtibꝰ. Eſa. lv. b
Quęrite dñm dũ inueniri põt: iuocate eũ dũ ꝓpe eſt. Oſee. x.
d. Eſt tp̄s quęrẽdi dñm cũ venerit q̃ doceat vos iuſticiã. Itẽ
inq̃rẽtibꝰ ſe/ nõ ſua: ſed pure ea quę dei ſũt vel ad deũ ſunt
q̃rẽtibꝰ. Mat. vj. d. Primũ quęrite regnũ dei ⁊ iuſticiã eius
Sed ecõtrario dr̃ Oſee. v. b. In gregibꝰ ſuis et in armentis
ſuis vadent ad quęrẽdũ deum ⁊ non ſeruiẽt: ablatꝰ eſt ab eis.
n Remunerator. Ipſe enĩ dat ſe inq̃rẽtibꝰ ſe. Uñ Geñ.
xv. a. Ego ꝓtector tuus ⁊ merces tua magna nimis. Apoc.
vlt. c. Ecce venio cito ⁊ merces mea mecum eſt reddere vni/
cuiq̧ ſm opa ſua. Eſa. lxij. d. Ecce merces eiꝰ cũ eo: ⁊ opꝰ illi
us cũ illo. Et nota ꝙ dicit: l Credere oportet accedẽ/
tẽ ad deũ qꝛ ē ⁊c̃. Sicut enĩ in q̃libet facultate p̃ncipijs cre
dendũ eſt ⁊ auctoritatibꝰ: ſcđm ꝙ dicit phs: Diſcentẽ crede/
re oportet: ita maxime i theologia accedẽtẽ oportet credere.
Accedẽtes aũt ad deũ ſũt ⁊ ſacerdotes ⁊ clerici ⁊ laici: q̃libet
ſuo mõ i ſuo officio. Sacerdotes aũt accedãt ad deũ ſacramẽ
tandũ: qꝛ ſacramẽta ꝯferũt. Uñ debẽt ſãctificari ꝑ fidẽ. Exo.
xix. d. Sacerdotes q̃ accedũt ad deũ ſãctificẽt ne ꝑcutiat eos.
Itẽ accedũt ⁊ clerici ad miſtrandũ: ſimilit laici ad baptiſmũ
ſuſcipiẽdũ ⁊ cętera ſacramẽta. Itẽ ſũt tria hoim genera acce/
dentia ad deũ: familiares ⁊ amici/ paupes ⁊ ęgeni/ pctõres et
rei. Primi accedũt ad oſculũ oris i ſignũ familiaritat. Scđm
illud Geñ. xxvij. d. Accede ad me ⁊ da mihi oſculum fili mi.
Paupes aũt poſt bñficia accedũt ad oſculũ manus gratias
agentes de bñficijs. Sed q̃dam h̄ ficte faciũt: ſicut dicit Ecc̃
xxix. a. Donec accipiãt oſculant manꝰ dantis: ⁊ in ꝓmiſſioni
bus hũiliant vocẽ ſuã: et in tp̄e redditionis poſtulãt tp̄s ⁊ lo/
quunt verba tedij ⁊ murmuratiõis: Tales ſt̃ clerici hypocri/
tę: qui quando ſcholares ſũt/ modica beneficia dei quaſi ma/
nus eius oſculãt: dum propenſiores ei gratias videnť referre
donec accęperunt magna bñficia p̃lationũ vel prębendarum:
et in accipiẽdo ea ꝓmittũt ſe multa bona facturos: et humi/
liter loquunt. Et hoc eſt qđ dicitur: Et in promiſſionibꝰ hu/
miliant vocem ſuam. Sed in tempore redditionis: quando. ſ.
promoti ſunt ⁊ dñs exigit vt reddant ei in pauperibꝰ qđ ipſe
eis cõtulit: tunc poſtulãt tempus. i. inducias benefaciẽdi: ex/
cuſãt ſe de delictis: et loquunt cõtra pauperes verba tedij et
murmuratiõis. Tertij. ſ. peccatores ⁊ rei accedunt ad oſculũ
pedum. Berñ. In hominibus quidem ita videmus ſeruos
offenſorum dñorum oſculari ſolum pedes/ cum ab eis veniã
petunt ⁊ pauperes diuitum manus cum ab eis munera acci/
piunt. Luc. vij. f. Oſculatur pedes eius ⁊ vnguento pedes
vngebat. Berñ. Non tibi o quęcunq̧ anima peccatrix non
tibi ille locus vilis aut deſpicibilis videat: vbi illa ſancta pec/
catrix peccata depoſuit ⁊ induit ſanctitatem: et fleuit amare:
et de intimis viſceribus longa trahens ſuſpiria ⁊ ſalutaribus
intra ſe ſingultibus felleos humores euomit. Sequitur:
ꝟ Fide noe ⁊c̃.

a Fidē noe reſpōnſo accepto
b de his que adhuc non vide/
c bantur mētuens aptauit ar/
d cam in ſalutem dom⁹ ſue/ pēr
e quam dāmnauit mundum: et
f iuſticie que per fidem eſt he/
g h res eſt inſtitut⁹. Fidē qui vo/
catur abraam obediuit in lo/
cum exire quem accepturus
erat in hereditatem/ ⁊ exijt ne/
i k ſciēs q̄ iret. Fidē dēmorat⁹ ē
l in terra repromiſſiōis tanq̄ i
m aliena i caſul' habitādo cū iſa
ac ⁊ iacob coheredib⁹ repro/
n miſſiōis eiuſdē. Expēctabat
enī fūdamēta habētē ciuitatē

a Fide noe ⁊c̄. Aliud exemplum ponit de noe ad cōmendationem fidei. Et ſicut dicit Chryſ. exemplum enoch fidei ſolum fuit exemplum: de noe vero ⁊ fidei ⁊ fidelitatis. Hec ē perfecta conſolatio cum induerit credentes bene ſperantes et incredulos male patientes. Dicit ergo. Fide noe reſponſo ⁊c̄. Sic aūt ordi/

Gen.6.b. na litterā. Noe re/
Eccl.44.c. ſponſo accepto. de his que ad/ huc non videbā/ tur: id eſt de diluuio futuro: et de his que circa diluuium ſunt. c Metuens ap/

Gen.12.a. tauit arcam in ſa/
et.13.a. lutem dom⁹ ſue.
32.q.4.c. quis ignoret Et hoc: fide: quia .ſ. credidit reſponſo dei dicentis. Gen. vi.b. Finis vniuerſe carnis venit ad me. Sed quid ē qd̄ dicit: b Reſpōſo accepto. Chryſ. Reſponſum vocat p̄dicationem dñi: quia deus inq̄renti forte vel oranti rñdit: ſicut alibi dicit Luc. ij.d. Reſponſum acce/ perat a ſpūſancto: non viſurū ſe mortem donec videret chri/ ſtum dñi. d Per quā/ fidem vel arcam. e Damnauit mundū. i. dānabiles oñdit hoies mūdanos: quia dū vi derēt arcam fabricari non crediderūt. Nota q̄ dicit duo: ſaluationē domus ⁊ dānationē mūdi. Que duo dicunt. ij. Pet ij.b. Octauū noe iuſticie preconem cuſtodiuit diluuiū mūdū impiorum inducens. Itē. i. Pet. iij.d. Qui increduli fuerant aliqn̄ expectabant dei patientiam in dieb⁹ noe cū fabricaret arca: in qua pauci. i. octo anime ſalue ſūt per aquā. Vel/ Per aquā dānauit mūdū. i. ſignificauit mūdanos i fine dānā dos: quia ſicut ſubito tempore noe/ icredulis ſupuenit interitus: ita in fine. Luc. xvij.f. Sicut factum eſt in dieb⁹ noe: ita in diebus filij hoīs: edebāt ⁊ bibebāt ⁊ vxores ducebant ⁊ dabant ad nuptias vſq; in diem in quo intrauit noe in arcam: et venit diluuiū ⁊ perdidit oēs. Idē dicit Mat. xxiiij.d. f Et iuſticie que ꝑ fidē ē heres ē inſtitut⁹/ vl'/ fact⁹. Ita fuit iuſtus ex fide ſicut p̄res ſui: ⁊ ita fuit heres iuſticie: q: p̄ribus ſuis ſucceſſit in iuſticia: que iuſticia eſt ꝑ fidem: ⁊ ſimilit fides facit iuſticie heredem. Unde Roma. iiij.c. Si ex lege habent tm̄ heredes/ exinanita eſt fides/ abolita eſt ꝓmiſſio. Vel Heres ē iuſticie inſtitut⁹. i. imobilit poſſidēs iuſticiā q̄ſi bonā hereditatē ⁊ illā mittēs ſuo exemplo ad poſteros. De q̄ here ditate dicit: Eccl. xliiij.b. Cū ſemine eoꝝ ꝑſeuerauit bona hereditas: et nepotum ipſoꝝ ſemen in teſtamēto ſtetit ⁊ filiorum ipſorum hereditas in eternū manet. g Fide q̄ vocatur abraam ⁊c̄. Hic ad p̄res iudeoꝝ deſcendit/ oſtēdens in eis omnē iuſticiā ex fide fuiſſe: et ꝑ fidem repromiſſionē expectaſſe. Sicut enī dicit Chryſ: ad antiquos patres ſuos reſpiciebant qui crediderāt ex hebreis: q̄ſi multis bonis potiri fuiſſēt et ipſi tribulabāt: ideo oſtēdit apl's q̄ nullus eoꝝ aſportauit de repromiſſione: nec tñ murmurauerūt. q.d. ita ⁊ vos nō debetis murmurare. Ponit aūt primo exēplū de abraā dicens: Fide. i. per fidem. h Qui vocatur abraam. Chryſ. Prius vocabat abram: vt dicit Gen. xvij.a. Vel/ Qui vocatur abraam/ a deo imperante vt exeat de terra ſua. Vel/ Qui vocatur/ ad cultum dei: ſcd'm illud Roma. viij.f. Quos predeſtinauit hos ⁊ vocauit. Obediuit in locum exire quē accepturus erat in hereditatē nunq̄ ipſe terram illam poſſedit in ꝑſona ſua. Sȝ in filijs poſtea ⁊ exijt de terra ſua neſciens quo iret: et ideo maior fides eius oſtendit: q: neſciēs quo iret tñ exijt de terra illa per fidem q̄ credebat deo imperāti ſibi vt exiret. Gen. xij.a. Egredere de terra tua ⁊ de cognatione tua ⁊ de domo patris tui qui iam quidē egreſſus erat corpore: ſed nondum mente vel animo: quia adhuc redeundi tenebatur deſiderio: ſed perfecta fides qua credidit ⁊ obediuit deo imperanti: perfecte enī ⁊ totum egredi fecit. In hoc autē eſt cōmendatio fidei eius: quia deo obediuit ad relinquendū: omnia terrā/ cognationem ⁊ domū: et tñ exemplū fidei ñ habebat a ꝓgenitorib⁹ ſuis. Patrē enī habuit gentilem. Unde Joſue. xxiiij.a. Trās flumē habitauerunt patres veſtri ab initio: thare pater abraam ⁊ nachor ſeruierātq; dijs alienis. Iō dicit abraam ꝑma via credēdi in prologo ſuper Mattheum: q: ꝑmus aperte p̄dicauit fidem vnius dei: et etiam q: potiſſimū fuit exemplū fi/ delib⁹ omnia ꝓ deo ꝯtemnēdi relinquēdi: et in retributione patienter retributionē expectandi ſe etiam pro fide exponendi: cum ipſe per fidē obtulerit filium ſuū: de quo adhuc ſubditur: C

i Fide. i. ꝑ fidem melioris terre. i. vite eterne. k Demoratus eſt i terra repromiſſiōis. i. ſeptus ei ꝓmiſſa. Gen. xij. xiij. xiiij. xv. xvij. xxij. l Tanq̄ in aliena. i. ſicut aduena ⁊ ſeruus non ſicut indigena ⁊ dñs. Et patet ex hoc q̄ ſi ampliauit ſibi dñs. Et hoc qd̄ dic: m In caſulis habitando cū iſaac ⁊ iacob coheredib⁹ repromiſſionis eiuſdē. i. ſicut iſaac ⁊ iacob habitauerūt ibi: non enī eodem tempore cohabitauerūt ibi. Dicunt autē coheredes repromiſſionis: non tñ tm̄ abrae dicte ſunt ꝓmiſſiōes: ſed etiam ſemini eius iſaac ⁊ iacob. De iſaac enī habet. xvij.d. Pactum meum ſtatuam ad iſaac quē pariet in ſara. Uñ etiā dicit Roma. ix.b. In iſaac vocabit tibi ſemen. De promiſſiōe facta iacob habetur Gen. xxviij.c. Terrā in q̄ dormis tibi dabo ⁊ ſemini tuo: in quo ſignificat q̄ imitatorib⁹ eoꝝ dabitur poſſeſſio hereditatis eterne: qui hic in caſulis habitāt/ non in palatijs. Eccl. xiiij.d. Beatus vir qui in ſapiētia morabit ⁊ in iuſticia meditabit. Et poſtea ſubdit: Statuet caſulā ad manus illius ⁊ requieſcēt in caſula illius bona per euum: ſtatuet filios ſuos ſub tegmine illius. n Expectabat enī: quaſi ideo habitauit abraam i caſulis ⁊ nō in palatijs: q:/ Expectabat fundamēta habentē ciuitatē/ celeſtē. ſ. que dicit habere fundamēta ꝓpter firmitatē ⁊ ſtabilitatē. j. xiij.c. Nō habem⁹ hic manentē ciuitatē: ſed futurā inq̄rim⁹. Eſa. xxxiij.d. Oculi tui videbūt hieruſalē ciuitatē opulentam tabernaculū: qd̄ nequaq̄ transferri poterit. Pſ. Glorioſa de te dicta ſunt ciui/ Pſ.8
tas dei. Item Pſ. Hieruſalem que edificat vt ciuitas: cuius Pſ.1
participatio eius in idipſū. i. in cōmune omnia ferent ad participandū. Et nota q̄ eadem ē ciuitas cuius pars regnat in celo et pars migrat in terris/ eccleſia. ſ. militās ⁊ triūphās: que dicitur edificari vt ciuitas. Sicut enī ciuitas habet diuerſas familias: ita eccleſia diuerſas regiones ⁊ diuerſoꝝ meritoꝝ ꝑſonas. Pſ. De⁹ i domib⁹ ei⁹ cognoſcet cū ſuſcipiet eā. Ibidē. Pſ.47
Diſtribuite domos ei⁹ vt enarretis i ꝓgenie altera. Itē eccleſia ſicut ciuitas habet vicos ⁊ plateas. i. diuerſos modos viuendi in terris/ in ꝯiugio/ in continentia/ in prelatione. Cant. iij.a. Surgam ⁊ circuibo ciuitatē querens ꝑ vicos ⁊ plateas quem diligit anima mea: in futuro. Platee iſte ſternantur auro mundo: id eſt charitate perfecta decorabunt: et laudis iugis ſolēnitas. Item hec ciuitas habet fontes duodecim minores ⁊ vnum maiorem a qua exeunt diuerſi riuuli ⁊ fluuij ꝑ totam ciuitatem. Fontes minores ſunt ſancti chriſti. Eſa. xij.a. Haurietis aquas in gaudio de fontibus ſaluatoris. Maximus autem fons eſt chriſtus: de quo dicit in Pſ. Quoniam Pſ.3
apud te eſt fons vite. A quo fluunt riuuli ⁊ fluuij: id eſt diuerſa dona gratie ſpiritusſancti: et ſic fluminis impetus letificat ciuitatem dei. Item hec ciuitas habet victualia. Eccleſia enī militans habet verbum dei: ſacramentum corporis ⁊ ſanguinis chriſti: exemplum in ſanctis bene viuendi. Similiter eccleſia triumphans habet tres panes: quia in tribus perſonis ſociatur in patre ⁊ filio ⁊ ſpiritusſancto. Luc. xj.a. Amice accōmoda mihi tres panes. Vel tres panes ſūt viſio/ dilectio/ fruitio. Item hec ciuitas habet hortum/ quantum ad contemplātes: et vineas/ quantum ad penitentes: et muros et turres quantum ad ꝓlatos

ꝟ quantum ad prelatos ⁊ preſidentes. De hortis: Cant. viij. b. Que habitas in hortis fac me audire vocem tuam. Item de vineis dicitur Cant. j. b. Poſuerunt me cuſtodem in vineis. Muri ſũt huius ciuitatis ipſe chriſtus ⁊ angeli. Eſa. xxvj. a. Urbs fortitudinis noſtre ſion ſaluator ponetur in ea murus ⁊ antemurale. Zach. ij. b. Ego murꝰ ignis in circuitu. Item turres ſunt apoſtoli ⁊ predicatores: Unde ſubdit chriſtus Cant. viij. c. Ego murus ⁊ vbera mea turris. Item hec ciuitas habet ciues. i. charitate vnanimes/ a quibus ciuitas dicitur quaſi ciuiũ vnitas. Act. iiij. f. Multitudinis credentiũ erat cor vnum ⁊ anima vna. Multe multitudinis videntiũ ⁊ aperte cõteplanti um erit voluntas vna. Item hec ciuitas habet arma: de quibus habetur ad Eph. vj. c. Accipite armaturas dei ⁊c. Ibi requires. Item habet cuſtodes ⁊ ſpeculatores in pñſenti: De quibus dicitur Eſa. lxij. b. Sup muros tuos hieruſalẽ conſtitui cuſtodes. In futuro aũt nõ egebit cuſtodia hoĩm vel ãgelorum: quando confortauerit ſeras portarum ⁊ bñdixerit filijs ſuis in te: quã firmitatẽ ⁊ ſecuritatẽ expectabat i dominio abraã. De hoc dicit: **Expectabat enĩ fundamẽta habẽtẽ ciuitatẽ.** In qua expectatiõe inuitat apl's bonos ad cõfidentiam: ⁊ malos ad verecundiã: ſicut dicit Chryſ. Iſtam enĩ ciuitatẽ acceperũt illi confidendo: quam ⁊ nos poſſumus hoc modo accipere. Uerecũdemur ergo qm̃ illis ciuitates terrene promiſſe ſunt et non attendebãt: ſed celeſtẽ inquirebant: nobis vero tota die de celeſtibꝰ loquitur deus: ⁊ tñ nõ niſi terrena deſideramꝰ. Et poſt dicit ꝙ illi oſtẽderũt ſe maiorbꝰ dignos/ non pmiſit eos hec terrena ſuſcipere: ſicut pater puero prudẽti porrigit puerilia: non vt accipiat ſed vt reſpuat ⁊ meliora petat. Qr aũt hec ciuitas ſtabilit fundata ſit: oſtendit cum ſubdit: a **Cuiꝰ artifex ⁊ conditor deus**/ eſt. Unde. ſ. viij. a. Miniſter ſctõrũ et tabernaculi veri/ qð fixit deus ⁊ non homo. Deinde de ſara vxore abrae dicẽs: b **Fide.** i. per fidem. c **Et ipſa ſara ſterilis virtutẽ in cõceptiõe ſemis accepit.** i. fecunditatem in receptiõe ſemis: Uel. i. potentiã cõcipiẽdi ſemini. i. filiũ. d **Etiã**/ cum eſſet/ **preter tpˢ etatis.** q. d. non ſolũ erat ſterilis natura: ſed etate vetula: et ideo maius fuit miraculũ. Deſierãt enĩ ſare fieri muliebria: qr iam nonagenaria erat. Unde Geñ. xviij. b. Erant ambo ſenes prouectequ etatis: et deſierant ſare fieri muliebria. Roma. iiij. d. Nõ infirmatus i fide: nec cõſiderãt corpꝰ ſuũ iã emortuũ ⁊ emortuã vuluã. Accepit dico: e **Qm̃ fidelẽ.** i. verum i pmiſſis. f **Credidit eẽ eũ qui repromiſerat.** Primũ quidẽ riſit: etſi ex gaudio: ñ tñ plena: ſed poſt verba angeli in fide ſolidata eſt. Sic enĩ dicitur Geñ. xviij. b. ꝙ riſit dicẽs: poſtꝗ̃ cõſenui ⁊ dñs meꝰ vetulus eſt voluptati operam dabo: Dixit aũt dñs ad abraam. i. angelus in perſona dñi: Quare riſit ſara dicens: nunqd paritura ſum anus: Nunqd deo quicꝗ̃ eſt difficile: Iuxta cõdictũ reuertar ad te vita comite: ⁊ habebit ſara filiũ. Negauit ſara dicens: nõ riſi: timore perterrita. Et ſic dic Chryſ. riſus fuit ab infidelitate: timor aũt a fide. Item in pma ergo pmiſſione quãdo pmo dictũ ẽ ei de filio cõcipiẽdo ifidelis fuit. In ſcda aũt pmiſſione credidit ⁊ timuit. Unde ſignant dicit hic. **Qm̃ fidelem credidit eſſe eũ qui repromiſerat:** non dicit pmiſit. g **Propter qð.** ſ. quia fidelem credidit. h **Et ab vno.** ſ. vtero ſare. k **Et hoc emortuo.** i. vtero ſare: Uel ipſo abraam virtutẽ ⁊ potentiã cõcipiẽdi vel generãdi non habente: Ambo enĩ ſeniores erant ⁊ ſara: ⁊ cũ ſenectute ſterilis erat. i **Orti ſũt**/ filij q ſit/ l **Tanꝗ̃ ſidera celi i multitudine**/ quãtũ ad bonos filios cõfideles. m **Et ſicut arena q̃ eſt ad oram.** i. ad litus/ **maris inumerabilis.** Hoc dicit quãtũ ad malos ⁊ inſtabiles q fuerũt in iudeis. Geñ. xv. b. Suſpice celũ ⁊ numera ſtellas ſi potes. Et dixit ei: ſic erit ſemẽ tuũ. Itẽ Geñ. xxij. a. Multiplicabo ſemẽ tuũ ſicut ſtellas celi ⁊ velut arenã que ẽ in litore maris. Boni dicunt ſtelle ſiue ſidera qr lucent per fidem: alij ſunt per vite eminẽtiam et ſanctã cõuerſationẽ fixi in firmamẽto per celeſtiũ deſideriũ et amorem. Unde dicitur Phil. ij. c. Inter quos lucetis ſicut luminaria i mũdo verbũ vite cõtinẽtes. Mali aũt dicunt arena: qr ſũt inſtabiles ſic arena iabilis ẽ. Thren. j. c. Peccatũ peccauit hieruſalẽ propterea inſtabilis facta eſt. Itẽ ſicci ſunt ab humore gratie. Unde

Ma.1.a.

a cuius artifex ⁊ cõditor deus.
b Fidẽ: ⁊ ipſã ſara ſterilis virtu
c tem in cõceptione ſeminis ac
d cepit ẽtiã preter tempus eta
e tis: quõniam fidelem crẽdidit
f
g eſſe eũ q̃ repromiſerat. Pro
h pter qð ⁊ ab vno orti ſunt: et
i
k hõc emortuo tãnꝗ̃ ſidera ce
l
m li in multitudine: ẽt ſicut are
na que eſt ad oram maris in
n numerabilis. Iũxta fidem de
o functi ſunt omnes iſti: nõn ac
p ceptis repromiſſionibꝰ: ſẽd a
q longe eas aſpicientes ẽt ſalu
r tantes ⁊ cõnfitẽtes: quia pẽre
s grini ⁊ hoſpites ſũt ſup terrã.

Ps. 147.

Ps. Anima mea ſicut terra ſine aqua tibi. Itẽ incõpacti ſũt per diſcordiã ⁊ diſtentationẽ/ non cõiũcti per charitatẽ. Prouerb. xv. b. Cor ſtultorum diſſimile erit. i. diſcors ⁊ incõpactum. Uulpes ennim ſanſonis habent colligatas caudas: ſed capita diuiſa. i. voluptates ⁊ deſideria cõtraria. Item ſunt ſteriles a fructu meritorum in preſenti ⁊ premiorum in futuro. Unde Apoc. xij. d. Serpẽs ſtetit ſup arenã maris. Item Sap. iij. d. Uacua ẽ ſpes illorum ⁊ labores ſine fructu ⁊ inutilia opera eorum. Itẽ mali dicũt arena: qr ſunt demonũ cibꝰ ſic puluis. Arena enĩ puluis ẽ. Unde Eſa. lxv. d. Serpẽti panis puluis eiꝰ. Et notãdũ ꝙ inſtabiles ſunt: ideo a gratia dei ſũt ſicci: ⁊ qr ſicci/ idõ icõpacti: ⁊ qr icõpacti/ ideo ſteriles: et quia ſteriles: ideo demonũ cibꝰ. Sed queritur de hoc qð dicit hic ad litterã de filijs abraã: **Et ſic arena que eſt ad oram maris inumerabilis.** Contrariũ enim videtur Numeri. j. et. ij. et. iij. et. iiij. et. xxvj. Item ij. Reg. vlt. b. vbi legitur ꝙ filij iſrael numerati ſunt. Soluit autem Chryſ. ſic: ꝙ dicitur innumerabilis/ aut per hyperbolen. i. ſupabundantiã dictum eſt: aut intelligendũ eſt de oibus que vnꝗ̃ fuerunt: nam vna generatio numerari poteſt. Item quia vna quelibet domus poteſt numerare auos ſuos vſq; ad abraam. n **Iuxta fidem ⁊c.** q. d. pdicti non tñ vixerunt in fide: ſed ⁊ pſtiterunt ſemp vſq; ad cõſũmationẽ vite. Et hoc eſt qð dicit: **Iuxta fidem defuncti ſunt.** i. omnes pdicti preter enoch/ de quo predictũ eſt ꝙ trãſlatꝰ eſt in paradiſũ: mortui ſunt iuxta fidem. i. adherẽtes fidei. o **Nõ accepti repromiſſionibꝰ**/ in hac vita: quia ſperabat celeſtia/ nõ terrena querebat: ⁊ in ſignũ celeſtiũ pmiſſiones ei facte ſunt terrenorũ. Unde Chryſ. Si qd acceperũt/ deguſtatiões quedam fuerũt futurorum. Omnia autem de regno celorum dicta ſunt/ que eis pmiſſa ſunt. Sed nota qð dicit: **Nõ accepti repromiſſionibus.** Ad idem Act. vij. b. Et non dedit ei hereditatẽ nec paſſũ pedis. Sed contra Ezech. xxxiij. e. Unus erat abraam et hereditate poſſedit terrã ⁊c. Sol. In nepotibꝰ poſſedit: vel in ſpe. p **Sed a longe eas aſpiciẽtes**/ erant. ſ. i. longe poſt mortem implẽdas expectabãt. i. in aduentu chriſti. Eſa. xxxiij. c. Oculi eius cernẽt terram de lõge. Itẽ Iob. xxxix. d. vbi loquit de aqla: In petra manet ⁊ i prerupts ſilicibus cõmoratur: atq; in acceſſis rupibꝰ: inde cõtemplat eſcã: ⁊ de longe oculi eius proſpiciũt. q **Et ſalutãtes**/ eas. i. pmiſſionibus applaudentes/ gaudentes ⁊ deſiderãtes eas: ſicut faciũt naute longe viſis ciuitatibꝰ deſideratis quas ſalutatiõe preueniunt: ſed hoc etiam cum timore faciunt: quia multotiẽs quãdo vident naute terram deſideratam: ſubita rapiuntur tempeſtate: ita multi contemplatiui aliqñ dãtur in reprobum ſenſũ. Ideo ſignanter ſubdit: r **Et confitẽtes: quia peregrini ſũt ⁊ hoſpites ſup terrã.** Timor enĩ itineris oſtendit hoiem eſſe peregrinũ ⁊ hoſpitẽ. Itẽ nota qð dicit p **A longe eas aſpiciẽtes.** i. ab exilio reſpectũ habentes i celo per fidẽ quãtũ ad intellectũ: qr vbi amor/ ibi oculus. q **Et ſalutãtes.** i. ſalutẽ optãtes vel volẽtes p charitatẽ quãtũ ad affectũ: qr ibi cor. i. cordis affectio: vbi ẽ theſaurꝰ: ſic dr Matth. vj. c. r **Et cõfitẽtes.** i. opibꝰ oſtẽdẽtes. s **Qr pegrini**

Ps. 142.

G et hoſpites ſũt ſup terrã: qꝛ vbi doloꝛ/ibi manꝰ. Manus
eni ſollicitę opatiõis et fatigatio operãtꝰ oſtẽdit exiliũ ⁊ dolo/
rẽ nr̃ę pegrinatiõis. Sicꝫ qñ vides hoĩem caput vel mẽbꝝ ali/
qđ ſtringere ⁊ ei manũ frequẽt apponere/qđdã habes ſignũ d
eiꝰ doloꝛe: Tria ḡ h dic apl's: ſm illa tria q̄ ſolent dici. Ubi a/
moꝛ/ibi oculꝰ: vbi coꝛ/ibi theſaurꝰ: vbi doloꝛ/ibi digitꝰ. Et no
ta ꝙ abꝛaã/iſaac ⁊ ia
cob oſtẽdert ſe pere/
grinos ⁊ hoſpites.
Peregrinos in h ꝙ
B hereditatẽ nõ poſſe/
dert. Peregrini eni
ſũt qui in aliena pa/
tria nihil habẽt. Itẽ
hoſpites ſe oſtẽdert

a Qui eni hec dicunt: ſignifi/
b cãnt ſe patriam inquirere. Et
c d ſi quidem illius meminiſſent
de q̄ exierunt/habebant vtiqꝫ
e f tempus reuertendi. Nunc au
tem meliorem appetunt: id ẽ
g h cęleſtem: Ideo non confun/
i k ditur deꝰ vocari deꝰ eoꝝ. Pa
l rauit eni ill' ciuitatẽ. Fide ob/
m tulit abꝛaã iſaac cũ tẽptarẽt ⁊

per hoc ꝙ nec domos ędificauerunt: ſed in caſulis habitabãt.
Peregrinꝰ aũt nõ habet ĩ terra aliena hereditatẽ: hoſpes ũo
ñ habet ꝓpꝛiã mãſionẽ: Similit chꝛiſtꝰ fuit ĩ mũdo pegrinꝰ et
hoſpes: qꝛ ñ habuit mãſionẽ ꝓpꝛiã nec diuitiaꝝ facultatẽ. Uñ
Matth. viij. c. Uulpes foueas hñt ⁊ volucres cęli nidos: filiꝰ
aũt hoĩs ñ habet vbi caput ſuũ reclinet. Job. xix. c. Quaſi pe
grinꝰ fui ĩ oculis eoꝝ. Itẽ Hiere. xiiij. b. Quare q̄ſi colonꝰ fu
turꝰ es in t̃ra ⁊ q̄ſi viatoꝛ declinãs ad manẽdũ: Sũt aũt q̄dã
peregrini in mũdo: q̄dã moꝛtui: tertij qđ plus ẽ etiã crucifixi
ſunt. Peregrinũ oſtẽdũt tria: maxime lingua/moꝛes ſiue ope
rationes ⁊ affectiones. Si loquit de mũdo nõ eſt pegrinꝰ ſ in
digena ĩ ea: ſi habet linguagiũ cęleſte/pegrinũ ſe oñdit. Joh.
iij. d. Qui de terra ẽ/de terra loquit. Matth. xxvj. g. Uere ⁊
tu ex illis es: nam ⁊ loquela tua manifeſtũ te facit. Itẽ qꝛ ali/
qñ qui de terra ſunt poſſũt tñ quodãmodo linguã cęleſtẽ diſce
re. Certiꝰ ſignũ nr̃ę pegrinatiõis ſũt moꝛes ⁊ opatiões. Phil.
iij. d. Cõuerſatio nr̃a in cęlis ẽ. Pꝛobat nos eſſe cęleſtes. Ter
tiũ ſignũ certiſſimũ eſt amoꝛ. Multi eni bñ loquunt de cęle/
ſtibus ſicut doctoꝛes multi ⁊ p̄dicatoꝛes: ⁊ moꝛes habẽt ſatis
honeſtos exterius/vt hypocritę: q̄ tñ de patria cęleſti nõ ſũt:
qꝛ affectionẽ interioꝛem ad mũdana/non ad cęleſtia ↄuertũt.
Berñ. Peregrinꝰ via incedit regia nõ declinat ad dexteram
neqꝫ ad ſiniſtrã: iurgãtes nõ attẽdit: ſi nubẽtes aut choꝛeas du
centes aut qđlibet aliud faciẽtes viderit/nihilominꝰ tranſit:
qꝛ pegrinꝰ eſt nec ptinet ad eũ de talibꝰ: ad patriam tẽdit vic/
tum ⁊ veſtitũ habẽs nõ vult alijs honoꝛari: Heres plane qui
ſic ſuũ agnoſcit exilium/imploꝛat icolatũ dicẽs dñõ: Qm ad/
Ps. 38. uena ego ſum apud te ⁊ pegrinus ſicut oẽs patres mei. Item
j. Paral. xxix. d. Peregrini eni ſumꝰ coꝛam te ⁊ aduenę ſicut
oẽs p̃res nr̃i. Multi ſũt pegrini coꝛã mũdo ſ nõ coꝛam deo:
ſicut hypocritę qui p dulcẽ locutionẽ vel honeſtã exteriꝰ con
uerſationẽ ſe ſimulãt eſſe ciues cęli: ſed p internã affectionẽ ſũt
ruſtici inferni. Alij aũt ſunt moꝛtui mũdo: qđ plus eſt q̄ꝫ pere/
grinari. Uñ Chꝛyſ. Paulus multo plus dicit: non ſolum ſe a
mũdo extraneum ſ ⁊ moꝛtuum: imo ⁊ crucifixum. Gal. vj. d.
Mihi mũdus crucifixꝰ ẽ ⁊ ego mũdo. Berñ. Peregrinꝰ põt
occaſione viatici pluſq̄ꝫ opoꝛteat detineri quęrẽdo ⁊ p̄graua/
ri poꝛtãdo: moꝛtuꝰ ſi deſit etiã ipſa ſepultura nõ ſẽtit: ſic vitu
perãtes: ſic laudãtes ſic adulãtes audit vt detrahẽtes: imo ve
ro nec audit qꝛ moꝛtuus ẽ. Qui ũo raptꝰ ẽ vſqꝫ ad tertiũ cęlũ
id eſt vſqꝫ ad tertiũ ſtatum/crux eſt illi omen. Chꝛyſ. dicit ꝙ
ideo confitebant ſe eſſe pegrinos ⁊ hoſpites: quia/ a Qui
eni hec dicũt. i. verbis ⁊ opibꝰ ⁊ affectiõe ⁊ ↄuerſatiõe oſtẽ
dunt. b Significãt ſe patriã inquirere. i. dant intelli/
gi ꝙ aliam quęrũt patriã illam. ſ. cuiꝰ ciues ſunt. Patria aũt
dicit a p̃re: ḡ pat noſter ſupcęleſtis patria nr̃a cęlũ erat. Mat.
vj. b. Pat noſter q̄ es ĩ cęlis ⁊c̃. Itẽ. v. g. Oꝛate p ꝑſequẽti/
bus ⁊ calũniantibꝰ vos vt ſitis filij patris vr̃i qui in cęlis eſt.
Et ne putaret q̄s ꝙ illam quęrerẽt de qua exierunt: ſubdit:
c Et ſi q̄dem illius/patrię. ſ. d Meminiſſent de
qua exierunt habebant vtiqꝫ tempus. i. oppoꝛtuni/
tatem ⁊ facultatem: e Reuertendi/in chaldęam ſi vel
lẽt. Et nota ꝙ ſi/q̄dẽ/ duę partes ĩ hoc loco ſũt. f Nũc au
tem melioꝛẽ appetũt. i. cęleſtem. i. nunc patet p hoc ꝙ vo
luerunt reuerti/ꝙ cęleſtem patriam expectabãt ⁊ appetebãt q̄

melioꝛ ẽ. Unde. ſ. x. g. Rapinam bonoꝛũ veſtroꝝ cum gau/
dio ſuſcępiſtis cognoſcẽtes vos habere melioꝛem ⁊ manentẽ
ſubſtantiam. Item. ſ. vij. d. Melioꝛis teſtamenti ſponſoꝛ fa/
ctus eſt ieſus. Similiter quantũ ad nos eſt ſignum euidens ꝙ
qui non vult reuerti ad vomitũ: id ẽ ad peccata quę euomuit
in ↄfeſſiõe/ſicut canis: vel ad volutabꝝ luxurię/ſic ſus: vel ad
lucrum ſollicitudinis
terrenę/ſicut auarꝰ: 23. q. 4.
Hoc inquã ſignum [illegible]
eſt deſiderij ⁊ inqui/
ſitionis cęleſtis pa/
trię: Tal eni aptꝰ eſt Heb. 11
regno dei: nõ alius. Eccli. 4
Luc. ix. g. Nemo
mittens manum ad
aratrũ ⁊ reſpiciẽs retro aptus ẽ regno dei. Deut. xvij. d. Nõ
multiplicabit ſibi equos vt reducat ppl'm in ęgyptum: p̄ſer/
tim cũ dñs p̄cęperit vobis vt nequaqꝫ per eandem viam re/
uertamini. Gal. ij. d. Si quę deſtruxi hęc iterũ rędifico p̄ua
ricatoꝛẽ me conſtituo. g Ideo. i. quia ſe cęleſtes oſtenderũt
h Non confundit. i. nõ erubeſcit/ i Deus vocari de
us eoꝝ: qui eſt deus omniũ per creationẽ. ſ. eoꝝ deus eſt p
cultum ſpecialẽ ⁊ bñficioꝝ multipliciũ largitionem. Chꝛyſ.
Quãta eſt dignitas hoĩs vt deus cęli deꝰ terrę vocet. Exo.
iij. b. Ego ſum deus abꝛaam/deus iſaac/deus iacob. ſ. ij. c.
Pꝛopt quã cauſam non ↄfundit fr̃es eos vocare. Deꝰ aũt di
citur nõ ↄfundi in hoĩbus qñ honoꝛat per vitam ſctõꝝ ⁊ doc
trinã. Confundi aũt dicit in his per quos nomẽ eius blaſphe
matur int gentes. Idem dicitur Ezech. xx. b. et Eſa. lij. b.
k Parauit eni/quaſi merito cęleſtẽ patriam inq̄runt: quia
Parauit illis ciuitatẽ. Uñ. ſ. eodẽ. c. Cuius artifex ⁊ cõ
ditoꝛ deus. Uñ Joh. xiiij. a. Uado parare vobis locũ iterũ
veniã ⁊ accipiã vos ad meipſum. Eccl. xvj. b. Omnis miſeri/
coꝛdia faciet locũ vnicuiqꝫ ſm meritũ operũ ſuoꝝ. Item po/
nit illud exemplũ de fide abꝛaam. l Fide obtulit abꝛaã
iſaac. i. voluit ⁊ paratꝰ fuit offerre: obtulit ḡ nõ re: ſ voluntate
m Cũ temptaret/a deo. i. cum deus experiret fidem eius
nõ ad ſui eruditionẽ: qꝛ oĩa ſcit anteqꝫ fiant/ſed ad alioꝝ exem
plũ ⁊ imitationẽ: ⁊ ad ipſius qui temptat ꝓbationẽ. Tem/
ptat eni deus ad ꝓbandũ: diabolus aũt ad ſubuertẽdũ: tem/
ptatur homo ad experimẽtũ. Geñ. xxij. a. Temptauit deus
abꝛaam. Abꝛaam ille rñdit. Aſſum. At illi. Tolle filiũ tuũ vni
genitũ quẽ diligis iſaac: ⁊ vade in terrã ꝓmiſſionis atqꝫ ibi of
feres eũ in holocauſtũ ſup vnũ montiũ quẽ monſtrauero tibi.
Chꝛyſ. Cur temptauit: nonne ſciebat ꝙ glorioſus erat vir.
Reſponſio: Tẽptauit non vt diſcat ſed vt alijs oſtendat viri/
litatem eius. Et temptationũ cauſam poſtea dicit: Neceſſe
eſt temptari quia multos habemus qui inſidiant. Sꝫ quę ne/
ceſſitas erat ſupercogitare ei nouas temptatiões. Hęc enim
temptatio manifeſta erat: deo p̄cipiẽte fiebat: alię ũo deo per
mittente veniebant. Si igitur tam pꝛobatos facit temptari vt
non exiſtente cauſa deus ſuos athletas facit exerceri: multo/
magis nos opoꝛtet ferre omnia generoſe. Chꝛyſ. Magnam
vere fidẽ habuit abꝛaã: nam in abel ⁊ noe ⁊ enoch cogitatio/
nũ erat pugna ſolum ⁊ humanas opoꝛtebat ſuperexcedere ra
tiones. Hic autem qđ plus eſt quę dei erant videbantur ſibi
contradicere: et fides pręliabat fidei: ⁊ pręceptum pꝛomiſſio/
ni. Dixerat enim ei dñs Geñ. xij. a. Egredere de terra tua ⁊
dabo tibi terram ⁊c̃. Et non dedit ei de terra veſtigium. Act.
vij. a. Item dixerat in iſaac: vocabitur tibi ſemen ⁊ credidit. Gen. 22.
Rurſus dicit: Sacrifica mihi hunc qui debet oꝛbem implere
ſemine: vidẽs pugnam pręcepti ⁊ pꝛomiſſoꝛum ⁊ tñ non ſtu/
puit: nec dixit: deceptus ſum: vos autem o hebręi non pote/
ſtis conqueri: quia chꝛiſtus qđ ꝓmiſit vobis hoc facit. Joh.
xvj. g. In mundo tribulationem habebitis. Item Matth.
xvj. d. Qui vult venire poſt me abneget ſemetipſum ⁊ tollat
crucem ſuam ⁊ ſequatur me. Item Joh. xij. d. Qui amat ani
mam ſuam perdet eam: In abꝛaam autem contrarium eius
qđ pꝛomiſerat facere videbat: humanis argumẽtis videbant
ↄtraria quę deus dicebat: ſed fide ↄſona ei videbantur. Apl's
G dicit hic: Cogitans

¶ dicit h: Cogitans quem ex mortuis potens eſt erigere deus:
qui eū ex nō ēte largit⁹ ē: ⁊ de matrice mortua ⁊ ſeſſu. a ¶ Et
vnigenitū offerebat. ſ. ad offerēdū ſe parabat. Hoc dicit
ne qs diceret ꝙ aliū filiū habuerit d̄ q̄ expectabat īpleri ꝓmiſ
ſa. Sꝫ qd̄ ē qd̄ dic' / vnigenitū: nōne hēbat hiſmael: Sꝫ vni
genitū quātū ad ſmonē ꝓmiſſiōis: Ideo addit: b ¶ In q̄ ſu
ſceperat repromiſſiōes. i. ī q̄ fcte ē erāt
eī ꝓmiſſiōes. c ¶ Ad quē dictū ē: q: ī
iſaac vocabit tibi ſemē. i. ex iſaac na
ſcēt tibi filij q̄ habebūt repromiſſiōes. Et
ne aliqs quęreret: quō deū veracem crede
bat in promiſſis qui ei filium imolare iū
bebat: rñdens ſubdit: d ¶ Arbitrans:
q: et a mortuis ſuſcitare potens ē
deus. Non eni argumētis humanis mē
ſurabit dei virtutē. Gen. xviij. b. Nunqd
deo quicquā ē difficile: e ¶ Vñ / ⁊ q̄ſi tā
tam habuit fidem. f ¶ Et eū in para
bolam accępit. i. cum eū vellet imola
re redditus eſt ei: et hoc: in parabola
. i. non tn̄ in re: ſed in ſignificatione intel
lexit eum chriſtū ſignificari: cuius diuini
tas non morit': ſed aries hęrens cornib⁹
inter vepres. i. caro chriſti laborans inter
iudęos ſpinoſos in cornibus crucis potu
it deo offerri ſpinis iudaicis ante corona
tum. In hoc etiam moralit' ſignificat' ꝙ
abraam. i. cor iuſti quando temptat' / vult
imolare filium ſuū iſaac. i. riſum qui dicit'
filius: quia cor hoīs nec aliter refugit tri
ſticiam: ſed quādo temptat' homo tunc vult imolare ⁊ macta
re ſiue cohibere in ſe omnem lęticiam: Sꝫ tn̄ iſaac non macta
tur ſed aries: quia lęticia ſpiritualis quę deſignat' per iſaac nō
extinguitur: ſed aries. i. caro vel carnalitas occidit' cū caro ma
cerat': quę hęret ſpinis. i. quę vicina eſt ⁊ familiaris peccatis.
Duo autem cornua per quę caro hęret ſpinis. i. peccatis / ſūt
duo peccata carnis: gula et luxuria quę dicuntur Prouerb.
xxx. b. duę filię ſāguiſugę. g ¶ Et de futuris benedixit
iſaac iacob ⁊ eſau. Gen. xxvij. d. Iſtud aūt qd̄ dicit': Et d̄
futuris / poteſt iungi cum pręcedēti vel cum ſequenti: ſic pri
mo. Fide de futuris. i. per fidem etiam de futuris habita.
benedixit ⁊c̄. Iſaac enim fidem habuit: quia credidit
non ſolum ꝙ benedictus iacob eſſet melior: ſed etiam quia
chriſtianus populus ſupplantaret benedictionē iudęis. Vel ſic
ordina litteram. Fide benedixit iſaac iacob ⁊ eſau: et
hoc / de futuris: quia in poſteris implēda erat vtriuſqꝫ bene
dictio. Unde Chryſ. Iacob ⁊ eſau non ſunt potiti bñdictio
ne ſibi facta: ſed ad nepotes exierūt illę bñdictiones: ideo dicit
de futuris: ipſi eni futuris potiti ſt: Inuenim⁹ eni eſau ma
gis proſperantem q̄ iacob qui in famulatu ⁊ periculis ⁊ inſi
dijs vixit apud laban: et etiam poſtmodū omni tempore. Un
de et ipſe dicit Gen. xlvij. b. Dies mei parui ⁊ pniſioſi. Abra
am etiam reuera diues fuit: ſed cum tribulatione vixit: non
ē eni iuſtū nō ꝯtribulari. Et nota ꝙ i h̄ ꝙ iſaac vtriqꝫ ⁊ bono ⁊
malo filio benedixit / ſed non ꝯſimili benedictiōe ſignificat' ꝙ
et bonis deus ⁊ malis benedixit: ſed bonis dat benedictionē
dexterę. i. bona ęterna: malis autem dat benedictionē ſiniſtrę
. i. bona temporalia: Filijs eni concubinarū largitus ē mune
ra abraam: Gen. xxv. a. Matth. v. g. Qui ſolem ſuū facit ori
ri ſuper bonos ⁊ malos ⁊ pluit ſuper iuſtos ⁊ iniuſtos. Item
per idem ſignificatur ꝙ qui veram fidem habet bonis ⁊ malis
et amicis ⁊ inimicis benedicit. h ¶ Fide iacob ⁊c̄. Hic po
nit exemplum fidei iacob dicens: Fide iacob moriens. i.
moriens in fide. Vel / Fide: id eū per fidem: i ¶ Singlos
filiorum ioſeph benedixit. ſ. ephraim ⁊ manaſſe ſingulis
cancellatis manib⁹ propriam benedictionē dedit. Gen. xlviij
c. k ¶ Et adorauit faſtigium / vel / ſup faſtigium vir
gę eius. Nota ꝙ in Gen. xlvij. g. habet' ſm aliā litteram
noſtram: Adorauit iſrael deum conuerſus ad lectuli caput.
Ideo autem conuertit ſe: quia caput lectuli erat ad orientem:

a
b et vnigenitū offerebat in quo
ſuſceperat repromiſſiōes: Ad
c quem dictum eſt: quia in iſa
d ac vocabitur tibi ſemen: † arbi
trans quia et a mortuis ſuſci
e tare potens eſt deus. Unde
f eum ⁊ in parobolam accępit.
g Fide et de futuris benedixit
h iſaac iacob ⁊ eſau. Fide ia
i cob moriens ſingulos filiorū
k ioſeph benedixit: et adorauit
l faſtigium virgę eius. Fide io
ſeph moriens de profectione
filiorum iſrael memorat⁹ eſt ⁊
de oſſibus ſuis mandauit. Fi
m de moyſes natus occultatus
ē mēſib⁹ trib⁹ a parētib⁹ ſuis:

vt dicit Aug⁹. Qd̄ quidā codices habent: Adorauit ſuper ca
put virgę eius. i. ioſeph: vel in capite virgę ſuę. i. virgę ꝓprię
nō virgę ioſeph. Et vtrūqꝫ ſtare pōt. Potuit eni ſenex hr̄e vir
gam: vt in tali ętate fieri ſolet: ⁊ innix⁹ ſuper eam adorauit de
um. Vel pōt eſſe ꝙ virgā ſiue ſceptrū qd̄ ioſeph gerebat ſuſce
pit donec iuraſſet ei de eo ſepeliendo in terra chanaan: ⁊ dum
eam teneret poſt verba iurantis nondum
illa reddita mox adorauit deum. Dicit
ergo: Et adorauit / iacob erectus ⁊ incū
bēs / ſuper faſtigiū virgę eius. i. ſu
per cacumē virgę ioſeph. Idcirco aūt ſu
per extremitatē virgę adorauit: ſicut dicit Ar. † cogitans
Chryſ. vt non ſolum verbis quę futura
erant monſtraret: ſed vt ipſo opę oſtende
ret ꝙ debebat de ephraim ſurgere rex ali
us adorauit ī extremitatē virgę ei⁹. Hoc Gen. 27. d. et
ipſum ſignificabatur per hoc ꝙ fratres 48. c. et. 49. a.
adorauerunt ioſeph: Gen. xlij. b. Et ſimi
liter ꝑ ſomniū ipſi⁹ ioſeph: Gen. xxxvij.
b. Vel myſtice: Adorauit ſuper fa
ſtigium virgę eius. i. ſup regnū chri
ſti. i. pro regno chriſti futuro in gentibus: E
qd̄ in illo ſignificabatur orauit. Item. Gen. 50. d.
l ¶ Fide ioſeph moriēs de ꝓfectio
ne filioꝝ iſrael memoratus ē et de
oſſibus ſuis mandauit / vt aſporta Exo. 2. a.
rent ea in terram promiſſionis. Duo dic:
ioſeph. ſ. per fidē crediſſe ⁊ prophetaſ
ſe profectionē de ęgypto: in quo ſignifica
tur redemptio fidelium a peccatis: quam
ioſeph in hoc per fidem intelligebat: ⁊ oſſium ſuorū deporta
tionem mandaſſe vt ſepelirent' in ſepulchro patrū ſuorum qd̄
ideo voluit: quia in ea terra pręuidit chriſtū naſciturum: vt cū
eo reſurgeret. Hęc duo. ſ. profectio de ęgypto ⁊ oſſium man
datio habentur Gen. vlt. d. vbi dicit': Locutus eſt ioſeph fra
tribus ſuis dicens: Poſt mortem meam viſitabit deus vos: ⁊
aſcendere vos faciet d̄ terra iſta. Et poſtea dicit: Dñs viſita
bit vos / aſportate vobiſcū oſſa mea: Sic aūt mādauit: ita fac
tum eſt. Unde Exo. xiij. d. Tulit moyſes oſſa ioſeph ſecū eo
ꝙ adiuraſſet filios iſrael dicēs: Viſitabit vos deus efferte vo
biſcum hinc oſſa mea. Item Joſue. vlt. g. Oſſa ioſeph quę
tulerant filij iſrael de ęgypto ſepelierunt in ſichem in parte
agri quem emerat iacob a filijs emor patris ſichem. Item
Eccl. xlix. d. Oſſa ipſius viſitata ſunt et poſt mortē prophe
tauerunt. Et nota magnam fidem ipſius ioſeph: quia ſicut di
cit Chryſ. Quę cura ioſeph fuit ſolius fidei fuit: nihil enim
promiſit ei deus: ſed audierat promiſſa patribus facta ⁊ non
impleta: credidit tn̄ ⁊ non dixit mihi viuenti non dedit deus
neqꝫ patri nec auo: atqꝫ talibus non dedit: nunquid illis ma
lis ⁊ pernitioſis dabitur: ſed fide nunc omnia ⁊ credit etiam ī
malis filijs patrū promiſſa implēda: ita vt de oſſibus ſuis mā
daret: et nō ſolum ipſe ī ſe credidit: ſed ⁊ alios ad fidē induxit.
Poterat eni viuus rediſſe ī terram ſuam ſi voluiſſet: vel por
tatus fuiſſe ſtatim poſt mortem ſuam ſicut pater ei⁹: Sꝫ ideo
mandauit / vt illi ſperarent reditum ⁊ dicerent: non hoc man
daſſet niſi certus eſſet de reditu. Moralit' aūt ioſeph qui om Moraliter
ni tempore vitę ſuę viſus ē ī ęgypto: ſed mortuus vult efferri
extra ⁊ ſepeliri ī ſepulcro patꝝ: tales ſignificāt q̄ mūdo vacāt
omni tempore ⁊ vicina morte volunt relinquere mundū: im
mo poſt mortem tunc mundum relinquere volunt ⁊ dicunt:
Cum mortuus fuero veſtias me cuculla: et porta me ad ab
baciam: Peior eſt hic q̄ balaam: qui ait Numeri. xxiij. b.
Moriatur anima mea morte iuſtorum ⁊ fiant nouiſſima mea
horum ſimilia. m ¶ Fide moyſes ⁊c̄. Hic ponit exemplū
fidei parentum moyſi. Poſitis eni exemplis de libro Geneſi
ponit exempla de libro Exodi dicens: Fide moyſes na
tus / occultat⁹ eſt / propter pharaonē: ſicut habetur Exo.
ij. a. Et hoc: Fide: id eſt per fidem parentum ſuorū qui cre
debant deū facturum aliquid magni: per eum cum eſſet adeo
elegantis formę: vt dicitur Exo. ij. a. Et hoc eſt quod ſubdit:
¶ Eo ꝙ vidiſſent

a Eo ꝙ vidiſſent/eum eſſe/elegantē infantem: q2 ab ortu fuit illi infuſa magna grā venuſtatis: non natura ſed dono dei. Chryſ. Viſus eos ad fidem traxit. Nō eni erat hō nature ſed gratie. Unde ⁊ thermut .ſ. filia pharaonis miſerta ē eius. b Et nō timuerūt regis edictum: qđ erat tale. Exo. j. d. Quicquid maſculini ſexus nat⁹ fuerit in flumē proijcite. Itē i eodē. c. Si maſculus nat⁹ fuerit interficite illū: ſi femina ſeruate. Sȝ qđ eſt qđ dicit: Non timuerunt regis edictum. Dicit eni Exo. ij. a. ꝙ cum celare nō poſſent expoſuerunt eum in carecto ripe et abierunt. Sol. Non timuerūt reg. edictū. i. pro timore edicti eius non ſubmerſerūt puerum in flumine: ſed deo cōmittētes eius cuſtodiā i quē fidem habebāt cū eū in carecto ripe expoſuerūt. Sequit: c Fide moyſes ⁊c̃. Hic ponit exemplū fidei moyſi: q̄ p fidē aulā regiā dimiſit ⁊ ꝓ nihilo reputauit: Ac ſi dicat ad iſtos hebreos q̄bus loquebat nullus veſtrū dimiſit aulas regias: nec eſſe regis filium pro fide ꝯtempſit/ ſicut moyſes. Et hō eſt qđ dicit: Fide moyſes grādis fact⁹ negauit ſe eſſe filiū filie pharaonis/ adoptiuū. i. facto oſtendit ꝙ nō curabat de eius filiatione vel adoptione. Et hō q2 fidem habebat de dei ꝓmiſſione. Uel Fide grandis effect⁹. i. per fidem animoſus factus. d Negauit ⁊c̃. Exo. ij. b. Adultum tradidit filie pharaonis que adoptauit eum in locū filij. Et poſtea ſubditur: Poſtꝙ autem creuerat moyſes egreſſus eſt ad fratres ſuos: ⁊ vidit afflictionē eorum ⁊ virum egyptium percutiētem quēdā de hebreis fratribus ſuis: cumꝙ circūſpexiſſet huc atꝙ illuc ⁊ nullum adeſſe vidiſſet: percuſſum egyptium abſcondit ſabulo. Sic ergo fecit: negauit ſe eſſe egyptium ⁊ oſtendit ſe eſſe hebreum. Unde Act. vij. c. Exiſtimabat autem intelligere fratres ſuos ꝙ deus per manum ſuam daret ſalutem ipſis. e Magis eligens affligi cum populo dei ꝙ̄ temporalis peccati. i. tranſitorij: f Habere iocunditatē. Chryſ. Peccatum dixit nolle alijs affligi. Prouerb. xvj. c. Meli⁹ eſt humiliari cum mitibus ꝙ̄ diuidere ſpolia cum ſuperbis. Pš. Elegi abiect⁹ eſſe in domo dei magis ꝙ̄ habitare in tabernaculis peccatorum. Prouerb. xvij. b. Melius eſt vocari ad olera cum charitate: ꝙ̄ ad vitulum ſaginatū cū odio. g Maiores diuitias eſtimās theſauro egyptiorū īproperiū chriſti. i. ꝙ pateretur ꝓ chriſto vł qđ ſuſtineret in figura chriſti id eſt maius bonū exiſtimauit eſſe ferre improperiū ꝓ chriſto: vel in ſimilitudine chriſti ꝙ̄ affluere delitijs vel diuitijs egypti. Matth. v. a. Beati eritis cū maledixerint vobis hoīes ⁊ pſecuti vos fuerint ⁊ dixerint omne malum aduerſus vos mentientes ꝓpter me: Gaudete ⁊ exultate qm̄ merces veſtra copioſa eſt in celis. Item Luc. vj. d. Beati eritis cū vos oderint homines ⁊ exprobrauerint ⁊c̃. Sic iſte moyſes per fidem inuiſibilium elegit hoc modo eſſe btūs: vt in p̄ſenti ſuſtineret afflictionem. Eſa. vlt. b. Dixerunt fratres veſtri odientes vos et abijcientes propter nomen meum glorificetur dominus et videbimus in leticia vr̃a: ipſi eni ꝯfundent. Nota ꝙ hic dicit moyſen per fidem tria negaſſe. Honorem regni: quia negauit ſe filium filie pharaonis: cōtra ſuperbiam. Item iocūditatē ſiue voluptatē peccati: cōtra gulam ⁊ luxuriam. Unde dicit: Magis eligēs affligi cū pp̄lo dei ⁊c̃. Item diuitias egypti: contra auariciam. Unde dicit: Maiores diuitias eſtimās ⁊c̃. Fides eni vincit oīa iſta: Diabolicā .ſ. ſupbiā. Unde. j. Pet. v. b. Aduerſari⁹ vr̃ diabol⁹ tāꝙ leo rugiēs circūit q̄rēs quē deuoret: cui reſiſtite fortes i fide. Itē carnalē ꝯcupiſcētiā. Eph. v. c. In oīb⁹ ſumētes ſcutū fidei: in q̄ poſſitis oīa tela neq̄ſſimi ignea extiguere. Tela ſt carnis fomēta. Itē fides vincit mūdanā auariciā. Unde. j. Ioh. v. a. Hec

eſt victoria que vincit mūdū fides veſtra. b Aſpiciebat eni: quaſi ideo negauit regiam adoptionē: peccati iocūditatem: egypti locupletationē: q2/ aſpiciebat i remunerationem/ ad quam ibat: vt conſideratio p̄mij minueret vim flagelli. Sed quā remunerationē expectabat: Illā q̄ dicit Gen. xv. a. Ego protector tu⁹ ⁊ merces tua magna nimis. Pš. Inclinaui cor meū ad faciēdas iuſtificatiōes ꝓpt retributionem. Š. eodē. b. Accedētē credere oportet q2 ē: ⁊ q2 iq̄rentib⁹ ſe remunerator ſit. Sequitur de eodē moyſe. Moyſes. i Fide reliq̄t egyptum/ poſtꝙ occiderat egyptiū. k Nō veritus aioſitatē regis. i. furorem ipſius non timuit. i. non ex timore egyptum reliquit. Timuit quidē quodam naturali timore: ſicut dicitur Exo. ij. c. Timuit moyſes ⁊ ait: Quō palam factum eſt verbū iſtud ⁊c̃. Sed timor ille non coegit eum de egypto exire: immo fuga eius non timoris erat: ſed cautele ⁊ diſcretionis: quia volens ſe ad opus dei ſeruare ad eius ceſſit ⁊ nolens deum temptare. Sancti eni/ vt dicit in Glo. q̄diu habēt qđ faciant non debent temptare deū ſed credere. Uñ illud Mat. x. c. Si vos pſecuti fuerint i vna ciuitate/ fugite i aliā. Chryſ. Furatus eſt ſeipſum egyptijs ⁊ fuga ſalutē negociat⁹ eſt. Diabolicū eni eſt inaniter ⁊ vane inijcere ſe in pericula ⁊ temptare ſi ſaluat dñs. Unde Matth. iiij. a. Si filius dei es mitte te deorſum ⁊c̃. Uel aliter. i Fide reliq̄t egyptū: educens filios iſrael: ductor eni fuit eorū. k Nō veritus aioſitatem regis. i. furorē pharaonis qui ei cōminabat. Uñ Exo. x. g. Dixit pharao ad moyſen: Recede a me: caue ne vltra videas faciē meā: quacūꝙ die apparueris mihi/ morieris. Sed moyſes per fidem minas eius ꝯtempſit. Talem eni decebat eſſe eum qui dux erat populi futurus. Eccj. vij. a. Noli querere fieri iudex: niſi valeas virtute irrumpere iniquitates: ne forte expaueſcas faciem potentis vt ponas ſcandalū in agilitate tua. l Inuiſibilē eni: et ideo non timuit: quia/ Inuiſibilē. i. quem nō videbat/ m Tanꝙ videns: ac ſi videret ſuſtinuit. Et dic̃ Chryſ. Si p̄uideam⁹ deū i itellectu ſemper in memoria omnia leuiter feremus. Si eni alicuius amici noſtri memoria mentem exigit ⁊ dilectione affert qui eum qui vere dilexit nos in mente habet: quid inquā triſte ſentiat: quid terribile vel periculoſū timebit: Eccj. ij. a. Suſtine ſuſtentationes dei ꝯiungere deo ⁊ ſuſtine: vt creſcat in nouiſſimo vita tua. n Fide celebrauit paſcha. i. agnum paſchalem celebriter fecit occidi ⁊ comedi: vel. i. diem illum ſiue veſperā illam in qua occiſus eſt agn⁹ celebrem dixit. Et hoc fecit fide: quia ſic credidit populū ſaluandū: et illos a pharaone et nos a diabolo. Chryſ. De fide diſputans reminiſcit ibi cuius veritatem habemus. Et celebrauit. i. celebriter fecit p Sanguinis effuſionē. i. ſanguinis effuſi vnctionē: vel vnctionē: q2 ſupliminare domorū ⁊ duos poſtes fecit aſpgi ſanguine agni. Exo. xij. d. Moralit. Nota qđ dicit: n Fide celebrauit paſcha Paſcha/ iterp̄tat tranſit⁹: q2 q̄ fidē habet in trāſitu ē. Trāſit eni de peccō ad penitentiā vt ad grām. Fide eni purificat cor a peccō. Act. xv. c. Fide purificās corda eorum. Eccj. j. c. Timor dñi expellit peccatū. Et dic̃: o Celebrauit: q2 cū gaudio debet hō pctm̄ relinquere: ⁊ pniam aſſumere ⁊ peragere: Scđm illud Mat. vj. c. Tu aūt cū ieiunas vnge caput tuū ⁊ faciē tuā laua. p Et ſanguis effuſionē. In ꝯfeſſiōe debet tot⁹ ſanguis effūdi vt iam hō exanguis efficiat oīno: ⁊ ſic moriat peccō. Uł ſāguinis effuſio ē carnis maceratio ⁊ lachrymarū inūdatio. Et nota ꝙ ſāguis. i. pcti veſtigiū debet remanere i ſupliminari. i. in rōne q̄ pcti memoriā habeat ad itelligētiā et humiliationē: et in vtroꝙ poſte in cōcupiſcibili p odiū ipſius * peccati. Sequitur

Exo. j. d. Quicquid maſculini ſexus nat⁹ fuerit in flumē proijcite. Itē i eodē. c. Si maſculus nat⁹ fuerit interficite illū: ſi femina ſeruate. Sȝ qđ eſt qđ dicit: Non timuerunt regis edictum. Dicit eni Exo. ij. a. ꝙ cum celare nō poſſent expoſuerunt eum in carecto ripe

a Eo ꝙ vidiſſent elegantem in-
b fantem: et nōn timuerunt re-
c gis edictū. Fidē moyſes grā-
d dis factus negauit ſe eſſe fili-
e um filie pharaonis / magis
eligens affligi cū populo dei
f ꝙ̄ temporalis peccati habere io-
g cunditatē: maiores diuitias
eſtimans theſauro egyptiorū
h improperiū chriſti. Aſpicie-
bat eni in remunerationē. Fi-
i k dē reliquit egyptum nōn veri-
l tus animoſitatē regis: Inuiſi-
m bilem eni tanꝙ videns ſuſti-
n o nuit. Fidē celebrauit paſ-
p cha et ſanguinis effuſionem:

Pš. 18. Exo. 12.

g guine agni. Exo.xij.d. Ad qđ aũt hoc fecerit: a Ne q̃ va
ſtabat ꝑmitiua.i.ꝑmogenita egyptioꝝ. b Tangeret
eos/angelus.ſ.ꝑcutiens: Exo.xij.d. Cum viderit ſanguinẽ
in ſupliminari ꝛ in vtroqꝫ poſte trãſcendet oſtiũ domus ꝛ non
ꝑmittet percuſſorẽ ingredi vel lędere: in quo notaẗ ꝙ qui ſup/
liminare dom᷒.i.ſyn
deresis ꝛ vtriqꝫ po/
ſti animę.ſ.intellect᷒
et affectus: ſi retine/
ret veſtigia paſſiõis
chriſti qui eſt agnus
imaculat᷒/ euadet a
ꝑcuſſione ꝛ a lęſione
diaboli. Ezech.ix.b. Signa tau ſuper frontes viroꝝ dolẽtiũ
ꝛ gementiũ. Chryſ. Si ſanguis agnelli in medijs poſtibus a
tanta ſtrage ſeruauit iudęos: multo magis ſanguis chriſti ſal/
uabit nos/ nõ poſtib᷒ ſed aĩabus iũctis: Dixit moyſes vngi
te ꝛ vnxerũt ꝛ confuſi ſunt: nos autem ipſi᷒ agni ſanguinẽ ba
bentes: non confiditis/ non vaſtaẗ profunda voce qui ħ mu/
nitur ſacrificio. Sap.xviij.c. Dum quietũ ſilentiũ tenerẽt oĩa
et nox in ſuo curſu mediũ iter haberet omnipotẽs ſermo tuus
dñe exiliens de cęlo a regalib᷒ ſedibus venit dur᷒ bellator in
mediã exterminij terrã ꝓſiliJt: gladi᷒ acutus in ſimulatũ tuũ
imperiũ portãs tuũ/ ꝛ ſtans repleuit oĩa morte ꝛ ad cęlum at
tingebat ſtans in terra. Chryſ. Timuit ſanguinẽ angelus: no
uerat eñi cuius erat apl's: horruit dñicam mortẽ excogitans.
Et eſt argumentũ ꝙ bon᷒ fuit angelus: qđ etiam videẗ ꝑ illud
Act.vij.e. Hũc deus ꝑncipem ꝛ redemptorẽ miſit cum ma/
nu angeli qui apparuit illi in rubo: hic eduxit illos faciens ꝓdi
gia ꝛ ſigna in terra egypti. Item.ꝯ.j.b. Qui facit angelos ſu
os ſpũs ꝛ miſtros. Ibi dicit Glo. Greg'. Ad exterminiũ mit
tit dñs angelos ſuos: vt i ſodomã. Itẽ Eſa.xxxvij.g. Egreſ/
ſus ẽ angelus dñi ꝛ ꝑcuſſit in caſtris aſſyrioꝝ centũ octoginta
quinqꝫ milia. Et videtur ꝙ hic ꝛ ibi exterminator fuit bon᷒ an
gelus. Vñ Eſa.x.a. dicitur: Erit lumen iſrael in igne ꝛ ſanctus
eius in flamma. Ibi dicit Glo.i. angelus qui ſuccendet eos q̃
Ps.77. iudęis cuſtodiẽdis deputat᷒ eſt. Contra in Ps. vbi loquitur
de interfectione egyptioꝝ: ad litterã diẽ: Immiſſionẽ per an
gelos malos viam fecit ſemitę irę ſuę ꝛ non pepercit a morte
animarũ eorum. Item Ezech. xxx.d. Diſſipabo terram et
ponã in manus alienoꝝ. Glo.i. demonũ. Non eñi boni ãge/
li ſed mali tortores ſunt. Sol. Cõmuniter dicitur ꝙ malus an
gelus fuit exterminator egypti: ſed poſtea miſit dñs bonum
angelum qui prohibuit malos ſimul cum egyptijs extermia/
re iudęos. Et de illo diciẗ in libro Sap. ꝙ attingebãt vſqꝫ ad
cęlum. Et de eodẽ agitur Act.vij.d. Sꝫ Ps. videtur ꝙ fue/
rit bonus angelus. Et qđ dicit Glo. ꝙ boni angeli nõ ſũt tor/
tores: ſed ſunt vltores malorum: vt patet in ſodomitis ꝛ i ex/
ercitu ſennacherib.
Moraliter * peccati. Sequitur. a Ne qui vaſtabat primitiua tã/
geret eos. Qui eñi ſemper habet peccatum in memoria ad
humiliationẽ/ ad odium ꝛ deteſtationẽ: diabolus qui primiti/
ua.i. bonę ꝯuerſationis initia vult vaſtare: ſi habet ſuper eum
poteſtatẽ. Amos.vij.a. Oſtendit mihi dñs ꝛ ecce fictor locu/
ſtę in ꝑncipio germinantiũ ſerotini imbris. Fictor locuſtę ẽ
diabolus ſuggeſtor inaniſglorię: qui diciẗ locuſta: quia in al/
tum ſalit ꝛ cito ruit. Iſte fictor locuſtę venit in ꝑncipio germi
nantiũ ſerotini imbris.i. in ꝑncipio bonoꝝ operũ temptat de
inanigloria: quę bona opera dicunẗ germinãtia ſerotini im/
bris: quia imber gratię ꝛ lachrymarũ/ ſero.i. latenter aduenĩ/
ens ꝛ animã imbuens facit ipſa bona opera virere ꝛ creſcere ꝛ
pullulare/ niſi adueniat fictor locuſtę. Exo.ix.g. Triticũ ꝛ far
Ad litteram non ſunt lęſa: quia ſerotina erant. Sequiẗ: c Fide trãſie/
runt mare rubrum. Continuatio. Supra poſuit exempla
magnoꝝ ſanctoꝝ patrũ: ne ergo dñenẗ iſti: ꝛ nõ poſſumus eẽ
ſicut illi ſancti: ideo dicit hic de toto populo qđ tranſierunt
mare/ non ratione/ ſed fide: quia ſi crediderũt deo iubenti nec
tranſirent ꝛ ꝑmittenti ꝙ ſic egyptios euaderẽt: e Tanqꝫ
per aridam terram: id eſt ſine offenſiõe: ꝛ ſubmerſiõe ſua
quaſi tranſirent per tritam terrã. Vñ Exo.xiiij.g. Ingreſſi ſi

a Ne qui vaſtabat ꝑmitiua tan/
b geret eos. Fidẽ trãſierũt ma/
c re rubrũ tanqꝫ ꝑ ãridam terrã:
d qđ expti egyptij deuorati ſũt.
e
f
g

b Fidẽ muri hiericho corruerũt
i circũitu dierum ſeptem. Fidẽ
raab meretrix nõ perijt cũ in/
k credulꝭ excipiẽs exploratores
l

lij iſrael per medium ſicci maris. Abacuk.iij.d. Viam feciſti
in mari equis tuis in luto aquarum multarũ.i. vbi prius erat
lutum. Sap.x.d. Tranſtulit illos per mare rubꝝ ꝛ tranſierũt
per aquam nimiã. Item Sap.xix.b. Aqua quę ante erat ap/
paruit arida ꝛ in mari via ſine ĩpedimẽto. Et ne videreẗ hoc
caſu factũ fuiſſe ꝛ nõ
fide vel ne videretur Joſue.6.c.
phantaſia fuiſſe/ ad/
dit: f Qđ expti Joſue.2.a.
egyptij.i. cuius rei
experientiam ſumen
tes egyptij. g De
uorati ſunt.i. ſub/
merſi ſub aquis. Inuoluit eñi eos dñs i medijs fluctib᷒: vt di
citur Exo.xiiij.g. Sed quid experti ſunt egyptij: Rñſio. Ex/
perti ſunt per ꝓpriam ſubmerſionẽ quam per infidelitatẽ inie/
rant ꝙ filij iſrael per fidem a ſubmerſione liberati ſunt. Vn/
de ipſi dixerunt Exo.xiiij.f. Fugiam᷒ iſraelem dñs enim pu/
gnat pro eis contra nos. Vel ꝙ quaſi mare experti egyptij
.i. cuius efficaciam ꝛ ſęuitiam experti deuorati ſunt ab ipſo
mari reuertente ſuper eos. Exo.xiiij.f. Reuertantur aquę
ad egyptios ſup curr᷒ ꝛc. d Mare rubꝝ/ myſtice ẽ bap/ Myſtice
tiſmũ qđ diciẗ mare ꝓpter pctõꝝ ablutionẽ: rubꝝun ꝓpter do
minicã paſſionẽ a quo traxit efficaciã baptiſm᷒: In hoc ſaluã
tur hebręi.i. fideles: ſed egyptij.i. demones/ vel vitia ſubmer
guntur: Vł mare eſt mũdus: qꝛ tumet ſuperbia/ liuet inuidia/
ſpumat luxuria. Rubꝝũ autẽ ꝓpter crudelitatẽ vel pctõꝝ mul
tiplicitatẽ. Ps. Hoc mare magnũ ꝛ ſpacioſum ꝛc. Hoc ma/ Ps.103.
re poſſunt tranſire fideles. Sed miraculũ eſt ꝙ homo euadit
de tam periculoſo mari.i. mũdo. Sed nota ꝙ virga diſcipli/
nę ꝛ ventus gratię ħ mare fidelib᷒ reddit meabile: ſicut habe/
tur Exo.xiiij. Sequitur: h Fide muri hiericho cor/
ruerunt/ completo/ circũitu dierũ ſeptem. A leuitis ar/
cam dñi portantib᷒: ꝛ ęneis tubis clangentib᷒: Joſue.vj.b.
Cumqꝫ ſeptimo circũitu clangerẽt buccinis ſacerdotes/ dixit
Joſue ad omnẽ populũ: Vociferamini. Et poſtea ſbdiẗ: Voci
ferãte populo ꝛ clangentib᷒ tubis/ muri hiericho corruerunt.
Nota tñ ꝙ non ꝓpter clamorẽ corruerũt: ſed ꝓpter clamantiũ
fidẽ: ad lřam. Vł ad clamorẽ dñi dicũẗ muri hiericho corruiſ/
ſe.i. defenſores muri: ſic obſtacula mũdi cadunt ad voces fide
lium ꝑdicatoꝝ: tunc ſi intenſus ſit clamor ꝛ ꝯtinuus.ſ. per ſep
tem dies.i. in hoc ꝑſenti tempore. Vel ſeptem circũitus hie/
richo ſunt ſeptem mũdi ꝯſideratiões. Prima ꝯſideratio eſt
breuitatꝭ. Scđa mutabilitatꝭ. Tertia infidelitatꝭ. Quarta do
loſitatis. Quinta malignitatꝭ. Sexta qđ tibi aduerſaẗ. Septi
ma ꝙ tibi imitaẗ. Poſt has ꝯſideratiões corruunt muri hie/
richo.i. amor ditandi: timor depauperãdi: pudor ꝯtemnẽdi.
Poſt ruinam hiericho poſſideẗ ieſum. Hoc ẽ qđ diciẗ Mat.
v.a. Beati paupes ſpiritu: quoniã ipſoꝝ eſt regnũ cęlorum.
i Fide raab. Hic ponit exemplũ de meretrice quę tantã
fidem habuit vt ſe ꝛ domũ ſuã ſaluaret. q.d. erubeſcite ſi me/
retrices vos ſuperãt in fidei virtute. Matth.xxj.c. Publica
ni ꝛ meretrices pręcedent vos in regno dei. Eſa.xxij.a. Eru/
beſce ſidon ait mare. Dicit ergo: Fide raab meretrix nõ
perijt/ Quis eſſet per fidem meretrix a periculo mortis eua/
ſit ꝛ ita non perijt. k Cũ incredulis.ſ. cũ viris hiericho.
Sed quõ per fidẽ: Quia.ſ. docta ab exploratorib᷒ fidem cre
didit deum potentẽ ad dandum iudęis terram illam cui nõ di
xit apud ſe: ego cũ multis ero ꝛ in eis: nunq̇d ſapientior ſũ vi/
ris prudentibus qui non credunt: ꝛ ego credo. Sed credidit
ciuitatem ꝛ deum potentẽ eam ſubuertere. Vñ dixit Joſue.ij.
c. Dñs deus veſter ipſe eſt dñs in cęlo ſurſum ꝛ in terra deor
ſũ. Sed qꝛ ꝓbatio fidei ẽ opatio: qꝛ fides ſine opib᷒ mortua ẽ:
Jaco.ij.d. Ideo ſbdiẗ: l Excipiens exploratores cũ
pace. Joſue.ij.b. Ipſa aſcẽdere fecẽ eos in ſolariũ dom᷒ ſuę
operuitqꝫ eos ſtipula lini. Exploratores aũt duo quos recipe
debem᷒: ſũt ꝑdicatores duoꝝ teſtamentoꝝ: Vł gemina dile/
ctiõe dei ꝛ ꝓximi pollẽtes/ q̃s recipe debem᷒: doctrinę eoꝝ ꝑ
fidẽ ꝯſẽtiẽdo: ꝑceptis obtẽperãdo: et i neceſſitatib᷒ eoꝝ ipſis
ſubueniẽdo: ꝑ illud Matth.x.d. Qui vos recipit/ me recipit.

Roma.xij.c. Hoſpitalitatē ſectātes.j.xiij.a. Per hāc enī q̄dā placuerūt āgel' hoſpitio recept'. Angeli dn̄i ſūt p̄dicatores q̄ miſſi ſunt ab eo ad explorandū ⁊ ꝯſiderandū infirmiora terre .i.ad inueſtigandū ſecreta peccata ⁊ infirmitates pctōris i cō/feſſione: vt ſic videant quō dn̄s ad cor pctōris aditum valeat habere. Geñ.xlij.b. Exploratores eſtis/ vt videatis infirmiora terre veniſtis. Ul duo exploratores ſūt due ai affectiones: ſpes ⁊ timor. Timor explorat pẹnas in/ferni: ſm illud Eſa. xxxviij.b. Ego dixi i dimidio dierū meorum vadam ad por/tas inferi. Spes au/tem gaudia paradiſi ſcd̄m illud Roma. viij.c. Spe ſalui facti ſumus. Pſ. Si aſcendero in cẹlum/ per ſpem.ſ.tu illic es/ p penitentiā: ſi deſcendero ad infernū/ per timorem.ſ. ades per iuſticiam.ſ. In cẹlo iuenit remunerator pius: in inferno iuſt' punitor. Iſtos exploratores qui recipit ⁊ conſeruat ſaluat animā ſuam. Sed oportet vt non eos exterius prodat p oſtē/ſionem: ſed ſub ſtipula lini abſcondat quẹ eſt aſpera.i.ſub pẹ/nitētia. Seqt̄: a Et q̄d adhuc dicā. Chryſ. Memoriā faciens de meretrice ⁊ erubeſcere eos faciēs per q̄litatē pſonẹ non amplas dilatat hiſtorias: ſed trāſcurrit valde prudent̄ ſacietatem fugiens ⁊ denſitatē non lẹdens: nec oīno ſiluit nec dicens moleſtauit. Cum enī quis fortiter certauerit in orone: id eſt p̄dicauit/ ſi imorat̄ decertans pigrum facit auditorem ⁊ largitionis.i.vanẹgloriẹ accipit opinionem. Dicit ergo: Et quid adhuc dicam. q.d. multa dixi exempla fidei: ſed ſi volo ſingula perſequi quẹ fide facta ſunt/ quaſi infinita ſunt: b Deficiet enī me tempus/ huius epiſtolẹ. Tps qd̄ cō/petit epiſtolẹ: non epl'aris anguſtia euagari longius patit̄: vt dicit Hiero'. Uel/ tempus/ vitẹ/ enarrantem de gedeon / q̄lit̄ accepto ſigno velleris a dn̄o iuit ꝯ madianitas cum trecētis viris: Judic'.vj.b. Cunq̄ gedeon excuteret atq̄ purgaret triticū in torculari vt fugeret madian: apparuit ei angel' dn̄i ⁊ ait: dn̄s tecum virorū fortiſſime ⁊c. c Barach: quō ad exhortationē vxoris ſuẹ quẹ erat ꝓphetiſſa aſcendit ſuper ſiſaram: Judic'.iiij.a. Miſit delbora ⁊ vocauit abinoen de cede neptalim ⁊ dixit ad eum: Prẹcipit tibi dn̄s deus iſrael: vade ⁊ duc exercitū in montē thabor ⁊c. d Sanſon/ quō afflixit vẹhementer philiſteos: vt habet̄ Judic'.xiij.xiiij.xv. xvj. Quō natiuitas p̄dicta eſt ab angelo: Judic'.xiij.b. Ecce concipies ⁊ paries filiū: caue ne vinū bibas aut ſicerā nec aliquo veſcaris imundo: eritq̄ puer naçarẹus. e Jepte/ quō per fidem deo iuuāte hoſtes ſupauit: Judic'.xj.a. Fuit i illo tempore iepte galaaditēs vir fortis atq̄ pugnator filius meretricis qui natus eſt de galaad ⁊c. f David: qui per fidem ſupauit goliam.j. Reg'. xvij.f. Dixit dauid ad philiſteum: Tu venis ad me cum gladio ⁊ haſta ⁊ clypeo: ego aūt venio ad te in noīe dn̄i exercituū dei agminū iſrael. g Samuel ⁊/ aliis/ prophetis/ helia ⁊ heliſẹo/ nathā/ gad/ oſee/ eſaia ⁊c. h Qui per fidem vicerunt regna. Gedeon enī vicit reges quattuor: oreb/ et ẹeb / et ẹebee/ et ſalmana. Item ioſue deuicit trigintaunū reges: Joſue.xij.d. Dauid etiam multos.ij. Reg'.viij. Samuel vicit agag regē ⁊ occidit amalech.j. Reg'.xv. Dicit ḡ: Qui per fidem vicerūt regna: cōtraria ⁊ rebellātia. i Opati ſūt. Sꝫ ꝯtra.ſ.codē. Juxta fidem oēs illi defuncti ſunt non acceptis repromiſſionibus. Sol'. Ibi loquit̄ de abraam/ iſaac/ et iacob qui terram ꝓmiſſam non poſſederūt in ſe: ſed in ſuo ſemine. Unde iſti filij eorū de quibus loquit̄: adepti ſunt illas ꝓmiſſiones patribus āte factas. Item dauid accẹpit de ſucceſſione regni promiſſionē ⁊ illam adeptus eſt.iij. Reg'.j.g. Adorauit rex i lectulo ſuo: et inſuper hec locutus ē: Bn̄dictus ſanct' dn̄s de' iſrael: qui dedit hodie ſedentem in ſolio meo videntib' oculis meis. Moralit̄/ aūt iſtud exponit̄ de ſanctis: marie ꝯ martyrib': de quibus dicit̄: Sancti per fidem vicerunt regna ⁊c. In q̄ notant̄ tria. Primū ꝯtra ſuperbiā: ſecūdū ꝯtra laſciuiam carnis ⁊ voluptatē: tertiū eſt ꝯtra tpaliū rerum accumulationē. b Per fidē/ enī/ vicerūt regna.i. regnorū ⁊ prẹlationū prẹſumptuoſam ambitionē: contra ſuperbos q̄ appe/tūt regnare ⁊ dn̄ari. i Opati ſūt iu/ſticiā/ carnē ꝓpriam iuſtificādo ⁊ puniendo per ipſius macerationē: cōtra voluptuoſos. k Adepti ſūt repromiſſiones.i. diuitias cẹleſtes non terrenas: cōtra auaros ⁊ cupidos q̄ nō promiſſiōes hereditabūt ſed cōminatiōes. Jaco.j.b. Beatus vir q̄ ſuffert temptationes qm̄ cū ꝓbatus fuerit accipiet coronā vitẹ quā repromiſit dn̄s diligētibus ſe: Nō dicit ſua: ſed ſe. Ul' ſic: b Per fidē vicerūt regna/ mūdi/ carnis/ diaboli: oīa pctā.ſ. cupiditatē mūdi/ voluptatē carnis: vanitatē.i. ſupbiam/ quō proles diaboli: detestando vel declinando ne regnet: Scd̄m illud Roma. vj.b. Nō regnet pctm̄ in vr̄o mortali corpe: vt obediatis ꝯcupiſcētijs eius. i Opati ſūt iuſticiā: bona opera exequendo vt nō tm̄ declinet̄ pctm̄ ſ; bonū exerceat̄. Unde ſignanter dicit: Operati ſunt iuſticiam: non dicit locuti vel audientes: ſed opantes. Un̄ Roma.ij.b. Factores legis nō auditores iuſtificabunt̄. Hodie multi ſūt auditores vel loquẽtes: ſ; pauci ſunt opantes. Matth.ix.d. Meſſis q̄dem multa: operarij aūt pauci. Pſ. Feci iudiciū ⁊ iuſticiā. Non dicit: Dixi iuſticiam: ſed/ feci iudiciū ⁊ iuſticiā: et ideo nō tradas me calūniātibus me. Hiere.xxij.d. Pat tu' fecit iudiciū ⁊ iuſticiā tūc cū bn̄ erat ei: Operationē enī iuſticiẹ ſeqt̄ retributio gloriẹ. Un̄ ſeqt̄: k Adepti ſūt repromiſſiōes.i. ea q̄ ꝓmittebant̄. Seqt̄ de ſctis veteris teſtamēti: de qb' ꝓſequit̄ apl's hic ad litterā: vt exēplū fidei ꝯferat iſtis qb' loquit̄: Dic ḡ: l Obturauerūt ora: q: nō tm̄ hoīes vicerūt: ſed etiā beſtias: q̄ Obturauerūt ora leonū: vt Daniel'. vj.c. et.xiiij.f. Et ponit̄ plurale pro ſingulari. Simile.j. eodem.a. Lapidati ſūt ſecti ſūt. Loquit̄ enī de eſaia tm̄ qui ſectus ē. Itē ſicut habet̄ in Pſ. Aſtiterūt reges terrẹ ⁊ p̄ncipes ꝯuenerūt in vnū. Nā reges dicit hic pro herode: ⁊ p̄ncipes pro pilato: ſicut dicitur Act'.iiij.f. Cōuenerūt vere i ciuitate iſta aduerſus ſctm̄ puerū tuū ieſum quē genuiſti: herodes ⁊ pontius pilat' cum gentibus ⁊ populis iſrael facere quẹ man' tua ⁊ ꝯſilium tuū fieri decreuerūt. m Extinxerūt impetū ignis: vt tres pueri miſſi i fornace: Daniel'.iij.c. n Effugauerūt aciē gladij.i. exercitū accinctū gladio: vt ioſue q̄ trigintaunū reges vicit. Joſue.xij.d. Et dauid ⁊ multi alij. o Cōualuerūt de infirmitate: vt ẹzechias. Eſa.xxxviij.d. Et Job. vlt'.d. Uel ſm̄ Chryſ. In becillitate facti ſunt fortes. De captiuitate enim babylonis reuerſi ſunt. Fortes facti ſūt: in bello ioſue ſucceſſor moyſi i populis: q̄ fuit magn' ſm̄ nomē ſuū: maximus in ſalutē electorū dei expugnare inſurgētes hoſtes. Et ſimilit̄ iudas machabeus: de quo dicit̄.j. Machab.iij.a. Induit ſe iudas lorica ſicut gigas: ⁊ ſuccinxit ſe arma bellica ſua in p̄lijs ⁊ protegebat caſtra gladio ſuo ſimilis factus eſt leoni in opibus ſuis: et ſicut catulus leonis rugiens in venatione. p Caſtra verterūt exterorū: q: hoſtes ſuos ſẹpe verterūt in fugā. Un̄ dicit̄ de gedeone Judic'.vij.d. Uenit panis ſubcinerici' i caſtra madian: cunq̄ ꝑueniſſet ad tabernaculū/ percuſſit illud atq̄ ſubuertit. q Accẹperūt mulieres de reſurrectiōe mortuos ſuos.i. mortuos de ſuis veniētes de reſurrectiōe.i. reſuſcitatos: ſicut factū eſt p heliam.iij. Reg'.xvij.d. Et heliſẹū.iiij. Reg'.iiij.f. r Alij aūt. Ecce iuxta pro dictū eſt quāta p fidē fecerūt antiq̄ p̄res: modo quāta pro fide paſſi ſūt: vt ſic p miraculorū opatiōes inuitet eos ad ſuſtinendas paſſiōes

56.diſ.c.naſci. ibi: iepte

a cum pace. Et quid adhuc di/
b cam: Deficiet enī me tempus
c enarrantem de gedeon: bā/
d rach/ ſanſon/ iepte/ dauid/ ſa/
e
f
g muel et prophetis qui per fi/
h
i dem vicerunt regna: operati
k ſunt iuſticiam: adepti ſunt re/
l promiſſiones. Obturaue/
m runt ora leonum/ extinxerunt
n impetum ignis. Effugauerūt
o aciem gladij: cōualuerunt
p de infirmitate: fortes facti ſūt
in bello. Caſtra verterunt ex/
q terorū: acceperunt mulieres
de reſurrectione mortuos ſu/
r os. Alij autem diſtenti ſunt

Pſ.138.

Pſ.

Pſ.ij.

¶ nendas paſſiões. q. d. antiq̄ p̄res nõ tm̄ p fidē fecerūt magna: ſ etiā ꝓ fide paſſi ſūt dura tormēta. Vñ dic: Alij aūt diſtēti ſunt/ in eculeis ⁊ diuerſis tormētis. Vnde. j. Machab. j. g. Et mulieres que circūcidebant filios ſuos trucidabant ſm̄ verbum regis antiochi ⁊ ſuſpendebāt pueros a ceruicib⁹ per vniuerſas domos earum. Ecce quō diſtendebant. Item. ij. Machab. vij. de ſeptem fratribus. Chryſ. habet ſic. Alij aūtem tympaniçati ſūt: id eſt ligno percuſſi: vel tympaniſmus dicitur decollatio. a ¶ Non ſuſcipientes redēptionē: id eſt euaſionē preſentem de manu inimicoꝝ. b ¶ Vt meliorem inuenirēt reſurrectionē: id eſt vitā eternam/ q̄ melior eſt q̄ vita temꝑalis/ vl' voluptas carnalis: que reſurrectio dabit̄ ꝯtemptorib⁹ iſtius p̄ſentis ꝓſperitatꝭ. Vnde Joh. xij. d. Qui odit aiam ſuā in hoc mūdo: in vitam eternā cuſtodit eam. Sed nota ꝙ multi p̄ſentē redemptionē ⁊ inuentā ſuſcipiunt/ mouētes a ſe quantū poſſunt obligatiões ⁊ neceſſitates ⁊ infirmitates carnis: famem ⁊ ſitim/ frigus ⁊ calorē/ tribulationes ⁊ temptatiões: q̄r non ſperant ſibi futurā reſurrectionem ad vitam: dicētes illud Eſa. xxij. d. Comedam⁹ ⁊ bibamus cras eni moriemur. Et illud Sap. ij. b. Venite ⁊ fruamur bonis que ſunt ⁊ vtamur creatura tanq̄ in iuuētute celeriter. Vel/ a ¶ Nō ſuſcipiētes redemptionē/ preſentem: vt meliorē inuenirēt reſurrectionē. i. vt tāto maiorē et meliorē reſurrectionē hr̄ent in futuro: quāto magis paterent̄ in p̄ſenti pro deo: delectabilior eſt quies: ſed multo delectabilior eſt poſt laborem: ſicut dicit beatus Bern̄. Jdeo ſancti eligunt pati in p̄ſenti ⁊ in futuro iocūdari. Chryſ. Propt̄ qd cū facti poſſent viuere noluerunt: Nōne q̄r meliorē vitam expectabāt: et q̄ alios ſuſtentauerūt ipſi elegerūt. Hic aūt mihi videt̄ loq̄ de iohāne ⁊ iacobo q̄ tympaniçati ſūt. i. decollati. De iohānis decollatiõe habet̄ Marci. vj. c. Et de iacobo habet̄ Actꝰ. xij. a. c ¶ Alij vō ludibria ⁊ verbera exꝑti ſūt: q̄r illudebāt̄ ad ꝯfuſionē: ⁊ flagellabāt̄ ad dolorē. j. Corꝰ. iiij. b. Spectaculū facti ſum⁹ mūdo ⁊ angelꝭ ⁊ hoib⁹: Mūdo ad deriſionē: āgelꝭ ad ꝯgratulationē: hoib⁹ ad aiationē ⁊ imitationē. d ¶ Inſup ⁊ vincula ⁊ carceres/ exꝑti ſūt. ſ. Per h̄ qd̄ dic/ inſup/ notat h̄ in eiſdē ꝑſonis: De hieremia aūt certū eſt ꝙ fuit vinculat⁹ ⁊ in carcerē poſitus: Hiere. xxxviij. b. Tulerūt hieremiā ꝓiecerūt eū in lacū helchie filij amalech q̄ erat i veſtibulo carcerꝭ ⁊ ſubmiſerūt hieremiā in funib⁹ i lacū in q̄ nō erat aq̄ ſ lutū. Itē micheas i carcerē miſſus ē: ſicut habetur. iij. Regꝭ. vlt. c. e ¶ Lapidati ſūt. Glo. Vt hieremias i egypto ⁊ ezechiel i babylōe. Hoc nō habet̄ i textu: ſed traditio antiq̄ eſt ꝙ iudei interfecerūt eū lapidib⁹ q̄s abſcōderat ſub muro latericeo in porta dom⁹ pharaonis in taphnis q̄bus lapidib⁹ obſidionē mēphis futurā ſignificabat ⁊ iudeorū qui i ea erāt deſtructionē. De ezechiele etiā dicit epiphani⁹ ꝙ cū trāſgreſſores legis argueret: et p̄cipue q̄ſdā de tribu dan ⁊ gad/ illi exacerbati ſūt in eū ⁊ diſtraxerūt eq̄s ꝑ crepidines ſaxoꝝ ⁊ exacerbauerūt eū. Nō ḡ fuit lapidat⁹ ꝓprie: ſ q̄r ꝑ rupes ⁊ ſaxa diſtract⁹ interijt: q̄r h̄ ſatis lapidationi equalet ideo exēplū de eo hic ponit̄. Itē zacharias lapidat⁹ ē. ij. Paral. xxiiij. f. Qui ꝯgregati aduerſus eū miſerūt lapides iuxta imperiū regꝭ. Vñ Mat. xxiij. d. Hieruſalē hieruſalē q̄ occidis ꝓphetas ⁊ lapidas eos q̄ ad te miſſi ſūt. Actꝭ. vij. g. Lapidauerūt ſtephanū inuocātē ⁊ dicētem: dn̄e ieſu chriſte ſuſcipe ſpiritum meū. f ¶ Secti ſūt: vt eſaias quē manaſſes ſecuit ſerra lignea vt tradūt hebrei. g ¶ Temptati ſūt/ blāditijs ⁊ ꝓmiſſionib⁹ ſicut eleazarus. ij. Machab. vj. d. h ¶ In occiſiōe gladij. i. gladio facto/ mortui ſūt: vt vrias. ij. Regꝭ. xj. c. Et ioſias. iiij. Regꝭ. xxiij. f. Chryſ. Quid eſt o paule ꝙ ſupra eos laudas q̄ effugerūt ora cultri. ē. eodem Effugauerūt aciē gladij: modo aūt eos admiraris quaſi nō effugerant ſed in occiſione cultri mortui ſūt. Vtriq̄ ita docuit: hoc q̄dem laudabile. ſ. pati familiarie chriſto: illud vō qd̄ typus futuri erat. Duo eni ſūt mirabilia: quia is ꝑfecit magna: et q̄r patit̄ magna: Deinde ſubdit alia āntiquoꝝ patiētie exēpla dicēs: i ¶ Circūierūt/ mlta loca mūdi i/ melotꝭ. q. d. ita pauꝑes fuerūt et abiecti ꝙ nec veſtē nec habitationē habuerūt. Chryſ. Superabūdātia tribulationis hic exꝑimit̄ ꝙ neq̄ veſtimētum habuerūt neq̄ ciuitatē nec domū. Jdeo dicit: Circumierūt i melotis. Scd̄m illud Matth. viij. c. Filius hoīs non habet vbi caput ſuū reclinet. Melota autē vt dicit Glo. Veſtis ē de pilis cameloꝝ: Vl' melius ē/ animal qd̄ ⁊ taxus dicit̄: cui⁹ pellis melota dicit̄: et eſt valde hiſpida. k ¶ In pellib⁹ caprinis: vt helias ⁊ alij habuerūt. iiij. Regꝭ. j. b. Vir piloſus et zona pellicea accinct⁹ renib⁹. Chryſ. Helias pauꝑ fuit preter melotē nihil habuit. i. p̄ter veſtem. Mat. iij. a. Johannes habebat indumētū de pilis cameloꝝ ⁊ zona pellicea circa lūbos ſuos. l ¶ Egētes anguſtiati afflicti. Egētes neceſſarijs: āguſtiati/ curis ai: afflicti/ laborib⁹ corꝑis. Egeſtas ꝯ diuitiarū accumulationē. ij. Corꝭ. vj. b. Tanq̄ nihil habentes ⁊ oia poſſidētes. Itē. ij. Corꝭ. xj. b. Cū eſſem apud vos et egerē nulli oneroſus fui. Anguſtia aūt ꝯ preſūptionē ⁊ eleuationē. Meror eni in corde iuſti humiliabit eū: vt dr̄ Prouerb. xij. d. Eſa. xxvj. c. Dn̄e in āguſtia requiſierūt te. Itē afflictio exterior ꝯ laſciuiā carnis. ij. Corꝭ. xj. f. Et i labore ⁊ erūna: in vigilijs multꝭ i frigore ⁊ nuditate/ i fame ⁊ ſiti ⁊ ieiunijs multꝭ. m ¶ Quib⁹. i. quoꝝ ꝯuerſatiōe. n ¶ Dignus non erat mūd⁹. Et ideo cito ſublati ſūt de mūdo vbi tribulabant̄ Prouerb. xj. b. Juſt⁹ de āguſtia liberat⁹ ē vt ñ tradet̄ impius ꝓ eo. Eſa. lvij. a. Juſt⁹ perijt ⁊ nō ē q̄ recogitet i corde ſuo: et viri miſcōie colligunt̄: q̄r nō eſt q̄ intelligat. Greg⁹ in paſtorali. Militia remanētiū in mūdo meret̄: vt hi q̄ ꝓdeſſe poterāt feſtine ſubtrahant̄. Vel/ Quibus dign⁹ nō erat mūd⁹ .i. q̄ mūdū. i. mūdanā ꝓſperitatē nō reputabāt dignā vt eam amarēt ⁊ i ea ſiſterēt. Philꝭ. iij. b. Oia arbitror vt ſtercora vt chriſtū lucrifaciā. Galꝭ. vj. d. Mihi mūdus crucifix⁹ ē et ego mūdo. Qd̄ brūs Bern̄. ſic exponit. Mihi mūdus crucifix⁹ ē .i. in ea reputatiōe: qui eni rapitur ad celeſtia crux illi eſt eſſe. Chryſ. Mūdus inheret ⁊ his adherēt q̄ mūdo crux eſſe vident̄. Sequit̄: o ¶ In ſolitudinib⁹ errātes/ vt matathias ⁊ ſeq̄ces ei⁹. j. Machab. ij. d. Tūc deſcēderūt mlti q̄rētes iudiciū ⁊ iuſticiam in deſertum. Item. ij. Machab. v. d. Judas autem machabeus qui decimus fuit receſſit in deſertum locū ibiq̄ inter feras vitam in montibus agebat cum ſuis ⁊ feni cibo veſcētes demorabant̄ ne participes fierent coinq̄nationis. Item helias ⁊ filij ꝓphetarum ſub iezabel. iij. Regꝭ. xix. a. Et dauid ſub perſecutione ſaul ſolitudines petijt. Vnde. j. Regꝭ. xxiij. b. Egreſſi de cella huc atq̄ illuc vagabantur incerti. p ¶ In montibus/ ſicut dauid quem perſecut⁹ eſt ſaul perſcrutans eum in montib⁹ ⁊ in ſpeluncis. Vnde. j. Regꝭ. xxiij. d. Q̄r ſi in terra ſe obſtruxerit pſcrutabor eū i cūctis milibus iuda. Item in eodem. d. Jbat autem ſaul ⁊ viri eius ad latus montis ex parte vna ⁊c. q ¶ Et ſpeluncis ⁊ in cauernis terre. j. Regꝭ. xxiiij. a. Dauid ⁊ viri eius i interiori parte ſpelunce latebant. Item de helia dicit̄. iij. Regꝭ. xix. b. Cumq̄ veniſſet illuc manſit in ſpelunca. Et nota ꝙ ſpelunce ſunt que naturales ſunt: cauerne autem que aliquo caſu fiunt. r ¶ Et hi omnes: quaſi tanta per fidem paſſi ſunt: et tm̄ hi omnes/ s ¶ Teſtimonio fidei probati: id ē probi iuenti. Et hoc per fidem teſtimoniū perhibentem coꝛꝓbitati. Fides eni teſtimoniū ꝑhibet de hoīe. ē. eodem. Jn hac tm̄ nō cōſecuti ſūt qd̄ fides d̄ his ꝑhibuit: et licet tāti fuerūt.

Hiere. 43. c.

a nōn ſuſcipiētes redēptionem
b vt meliorē inuenirēt reſurrec/
c tionē. Alij vō ludibria ⁊ ver/
d bera experti/ inſuper et vincu
e f la ⁊ carceres: lapidati ſunt/ ſe
g h cti ſunt/ temptati ſunt/ in occi/
ſione gladij mortui ſunt. Cir/
i k cumierunt in melotis in pelli/
l bus caprinis/ egentes/ angu/
m n ſtiati/ afflicti: quibus dignus
o non erat mundus: in ſolitudi
p nibus errantes in montibus
q et ſpeluncis: ⁊ i cauernis terre.
r s Et hi oēs teſtionio fidei ꝓba/

¶ Non acceperunt

a Non acceperūt repromiſſionē: id ē plenam corporis ⁊ anime retributionē: id eſt duas ſtolas etſi ſingulas. Uel Teſtimonio fidei ꝓbati: id ē in operib⁹ ⁊ paſſionib⁹ que teſtimoniū perhibent fidei eorum: quando. ſ. per fidem magna operantur: quia fides ſine operibus mortua eſt: Jaco. ij. d Et pro fide dura et grauia patiunt. Teſtimoniū autem fidei probat hominē: quia per operatiōes et paſſiones probatus redditur. Unde ſignanter dicit: Teſtimonio fidei ꝓbati. Prouerb. xvij

A a. Sicut igne probatur argentum et aurum camino: ita corda probat deus. Eccl. xxvij. a. Uaſa figuli probat fornax: et homines iuſtos temptatio tribulationis. j. Pet. j. b. Modicum nunc oportet contriſtari in varijs tribulatiōib⁹: vt ꝓbatio vrē fidei multo precioſior ſit auro qđ per ignē probat: Et licet illi probati fuerint: Non tñ acceperūt repromiſſionem: id eſt duas ſtolas etſi ſingulas. b Deo pro nobis melius aliquid prouidente: vt non ſine nobis conſūmarent: id eſt in btitudine proficerent: vt ſic omniū conſūmatio fidelium ſimul fiat/ ⁊ in cōmuni gaudio omniū maius fiat gaudium ſingulorū. Chryſ. Non illis iniuriam fecit: ſed nos honorauit: Si vnū corpus ſumus/ maior fiet corpori delectatio/ cum membra in cōmune coronant ⁊ non ſm partem. Etenī ſancti non ſolum letantur in proprijs bonis ſed aliorum. Joh. xvj. e. Petite ⁊ accipietis vt gaudium veſtrum plenum ſit. Tunc erit gaudium plenum: quando impletus erit numer⁹ electorum. Et nota ꝙ corpora ſicut ſimul ſunt in materia: ita ſimul reſurgunt. Eccl. xviij. a. Qui viuit in eternum creauit omnia ſimul. Anime vō ſicut ſingillatim creantur: ita ſingillatim ſaluant. Ps.

Ps. 32. Qui finxit ſingillatim corda eorum. Apoc. vj. c. Date ſūt eis ſingule ſtole: et dictum eſt illis vt requieſcerēt adhuc modicum donec compleantur conſerui eorum ⁊ fratres eorum qui interficiendi ſūt ſicut ⁊ illi. Chryſ. Loquitur dñs ſicut pater filijs ſuis volentibus manducare/ ⁊ dicit: expectate donec veniāt fratres veſtri: q: cito veniēt. j. Pet. iij. b. Mille āni apud dñm ſicut vnus dies. Et infra dicit. Nota ꝙ non dixit: Ut nō ſine nobis coronarentur: ſed non ſine nobis perficiatur vel cōſūmat. Jā enī licet in curia celeſti habeant coronam: ſed non perfectam habent retributionem/ ſiue confirmatam: vnde habent pmū ferculū: ſed expectāt nos ad ſecūdū: nec habebūt illud donec venerimus: ſicut conſuetudo eſt ꝙ non datur ſecun-

Ps. 141. dum ferculum donec venerint omnes inuitati. Ps. Me expectant iuſti donec retribuas mihi. Aug⁹. Chriſt⁹ ⁊ conciues noſtri extenſis cum brachijs ⁊ canticis nos expectant: ſicut ad litteram expectant homines ſuos familiares ſtantes ⁊ ludendo et parati/ vt cum veniunt inter brachia eos recipiāt: Et ſicut aliquando auferunt alijs capas ſuas vt ſecum remaneant ita dñs aufert capas aliquibus: id eſt temporalia vel corporis ſanitatem: et hoc eſt ſignum magni amoris. Uult enī dominus omnibus modis ꝙ remaneamus ſecum.

a ti: nōn acceperunt repromiſ-
b ſionem dēo pro nobis meli⁹
aliquid prouidēte/ vt non ſine
nobis conſūmarent.
c Ideoqʒ et ❡ Ca. XII.
d nōs tantam habentes impo-
e f ſitām nubem teſtium dēpo-
g nentes ōē pondus ⁊ circum-
h i ſtāns nos peccatū pēr patien
k tiam curramus ād propoſitū

emplo precedentium patrum: ibi: Ideoqʒ ⁊ nos tantam habentes ⁊c̄. Secundo exemplo chriſti: ibi: Aſpiciētes in auctorem fidei ⁊c̄. Tertio oſtendit ꝙ facile debemus ſuſtinere tribulationes: quia noſtre tribulationes non ſūt graues ſicut ille fuerunt quas paſſi ſunt inde ⁊ exemplatores: ibi: Nondum enī vſqʒ ad ſanguinem ⁊c̄. Quarto quia tribulatis datur paterna cōſolatio: ibi: Et obliti eſtis conſolatiōis ⁊c̄. Quinto quia ſignum ſunt maxime dilectionis dei: ibi: Quē enim diligit dominus caſtigat ⁊c̄. Sexto Eph. 4. Col. 3. 1. Pet. 4.

quia ſunt confirmatio adoptionis ſpiritualis: ibi: Quis enim filius quem ⁊c̄. Septimo ꝓbat tribulationes eſſe ſuſtinendas per locum a minori: quia ſi ſuſtinemus patient correptionem patris carnalis: multo magis debemus ſuſtinere correptionem patris noſtri ſpiritualis: ⁊ auctoris q̄ nos creauit: ibi: Deide pr̄es quidē carniſ noſtre habuim⁹ ⁊c̄. Octauo quia hec correptio vtilis eſt nobis ad eternitatem: ⁊ fructum confert pacatiſſimū iuſticie: illa autem ad vanitatem: ibi: Et illi quidem in tempore paucorū dierum ⁊c̄. Ultimo infert ex predictis/ vt omni infirmitate ⁊ imbecillitate poſtpoſita firmiter ſtemus in nullo vacillantes: ibi: Propter qđ remiſſas manus ⁊c̄. Et ſic finitur pma pars huius quarte partis. Dicit ergo: c Ideoqʒ ⁊ nos. Continuatur autem ſic. Supra poſuit exempla ſanctorum qui multa pro fide ſuſtinuerunt. Unde dicit: Ideoqʒ/ quia. ſ. antiqui patres tot ⁊ tanta ⁊ tam diuerſa pro fide paſſi ſunt ſicut dictū eſt. d Et nos tantam habentes impoſitam nubē teſtium: id eſt tantam multitudinē ſanctorum qui ſunt teſtes fidei: qui ſicut nos refrigerant ab eſtu ⁊ compluunt. Unde ſignanter dicit: e Impoſitam: id eſt refrigerium: quia protegunt nos ab ardore ⁊ eſtu tribulationū. f Deponentes omne pondus: id eſt peccatum qđ deprimit animam b Et circumſtans nos peccatum: id eſt peccatum qđ circumſtat ⁊ iminet nobis/ etſi nondum viſum: id eſt deponentes non ſolum peccata: ſed circumſtantias que poſſunt mouere ad peccatum. Geñ. xij. a. Egredere de terra tua ⁊ de cognatione tua ⁊ de domo patris tui. Item Geñ. xix. d. Ne ſtes in omni regione circa. Uel/ g Omne pondus: id eſt tediū tribulationes ſuſtinendi. Job. vij. d. Factus ſum mihimet ipſi grauis. Matth. xx. b. Portauimus pondus diei ⁊ eſtus. h Et circumſtans nos peccatum: id eſt diſſenſionem peccati. Peccatum enī circumſtat ⁊ obſidet animam vt ingrediatur ad eam: vel vt anima non exeat ad bonum agendum. Geñ. iiij. a. Peccatū tuū in forib⁹ aderit. q. d. i Deponētes omne pondus ⁊ circumſtans: id eſt deponentes tedium bene agendi et ſuſtinendi et voluntatem peccandi. l Per patientiam curramus/ nō temeritatem: ſed per patientiam curramus audaciter/ alacriter/ conſtanter. Chryſ. Non dixit ſtemus ⁊ pugnemus vt pugiles: ſed quia facile eſt curram⁹. j. Corſ. ix. d. Hi qui in ſtadio currunt oēs qđē currunt: ſed vnus accipit brauiū. Unus: id eſt qui in vnitate perſeuerauerit vſqʒ in finem ⁊c̄. Sic ergo currite vt comprehendatis. Curramus dico/ k Ad propoſitū nobis certamen: id eſt ad martyriū qđ nobis ꝓponitur: ſicut brauiū ꝓponitur currenti exercitui ad imitandū ⁊ ſequendū: ſicut denarius ꝓponitur laboranti ad promerendū. ij. Timoth. iiij. b. Bonum certamen certaui curſum conſūmaui fidem ſeruaui: de reliquo repoſita eſt mihi corona iuſticie. Job. xxxix. c. Exultat audacter in occurſum pergit armatis: contēnit pauorē nec cedit gladio. Nota ꝙ hic tria dicit. Nubem teſtium: deponere pondus peccatorum: curſum ad certamen ꝓpoſitum. In pmo monet ad exempla ſanctorū conſiderādū. In ſecūdo ad peccata vitāda/ ⁊ alia īpedimēta bene agēdi remouēda. In tertio ad bona opera alacriter ⁊ letanter peragēda. Et nota ordinē Prima enī duo ſunt ad tertium: Currere enī non poteſt ho-

Ideoqʒ ⁊ nos tantam habentes ⁊c̄. ❡ Expoſitio Capi. XII

Jaco. 2. d. Hic incipit quarta pars huius epiſtole: Quia enī fides ſine operibus mortua eſt: ideo poſtqʒ īſtruxit eos in fide īſtruit eos ī morib⁹ ⁊ plurib⁹ modis eos ad patiētiā hortat ⁊ ad tribulationem ſuſtinēdam. Diuiditur autem hec quarta pars epiſtole que eſt de moribus ī tres partes. In prima parte inuitat ad ſuſtinentiam tribulationū: Scdm illud Eccl. ij. a. Fili accedens ad ſeruitutem dei ſta in iuſticia ⁊ timore ⁊ prepara animam tuam ad temptationem. Sed quia ſuſtinere tribulationes non ſufficit niſi etiam caueatur omne peccatum ⁊ agatur omne bonum: ideo in ſecunda parte docet quomodo debet caueri malum: ibi: Pacem ſequimini cum omnibus. In tertia quomodo debem⁹ operari bonū: ibi: Non enī acceſſiſtis. Primo inuitat nos ad ſuſtinendas temptationes multis modis. Primo quidem ex-

ꝟ mo competent caloꝛe ꝯfectꝰ vl' pōdere depꝛeſſus: Jdeo nubem teſtiū inducit .i. martyres ad memoriā reuocat i refrigerium tribulationū. Scđo aūt pondus alleuat pctōꝝ. Tertio incitat ad curſū. Martyres aūt nubibꝰ comparant: a nubibꝰ enī venit pluuia ⁊ coꝛuſcatiões ⁊ fulgura: Sic a ſctis pluuia doctrinarū: coꝛuſcatiões

a nobis certamen: aſpicientes
b in auctoꝛem fidei et conſūma
c toꝛem ieſum: qui pꝛoposito ſi
d bi gaudio ſuſtinuit crucem:
e confuſione contempta: atꝗ i
f dextera ſedis dei ſedet. Reco
g gitate enī eum qui talem ſuſti
h nuit a peccatoꝛibꝰ aduerſus
i ſemetipſum contradictionem
k vt nō fatigemini animis ve
ſtris deficiētes: Nondum enī
vſꝗ ad ſanguinem reſtitiſtis

miraculoꝝ / fulgura cominationū. Eſa. lx.b. Qui ſūt iſti qui vt nubes volant ⁊c. Jbi require. Job. xxxvj.b. Frumētū deſiderat nubes. Jtem nubes ad refrigeriū ſūt: ita memoꝛia ſan-
Pſ.104. ctoꝛum. Pſ. Dedit eis nubem in pꝛotectionem diei. Gregꝰ Facta pꝛecedentium recolamus ⁊ grauia non erunt que ſuſtinemus: exempla ſctōꝝ ſūt veteres pāni. i. viles: quibꝰ hieremias .i. pctoꝛ extrahit de lacu miſerie ⁊ de luto fecis. Vete-
Hie.38.c. res enī panni .i. exēpla antiquoꝝ patrū mitigāt auſteritatē funiculoꝝ .i. tribulationū ꝑ quas extrahimur a pctō. Pſ. Da
Pſ.59. nobis auxiliū de tribulatiōe: qꝛ vana ē ſalus hoīs. q.d. da nobis funiculis tribulationū auxiliū veterū pānoꝝ .i. ſolatiū exēploꝝ ſctōꝝ. Jſti pāniculi putridi ſūt ⁊ abiecti: qꝛ exēplo ſctōrū putrida ⁊ vilia reputant a mal. Primū ḡ ē refrigeriū nubiū .i. exēploꝝ cōſolatio. Scđm oneris depoſitio. Eſt aūt duplex onꝰ .ſ. diuitiaꝝ ⁊ pctōꝝ. Vn̄ dic: Deponētes oē pōdus / quātū ad diuitias .i. pōdꝰ cupiditatꝭ qđ ḡrit: Omne em̄ pōdꝰ vocat cupiditatē que omnia ḡrit ⁊ cupit. Hoc omne opoꝛtet deponere q̄ vult poſt chꝛiſtū currere. Vn̄ Mat. xix. d. dixit ſimon petrus ad ieſū: Ecce nos reliq̄mus oīa ⁊ ſecuti ſumus te ⁊c. Jbi dicit beatus Bern̄. Optime petre / ⁊ nō ad inſipientiā tibi: nam ⁊ mūdus trāſit ⁊ ꝯcupiſcētia eius: ⁊ relinquere h̄ magis expedit ꝙ̄ relinq̄. Ecce inq̄t petrus: Reliq̄mꝰ oīa ⁊ ſecu-
Pſ.18. ti ſumꝰ te: Nimirū / qꝛ exultauit vt gigas ad currendā viam ſuam: nec eum ſequi poteras oneratꝰ. Et circumſtans nos peccatum / deponentes ſupple. Peccatum enī graue pondꝰ
Pſ.37. eſt. Pſ. Iniq̄tates mee ſupergreſſe ſunt caput meum: ⁊ ſicut onus graue grauate ſunt ſuꝑ me. Eſa. lviij. b. Diſſolue colligationes impietatis: ſolue faſciculos depꝛimētes in terra. Eſa. lij. a. Solue vincula colli tui captiua filia ſion. Eph. iiij. c. Deponite vos ſuper pꝛiſtinam conuerſationē / veterem hominem qui coꝛrumpitur ſ̄m deſideria carnis. Col. iij. b. Expoliantes vos veterē hoīem cū actibꝰ ſuis. Tertiū eſt currere ad certamen pꝛopoſitum: per qđ ſignificatur alacritas ⁊ ſtrenuitas ad bonum agendum / et contra vitia pugnandum: iō dicit Per patiētiā curramus ad pꝛopoſitū nobis certamen. Sicut ſupꝛa expoſitū eſt de certamine martyrij: vel de pugna ꝯ̄ vitia vel ꝯ̄ oppꝛobꝛia ⁊ flagella. Sap. x. c. Certamē dedit illi foꝛte vt vinceret. ij. Timoth. iij. c. Oēs q̄ pie volūt viuere i chꝛiſto ieſu ꝑſecutionē patiunt. Sꝫ ꝙ exercitꝰ allicit a marte ad bellū ꝑdicti ſui exēplo: ideo ſubdit: a Aſpicientes in auctoꝛē fidei ieſū .i. in chꝛiſtū qui eſt datoꝛ fidei in ꝑſenti. b Et ꝯſūmatoꝛē ieſū .i. q̄ nos ꝯſūmabit in futuro. Jpſiꝰ enī cuiꝰ ē incipere in dādo fidē eſt etiā ꝯſūmare in futuro dando ſibi plenā ⁊ ꝑfectā cognitionē: Jpſe auctoꝛ fidei ⁊ ꝯſūmatoꝛ cauſa efficiēs ⁊ finis. Apoc. j. b. Ego ſum alpha ⁊ ω: ꝑncipiū ⁊ finis. Chꝛyſ. Jpſe nobis fidē impoſuit ⁊ dedit. Joh. xv. c. Nō vos me elegiſtis ſed ego elegi vos. Jō dicit: Jn auctoꝛē fidei ⁊c. Paulus ꝑncipiū impoſuit ⁊ ipſe finē imponet. Vn̄ Zach. iiij. c. Manꝰ zoꝛobabel fundauerūt domū iſtā ⁊ manꝰ eiꝰ ꝑficiēt eā. Hoc ē qđ dicit: Conſūmatoꝛē ⁊c. Jdeo aūt debemꝰ in eū aſpicere vt eū imitemur quātū in nobis ē / bonū opus inchoādo ⁊ vſꝗ in ꝯſūmationē ꝑſeuerādo. Talis enī aſpicit i auctoꝛē ⁊ ꝯſūmatoꝛē qui exemplū bonū incipiēdi ⁊ ꝯſumādi exēplo chꝛiſti ſibi impꝛimet. Jō dicit: Aſpiciētes ⁊c. Sicut i artibꝰ ⁊ in agonibꝰ ad doctoꝛes aſpiciētes infoꝛmamꝰ mēti artē paruiſſimā virtutē regulas q̄ſdā accipiētes: ita ⁊ h̄ ſi volumꝰ currere ad chꝛiſtū aſpiciamus i eū qui ē auctoꝛ fidei ⁊ conſummatoꝛ. Michee. vij. b. Ego ad deū aſpiciā ⁊ expectabo deū ſaluatoꝛē. j. Pet. ij. d.

Chꝛiſtꝰ paſſus ē ꝓ nobis / vobis relinquēs exēplū ⁊c. Dixit dn̄s ad moyſen: fac ſerpentē eneū ⁊ pone eū ꝓ ſigno q̄ ꝑcuſ- Numeri. 21. c.
ſus aſpexerit eū viuet. Per hūc ſerpentē ſignificat chꝛiſtꝰ erectus i palo crucꝭ. Joh. iij. b. Sicut moyſes exaltauit ſerpētē i deſerto: ita exaltari opoꝛtet filiū hoīs. Dicit aūt chꝛiſtꝰ ſerpēs: qꝛ ſic de ſerpente ſic dicta ſit tyriaca contra venenū: ſic de chꝛiſto facta eſt medicina ꝯ̄ venenū antiqui ſerpētꝭ. Dicit autem eneus: qꝛ nō ꝯſumit rubigine pctī vel vetuſtatꝭ: Scđm illud / B
Pſ. Oēs ſic veſtimē- Pſ. 101.
tū veteraſcēt ⁊c. tu aūt idē ipſe es ⁊c. Hic ſerpēs debet poni in ſignū: vt coꝛdi humano impꝛimat memoꝛia ſue paſſiōis ⁊ iugē habeat hō remediū ſue īfirmitatꝭ. Cantꝭ. viij. b. Pone me vt ſignaculū ſuꝑ coꝛ tuū: quicūꝗ aūt ꝑcuſſus aſpexerit i eum viuet. Jnuenit aūt i ipſo ꝯ̄ ſupbiā moꝛtꝭ vilitas ⁊ deſpectio: ꝯ̄ accidiā moꝛtꝭ ꝓperatio. Siue ꝯ̄ triſticiā: pſalmoꝝ decantatio. Pſallebat enī chꝛiſtꝰ i cruce illos pſalmos: Deꝰ deꝰ meꝰ re- Pſ. 21.
ſpice i me ⁊c. Cōtra iuidiā doloꝝ de inimicoꝝ ſuoꝝ pctō / ſiue cōpaſſio. Et etiā ꝓ eiſdē oꝛ Lucꝭ. xxiij. e. Pat ignoſce ill' ⁊c. Cōtra irā ieffabilis māſuetudo. Eſa. liij. c. Quaſi ouis ad occiſionē ducet: ⁊ q̄ſi agnꝰ corā tōdēte ſe obmuteſcet. Hiere. xj. d Ego quaſi agnꝰ māſuetꝰ ductꝰ ſū ad victimā. Cōtra auariciam pꝛimonij ſui ſuꝑaffluēs ⁊ cita largitio: qn̄ dixit: Hodie mecū eris i paradiſo: Lucꝭ. xxiij. f. Cōtra gulā aceto ⁊ felle guſtato. Cōtra carnis ꝯcupiſcētiā: mēbꝛoꝝ eiꝰ in cruce extenſio. Sic ḡ in ſerpēte tyriaca inuenit. Sequit: c Qui ꝓpoſito ſibi gaudio / eterne felicitatꝭ ad qđ ꝑ paſſionē itur d Suſtinuit crucē ꝯfuſiōe ꝯtēpta .i. ꝓ nihilo habēs ꝯfuſionē. Elegit enī ꝯfuſionē vt ſic veniret ad gloꝛificationē ⁊ nos viā hmōi doceret. Lucꝭ. vltꝭ. d. Nōne opoꝛtebat chꝛiſtū pati: et ſic intrare i gloꝛiā ſuā. Expꝛobꝛatiſſimā enī elegit. Vn̄ Phil. ij. a. Moꝛtē aūt crucꝭ. Sap. ij. d. Moꝛte turpiſſima ꝯdemnemus eū. Chꝛyſ. Propt h̄ expꝛobꝛatiſſimā elegit moꝛtē vt doceret nos ꝯtēnere gloꝛiā que ab hoībus ē ⁊ audere aduerſus eā. Vl' c Pꝛopoſito ſibi gaudio .i. oblato tꝑalis regni: potius / d Suſtinuit crucē ꝯfuſiōe ꝯtēpta: qꝛ ſic dicit Joh. vj. b. Turbe voluerūt eū cape vt facerēt eū regē. Vl' qꝛ ſic dicit Chꝛyſ. Abagabus q̄dā rex ꝓpoſuit ei ꝑ epl'am et obtulit regnū ſuū: qđ noluit. e Atꝗ i dextera ſedis dei ſedet. Ecce bꝛauiū poſt curſū / coꝛona poſt triūphū / honoꝛ poſt ignominiā / quies poſt laboꝛē .i. ſedet ad dexterā maieſtatis i excelſis. Phil. ij. b. Propt qđ ⁊ deꝰ exaltauit illū ⁊ dedit illi nomē ⁊c. f Recogitate enī eū. q.d. ex q̄ tale exēplū habetꝭ vobis i chꝛiſto ꝓpoſitū. Recogitate ḡ .i. iterū atꝗ iterū cogitate ⁊ ad mētē reducite. Vel / Recogitate eū. q.d. Supꝛa monui vos in h̄ ꝙ ſi eū recogitatꝭ non fatigabimini animis vr̄is. Et h̄ ē qđ dic: Recogitate eū: vt ſeq̄mini et curratꝭ. g Eū qui talē .i. tā vehemētē. h Suſtinuit a pctōꝛibꝰ aduerſus ſemetipſū .i. i ꝓpꝛia ꝑſona / i Cōtradictionē. Chꝛyſ. Cōtradictionē dic iniurias / ꝯuitia plagas. Lucꝭ. ij. e. Ecce h̄ poſitꝰ ē in ruinā ⁊ i reſurrectionē multoꝝ i iſrl': et in ſignū cui ꝯ̄dicet. Roma. x. d. Tota die expādi manꝰ meas ad ꝓplm̄ n̄ credētē: ⁊ ꝯ̄dicētē mihi. Gregꝰ. Jn ope ſiq̄dē nr̄e redēptiōis multa dixit multa fec: dira ſuſtinuit. Jn v̄bis aūt habuit ꝯ̄dictiōes: i factꝭ expꝛobꝛatoꝛes: ⁊ i toꝛmētꝭ illuſoꝛes: ſic a pctōꝛibꝰ ſuſtinuit ꝯ̄dictionē ⁊ illuſionē. Hiere. xv c. Ve m̄ mat mea vt q̄d me genuiſti virū rixe ⁊ diſcoꝛdie i vniuerſa terra. Hiere. xx. b. Factꝰ ſū i deriſū oī ꝓplo meo ⁊c. Recogitate ḡ eū: vt h̄ attēdētes. k Vt nō fatigemini aīs vr̄is deficiētes .i. vt nō deficiat animꝰ etſi fatiget coꝛpus. Eſa. v. g. Nō eſt deficiēs neꝗ laboꝛās i eo: non doꝛmitabit neꝗ doꝛmiet. Chꝛyſ. Si paſſiōes ꝓximoꝝ erigūt nos: quāto magꝭ dn̄atoꝛis. Qualit enī eſt diſcipulꝰ ſequēs mgr̄m: q̄lit aūt ſeq̄rꝭ nō ſeq̄rꝭ: vult enī ⁊ non vult piger. l Nōdū enī q.d. et nō debetꝭ deficere: qꝛ / Nōdū enī vſꝗ ad ſanguinē / nec certe vſꝗ ad ſudoꝛē / reſtitiſtis .i. vſꝗ ad ſanguinis

a ăduerſus peccatum repugnă
b tes:ĕt obliti eſtis cōnſolatio/
c nis:quę vŏbis tanq̄ filijs lo/
d e f quitur dicēns:Fili mi noli ne
g h gligĕre diſciplinam dñi: nēq̄
i k fatigeris dū ăb eo argueris :
l Quēm eni diligit dñs caſti/
m n gat:flăgellat autem ŏmnem fi
lium quem recipit. In diſci/
o p plinå perſeuerate. Tănq̄ fi/
q lijs vobis offert ſe de9. Quiſ
eni filius quem non corripit
r pater? Qđ ſi ĕxtra diſciplinā
eſtis:cui9 participes facti ſūt
s omnes:Ergŏ adulteri ⁊ nō fi
t v lij ĕſtis.Dĕide pătreſ qdē car
y nis nrę habuim9 ĕruditores

effuſionē.i.ſi veſtra amiſiſtis. Uos dico i a Aduerſus
pctm̄:id eſt infidelitatē vel alia peccata repugnantes: qđ tn̄
chriſtus facit pro nobis abunde ⁊ ſudans ſanguinē in oratio/
ne ⁊ fundens in paſſione. Matth.xxvj.d. Non potuiſtſ vna
hora vigilare mecū: multo nec ſuſtinere. Et nota q̄ ſicut dic
Chryſ. Duę ſunt ſpecies ↄſolationis et
gratiationis ↄtrarię ſibijnuicē.ſ.magna paſ/
ſos eſſe et ad memoriā reuocare: vt.s.x.
f. Rememoramini priſtinos dies in qui/
bus magnū certamē paſſionū ſuſtinuiſtſ.
Item non vult ęſtimare paſſiones ſuas:
vt eni comprimaẗ elatio de paſſionib9 na
Prouerb.3.b. ſcens ait: Nōdū ad ſanguinē reſtiti
ſtis ⁊c. Qđ cum alij fecerunt: de quibuſ
s.xj.g. In occiſione gladij mortui ſunt.
Apoc.3.d. Simile.j. Corſ.x.c. Temptatio non ap
23.q.4.c.ca prehendat niſi humana.i.parua: ne defi/
vindicta ciatis: Chriſtus autē pro nobis vſq̄ ad
ſanguinem ſtetit. Hic autem poteſt dici
quibuſdam: qui ita defacili temptationi/
C bus ſuccumbunt: q̄ nōdū vſq̄ ad ſangui
nem reſtiterūt. Hiere.xlvj.a. Pręparate
te ſcutū ⁊ clypeum ⁊ ꝓcedite ad bellum:
id eſt pręparate animas veſtras ad tem/
ptationē. Et poſtea ſubditur: Uidi ipſos
pauidos ⁊ terga v̄tētes. Un̄ Hieremiaſ.
Thren.j.b. Hoc deplorat dicens: Ab/
ſerunt abſq̄ fortitudine ante faciē tribulā
tis. Naū vlt.c. Omnes munitiōes tuę
ſicut fic9 cum groſſis ſuis. b Et obliti eſtis ⁊c.q.d. ideo
deficitis nec reſiſtitis. Et: id eſt quia. c Obliti eſtis cō/
ſolationis ⁊c. Uel ſm Glo. legitur interrogatiue: quaſi iō
non debetis deficere: ſed ſemper reſiſtere. b Et: id ē quia:
eſtis vos/ c Obliti ↄſolationis: id eſt chriſti in ſcriptu/
ra conſolantis.q.d. non debetis obliuiſci. d Quę/ conſo/
latio: id eſt chriſtus cōſolator. e Uobis tanq̄ filijs lo
quitur/ non tanq̄ ſeruis vel adulteris: ſed tanq̄ filijs legiti/
mis. f Dicens: fili mi noli negligere diſciplinam
dñi ⁊c. Hoc ſumitur de Prouerb.iij.b. Et eſt argumētum
q̄ dñs loquitur ibi in perſona ſua: vbi noſtra littera habet ſic:
Diſciplinam fili mi ne abijcias ne deficias cum ab eo corri/
peris: quem eni diligit deus corripit: ⁊ pater in filio compla/
cet ſibi totū. Hoc ponit hic apoſtolus per aliā litterā: ⁊ poſt/
modum exponit. Dicit ergo: g Fili mi/ qui debes eſſe hę/
res paternę hęreditatſ. h Noli negligere diſciplinam
dñi/ non pro modico dono habeas h qđ dñs dignaẗ te diſci
plinare: ſed gratias age in flagello. Uel/ Noli negligere
diſciplinā dñi.i. non negligenter agas id ad qđ diſciplina
dñi te inuitat. Eſt autem duplex diſciplina dñi. Uerborū et
verberum. Apoc.iij.d. Ego quos amo arguo: ⁊ caſtigo ver
beribus. Diſciplina verboꝝ inuitat nos ad bonam opationē:
diſciplina autem verberū ad maloꝝ correctionē. Job.v.c.
Beatus homo qui corripiẗ a dño. Increpationē ḡ dñi ne re/
probes: quia ipſe vulnerat ⁊ medetur: percutiet ⁊ manus ei9
ſanabūt. i Nec̄ fatigeris.i. vſq̄ ad defectum ⁊ torporē
animi. k Dum ab eo argueris.i. dum ab eo flagellarſ.
Flagellū eni arguit hominē de peccato ⁊ emendat. Judith.
viij.d. Non vlciſcamur nos pro his quę patimur: ſed reputā
tes peccatis noſtris hęc ipſa ſupplicia minora eſſe flagella dñi
quaſi ſerui dñi qui corripimur ad emendationē ⁊ non ad per/
ditionē veſtram eueniſſe credamus. Et nota q̄ dic fatigeris:
accidioſi ⁊ pigri facile fatigāẗ. Eccj.vj.c. Subijce humerum
tuū ⁊ porta illam ⁊ ne accidieris in vinculis eius. l Quem
eni diligit dñs/ ad coronam/ caſtigat.i. caſtum facit in p̄/
ſenti per virgam: et ideo non debemus fatigari cum ab eo fla
gellamur. Simile. Apocſ.iij.d. Ego quos amo arguo ⁊ caſti
go. Eſt aūt multiplex ratio: quare diſciplina dñi non negligē
da eſt ſed amplectenda. Primo: quia ſignū eſt familiaritatis
et dilectionis. Unde dicit: Quem diligit dñs caſtigat.
Illi eni quē dñs corripit offert ⁊ familiari dilectione ſuū cali/

cem in quo bibit. Matth.xx.c. Poteſtis bibere calicē quem
ego bibiturus ſum. Item quia eſt pignus paťnę hęreditatis.
Unde ſubdit: m Flagellat autem omnē filium quē
recipit. Aug9. Pius pater flagellat vnū filium vnde parat
hęreditatem. Item quia eſt ſignū diuinę adoptionis. Unde
j.eodē.b. Qđ ſi extra diſciplinā eſtis fac/
ti eſtis cui9 participes facti ſunt. Omnes
ergo adulterij ⁊ non filij eſtis. Tertiū q̄
ſignum zelotypię. Ezech.xvj.c. Auferet
zelus meus a te ⁊ quieſcā nec inſtar am/
plius eo q̄ non fuerſ recordata dierū ado
leſcentię tuę. Quarto q̄ eſt medicina ſpi/
ritualis purgans a noxis ⁊ conſeruās in
bono. Eccj.xj.d. Malicia vni9 horę ob/
liuiōem facit/ luxurię maxime. Eccj.xxxj.
a. Infirmitas grauis ſobriā reddit aiam.
Sexto quia cultus ē ſapiētię. Greg9. Iō
ſapientia ſalomonis: q̄ mala cum diſci/
plina interi9 cuſtodiuit. Eccj.xxij.a. Fla
gella ⁊ doctrina omni tpe ſapiētia. Item
Eccj.xxij.c. Pungens oculū deducit la
chrymas: et qui pungit cor profert ſenſū.
Item q̄ eſt obtentrix venię. Unde Ps. Ps.91.
Deus tu ꝓpitius fuiſti eis. Et: id eſt quia
vlciſcēs in omnib9 adinuentiōib9 eorum
ij. Machab.vj.c. Etenī multo tpe n̄ ſinit
ex ſententia agere: ſed ſtatī vltiones adhi/
bere magni bñficij indiciū eſt. Amos.iij.
a. Tm̄modo vos cognoui. Dicit ergo:
Flagellat/ in p̄ſenti. n Omnē filiū quē recipit.i. quē
recepturus eſt in hęreditatē ęternā in futuro. Chryſ. Si om/
nem filiū flagellat: ergo qui non flagellaẗ nō eſt filius. Eccj.
xxx.a. Qui diligit filiū: aſſiduat ei flagella. Nota Glo. Fla/
gellat omnē filiū: ⁊ vnicū qui ſine peccato fuit. Si ergo aliq̄s
exceptus eſt a paſſione flagelloꝝ: exceptus eſt a numero filio/
rum. Flagellat ergo omnē filium quem recipit.q.d. dñs eſt ſi
cut paterfamilias qui granū flagellatū ⁊ purgatum in horreū
cęleſte recondit. Matth.iij.c. Cuius ventilabrū in manu e9
et permūdabit aream ſuam ⁊ ↄgregabit triticū ſuū in horreū
ſuū: paleas autem igni cōburet inextinguibili. Quare ḡ fla/
gellat omnē filiū: Ideo/ o In diſciplina perſeuerate/
vſq̄ in finem patienẗ ferenda. Matth.x.c.et.xxiiij.b. Qui p/
ſeuerauerit vſq̄ in finē ⁊c. Hoc debetis: quia in hoc qđ diſci/
plinā nobis dat. p Tanq̄ filijs vobis offert ſe deus
.i. patrem ſe eſſe oſtendit: et flagellādo offert gratiā adoptio/
nis.j. Pet.j.c. Sperate in eam quę vobis offerẗ gratiam.j.
eodē.d. Ne quis deſit gratię dei: Q̄z aūt per flagella patrē
ſe oſtendit deus: probat per ſimilitudinē humanā ſubdens:
q Quis eni fili9 quē non corripit pater.q.d. non eſt
filius ſed adulter. Aug9 in Glo. Curre ſub manu patris flagel
lantis: q̄ dum flagellat erudit ad hęreditatē. Prouerb.xiij.d
Qui parcit virgę odit filiū ſuū: qui aūt diligit inſtāter erudit.
Eccj.xxx.a. Qui diligit filiū aſſiduat ei flagella. Et poſtea di
citur: Curua ceruicem eius in iuuētute ⁊ tunde latera eius dū
infans eſt: ne forte induret ⁊ nō credat tibi ⁊ erit tibi dolor ani
mę. r Qđ ſi extra ⁊c. Quaſi vos filij ſtare in diſciplina.
Qđ ſi extra diſciplinā eſtis cuius/ diſciplinę/ partici/
pes facti ſūt oēs filij dei.ſ. omnes eni q̄ pie viuere volūt
i chriſto ieſu pſecutionē patiunẗ.ij. Timoth.iij.c. s Ergo
adulteri eſtis ⁊ non filij.i. adulterini filij ⁊ non legitimi.
Uel/ Adulteri.i. poſſeſſio diaboli. t Et nō filij dei: iō
nō habebit9 hęreditatē ſ ↄfuſionē ⁊ paupťatē. Prouerb.xiij.
c. Egeſtas ⁊ ignominia ei q̄ deſerit diſciplinā. Apprehēdite ḡ Ps.2.
diſciplinam neq̄n iraſcatur dñs ⁊c. v Deinde.q.d. nō ſo/
lum ex pręmiſſis patet q̄ in diſciplina debetis pſeuerare: ſed/
Deinde.i. ex his quoq̄ ſequētib9 idem pōt intelligi. Dein
de.i. exempli cauſa vel verbigra. x Pres q̄dem carnis
noſtrę habuim9.i. qui nos genuerūt ſm carnem. y Eru
ditores.ſ. qui erudiebant nos: vel qđ pręceptum eis erat.
Deuť.xj.c. Docete filios veſtros vt ea mediterẗ. Itē Exo.
xiij.b. Narrabis

B xiij.b. Narrabis filio tuo. Hoc eſt qđ fecit mihi dñs. Prouer. xiij.d. Qui diligit filiũ inſtanter erudit. Eccĩ.viij.b. Non te p̃tereat narratio ſenioꝝ: ipſi eni didicerũt a pãtrib⁹ ſuis. a Et reuerebamur eos. Revereri eſt cum timore honorem impendere. b Nũ/ergo/multo magis obtemperabim⁹ patri ſpirituũ .i. animarũ creatori ⁊ redemptori. Glo. Que non ſunt de materia vt corpora ex patrib⁹. d Et viuem⁹. Chryſ. q.d. ſi patres carnales reuerẽtẽ ſiſ: quomodo patrẽ ſpirituũ non reuerebimini. Siquidem magna ẽ differẽtia ⁊ a perſonis ⁊ a cauſa .i. a fine: quia illi multotiẽs ſuam delectationẽ attendũt/non ad id qđ vtile eſt inſpicientes: deus autem noſtrã querit vtilitatẽ. Hic eſt ſincerus amor q̃ non pro ſe ſed pro nobis nos erudit. Ps.
Ps.15. Bonoꝝ meorum non eges. Unde noſtrã vtilitatẽ ap̃ls exprimit/cum dicit: Et viuemus/vita gratie ⁊ glorie. A re autem differentia eſt .i. ab eis que docent. Patres eni carnales carnalia docent frequenter ⁊ inutilia: pater autẽ ſpirituũ docet ſpiritualia ⁊ eterna. Mirum eſt ergo q̃ tam pauci volunt obtemperare deo ad bonũ exhortanti: ⁊ tñ omnes obediũt diabolo malum ſuadenti vel pecunie fallenti. Prouerb.xvij.a. Malus obedit lingue inique et fallax obtemperat labijs mendacib⁹. Et nota q̃ obtemperabimus/ c Patri ſpirituũ .i. creatori ⁊ reparatori ſiue ordinatori ſpirituũ. Idem dicitur Numeri. xxvij.c. Prouideat dominus deus ſpirituũ vniuerſe carnis hominẽ qui ſit ſup multitudinẽ hanc. Prouerb.xvj.b. Spirituũ ponderator ẽ dñs: id eſt non ſolum creator: ſed etiam ordinator. Job. xxviij.d. Qui fecit ventis pondus .i. qui animas pondere amoris ad ſe ordinauit. Et nota q̃ hic dicit. Patri ſpirituũ: Ubi ſurgũt heretici qui dicunt aliũ creatore ſpirituũ ⁊ alium carnis. Sz ad hoc reſpondet Luc.x.c. Stulti nõne qui fecit qđ deforis eſt etiam id qđ intus eſt fecit. Uel/Patri ſpirituũ .i. qui pa
Ps.108. terne diligit ſpũales viros. Ps. Qui facit angelos tuos ſpũs. d Et viuem⁹: vita datur obtẽpantib⁹ ſibi. Ubi.s.eodẽ.b. Factus eſt omnibus cauſa ſalutis eterne. Prouerb.iij.c. Cuſtodi legem meam ⁊ conſilium ⁊ erit vita anime tue ⁊ gratia faucib⁹ tuis. Itẽ Prouerb.iiij.a. Suſcipe verba mea vt multiplicent tibi anni vite. e Et illi quidem. Supra oſtendit differentiã inter eruditionẽ carnalis patris ⁊ ſpũalis. Et p̃mo a perſonis: quia ille carnalis/iſte ſpũalis/ille homo: iſte deus. Secũdo a cauſa: id eſt a fine cum dicit: Et viuemus: Hic iterum oſtendit differentiã a re: et ab his que docentur/dicens: Et illi. q.d. alia ratio oſtendit hic quare obtemperãdum eſt deo. Et .i. quia/illi quidem .i. patres carnis. f In tempore paucorũ dierum .i. in vita ſua ⁊ noſtra. g Scđm voluntatẽ ſuã erudiebãt nos. Non dicit ſm rationẽ: ſed/ſm voluntatẽ ſuã .i. in his que volebant .i. in vanis que libenter patres ſui ita faciunt vſq; in hodiernũ diem. h Hic aũt .ſ. pat ſpirituũ erudit nos ſupple: i Ad id qđ vtile ẽ/ad fidem ⁊ bonos mores. Eſa. xlviij.c. Ego dñs deus tu⁹ docens te vtilia/gubernans te in via qua ambulas: Erudit dico ſi ſum⁹/ k In recipiẽdo ſctificationem eius .i. ſi benigne ⁊ patienter recipimus eius diſciplinam ⁊ correctionẽ qua nos purgat ⁊ ſanctificat diſciplina: qz eam recipiunt patienter. Hiere.vj.b. Per omne flagellũ erudiens hieruſalẽ. Deut⁹.xj.a. Cognoſcite hodie que ignorãt filij veſtri: qui non viderunt diſciplinã dñi nr̃i magnalia eius: ⁊ robuſtam manũ eius: Ul' ita erudit nos ad id qđ vtile eſt ⁊c̃. In recipiẽdo ſanctificationẽ .i. vt recipiamus eius mũdiciam. Eſa. viij.c. Dñs ipſe pauor veſter ⁊ terror veſter ⁊ erit vobis in ſanctificationẽ. Chryſ. Ille fecit omnia vt ſanctificationẽ det nobis.. Uos igitur ſtudete vt recipiatis. Et poſtea ſubdit: Ergo caſtigatio eſt acceptio ſanctitatis. l Omnis aũt diſciplina. Hoc dicit q̃ poterant obijcere vt ſolvat. Tu dicis apoſtole q̃ nos pſeueremus in diſciplina: ſed h

a ẽt reuerebamur eos: Nũm
b multo magis obtemperabi-
c d mus pãtri ſpirituum ẽt viue-
e f mus: Et illi qũidem in tẽm-
g pore paucorum dierũ ſm vo-
luntatẽ ſuam erudiebãt nos:
h i hic ãutem ãd id qđ vtile eſt in
k rẽcipiẽdo ſanctificationẽ ei⁹.
l Omnis ãutem diſciplina in
m pręſẽnti quidem videtur non
n eſſe gaudij ſed merori: pŏſtea
o autem frũctũ pacatiſſimũ ex-
ercitatis per eã reddet iuſticię.

durum eſt. Et reſpondet ad hoc q̃ verum eſt q̃ durum ẽ ſtare in diſciplina ad pſens: ſed in futuro erit fructus copioſus. Et hoc eſt qđ dicit: l Omnis aũt diſciplina .i. omne genus diſcipline que correptio dicitur ſiue phidia in greco. Pedos eni grece: puer latine. Inde pedia .i. pueroꝝ eruditio q̃ fit per flagella. m In pſenti q̃dem videt nõ eſſe gaudij ſed meroris: Uidet/dicit: quia exterius ſine dubio videtur amara d.ſciplina: ſed interius eſt iocunda. Ps. Qui videbant me foras fu †Ps.30.
gerunt a me. Bern. Multi vident noſtrã crucem/ſed non vnctionẽ. Item incipientibus dura videtur ⁊ arta via diſcipline: ſ exercitatis per eam mollis ⁊ lata videtur: quia iam pręguſtãt fructũ iuſticie .i. remunerationis eterne. Prouerb.iiij.b. Ducã te per ſemitas equitatis quas cum ingreſſus fueris non artabunt greſſus tui. Itẽ diſciplina amara eſt delinquẽti: ſed dulcis ẽ correctio ſapiẽtis. Caſſiodor⁹. Nec eq̃ B
calcar/nec emẽdatio eſt ſuauis delinquẽti. n Poſtea aũt .i. in progreſſu virtutis vel poſt finẽ vite pſentis. o Fructum pacatiſſimũ/iuſticie .i. quem iuſticia meretur. p Reddet/deus/exercitatis per eam: id eſt per diſciplinam aſſuetis ad bonũ. Nota q̃ duplex fructus eſt diſcipline: qui vterq; poteſt dici fructus iuſticie. Fructus eni iuſticie .i. iuſtificationis ⁊ gratie amplioris ſequit diſciplinam etiam in pręſenti. Sicut dicitur Prouerb.j.a. Audi fili mi diſciplinam patris tui: ⁊ ne dimittas legem matris tue vt addatur gratia capiti tuo ⁊ torques collo tuo .ij. Cor. ix.c. Augebit incrementa frugum iuſticie veſtre. Item alius eſt fructus iuſticie .i. fructus remunerationis eterne in futuro: Iſte dabit illis qui exercitati ſunt ad bonũ in pręſenti per diſciplinam. Eſa.xviij.b. In cacuminib⁹ eius fructus eius .i. in ſupernis ⁊ celeſtib⁹. Joh.xvj.d. Plorabitis ⁊ flebitis vos: mũdus autẽ gaudebit: ſed triſticia veſtra vertetur i gaudiũ. Chryſ. Ne mireris ſi dura exiſtens diſciplina fructus habet dulces: quia in arboribus cortex eſt inſipidus: fructus autem dulcis. Prouerb.xj.d. Fructus iuſti lignũ vite. E contra dicitur de indiſciplinatis. Job.xvij.a. Cor eoꝝ longe feciſti a diſciplina: propterea non exaltabunt: Dicit Greg⁹. Omnis diſciplina: id ẽ omne genus diuine caſtigationis: ſicut vel infirmitas corporis vel damnũ rerum vel quelibet anguſtia ⁊ afflictio. Omnis diſciplina .i. abundans ⁊ perfecta diſciplina. Uel/Omnis diſciplina .i. omniũ filioꝝ diſciplina in ipſi⁹ vnigeniti filij dei. In pręſenti quidem videtur non eſſe gaudij ſed meroris .i. in ſuperficie conſiderata videt amara ⁊ gaudio imperm̃ixta/qđ quidem non eſt habet amaritudinem carnis: ſed gaudium generat ⁊ exultationẽ mentis etiam in pręſenti: in futuro fructum eterne remunerationis. Unde ſubdit: Poſtea autem fructum pacatiſſimũ exercitatis per eam reddet iuſticie/fructum gratie in pſenti q̃ cũ deo pacẽ facit: ⁊ fructũ glorie in futuro i pace ⁊ q̃ete eternitatis poſſidẽdũ .ij. Cor.iiij.d. Id eni qđ eſt in pſẽti momẽtaneũ ⁊ leue tribulationis nr̃e ſupra modũ in ſublimitate eterne glorie pondus operabit in nobis. Uel/Fructũ iuſticie .i. fructũ ſeminatum in iuſticia: vel quẽ meretur ſiue pfert iuſticie. Oſee x.d. Seminate vobis in veritate iuſticiã: et facite veram ⁊ nõ fictam iuſticiam/ſm q̃ exigit ſpũſſanctus: qui diſcipline effugit fictũ .i. fictionẽ ⁊ metite i ore miſericordie quãdo dicit illud Matth.xxv.c. Uenite bñdicti patris mei ⁊c̃. Jaco.iij.d. Fructus iuſticie in pace ſeminatur facientib⁹ pacem. Ps. Eũtes
ibant ⁊ flebant mittentes ſemina ſua: Ecce meror. Uenientes Ps.125.
autem venient ⁊c̃. Ecce exultatio. Nota autem q̃ chriſtus p diſciplinam quam ſuſcepit nobis fructum pacatiſſimũ .i. fructum ſecure ⁊ firme pacis obtinuit: Scđm qđ dicitur Eſa. liij.b. Diſciplina pacis noſtre ſuper eum. Hugo de ſancto victore. Septem diſciplinas pro nobis ſuſtinuit chriſtus in paſſione .i. flagella/ſputa/colaphos/ſpinas/clauos/potũ fellis

a Própter qđ rēmiſſas man⁹
b et ſolutā genua erigite: ēt greſ
c ſus rectos facite pedibus ve/
d ſtris: vt nōn claudicans quiſ
e erret: mágis autem ſanetur.
f Pācem ſeqmini cum oib⁹ et
g ſctimōniā: ſinē q̄ nēmo vide/
h
i
k

ꝯ lanceationem lateris. Jn his ſeptem vere liberalib⁹ diſcipli/
nis tota chriſtiane patiētie philoſophia cōſiſtit. Et ſup. Si ſu
pra dorſum innocētie fabricauerūt peccatores: quomodo no/
xium flagellis ſubducunt penitentes: Sequitur: a Pro/
pter qđ: vt. ſ. habeatis talem fructum. b Remiſſas ma
49.di.c.1.X. nus ⁊ ſoluta genua erigite: ⁊ greſ/
claudus ſus rectos facite pedibus veſtris.
Nota q̄ tria mouet hic ſm̄ ſuperficiē lit/
tere. Primo ad elemoſynarū ⁊ opera pie
tatis alacritatē. Unde dicit: Remiſſas
manus: id eſt pigras ad elemoſynas eri
gite. ſ. ſurſum ad deum: vt pro deo elemo
ſynas ꝓpenſiores faciatis. Secundo ad
Ro.12.d. orationem: ibi: c Et ſoluta genua
erigite: id eſt infatigabilit̄ in orationib⁹
perſeuerate. Jn oratione eni genua for/
tia debent eſſe ad flectionem ⁊ correctio/
nem. Eſa. xxxv. b. Confortate manus diſſolutas/ ad operan/
dum: ⁊ genua debilia roborate/ ad orandū. ſ. Tertio ad pere
grinādum: ibi: d Et greſſus rectos facite pedib⁹ ve
ſtris: recta intentione peregrinationē facientes. Uel per ma/
nus intelligit̄ affectus charitatis: qua deum ⁊ proximū de/
bet āplecti. Que man⁹ non debet remitti: quia charitas ſem/
per debet intendi. Sed econtra dicitur Matth. xxiiij. d. Re/
frigeſcet charitas multoꝝ. Per genua quibus firmiter ſtatur/
ſpes intelligit̄: que animam roborat ⁊ confortat. Per pedes
fides intelligit̄: q2 totū portat. Dicit ergo: b Manus re/
miſſas. i. affectū remiſſū erigite. ſ. ad deū p memoriā ſuorū
beneficioꝝ/ vt ſic accēdat̄. Uel/ Man⁹ remiſſas. i. pigras
ad elemoſynas ⁊ opatiōes bonas. Prouerb. x. a. Egeſtatem
opata ē man⁹ remiſſa: man⁹ aūt fortiū diuitias parat. Et Pro
uerb. xij. d. Man⁹ fortiū dn̄abit̄: q̄ aūt remiſſa ē tributis ſerui/
et. Jtē Prouerb. xviij. b. Anie effeminatoꝝ eſurient: q̄ mollis
eſt ⁊ diſſolutus in ope ſuo frater eſt ſua opera diſſipantis.
e Et ſoluta genua erigite. ſ. ſpei fortitudinē per cōuerſi
onē ad tpalia: diſſolutā: erigite ad celeſtia. Eccl. xxv. d. Ma/
nus debiles ⁊ genua diſſoluta: mulier q̄ nō beatificat virū ſuū
id eſt aīa deū nō laudans in oib⁹ priuat̄ gratia bone affectio
nis vel ſtrenue operationis ⁊ fortitudine ſpei. Ezech. vij. e.
Omnes manus diſſoluantur ⁊ omnia genua fluēt aquis. Da
niel. v. b. Compages renum eius ſoluebant̄: ⁊ genua eius ad
ſe collidebāt̄. d Et greſſus rectos facite pedib⁹ ve/
ſtris: id eſt fidei veſtre: vt. ſ. fides veſtra recte incedat per vi/
am regiam: per tramitem. ſ. articuloꝝ. Fides eni dicitur bos:
quia totum portat hominē: ſicut dicitur fundamentum: quia
totum ſuſtinet edificiū ſpiritualit̄. Rectos dico facite/ e Ut
nō claudicās q̄s erret. i. vt nemo erret a fide quātū ad in/
tellectum: vel claudicat quantū ad effectū: mūdū. ſ. ſequendo
et celum. iij. Reg. xviij. d. Uſqꝫ quo claudicatis in duas par/
tes: ſi dn̄s eſt deus/ ſeqmini illū ⁊c. Jtē. ij. Reg. iiij. a. Erat
autem ionathe filio ſaul/ filius debilis pedibus miphiboſeth/
Uel/ Ut non erret/ per infidelitatē ⁊ deuiet a rectitudine fi/
dei: ſicut ille qui carnales obſeruantias cum euāgelio recipit.
et ne claudicet: id eſt titubet in perſecutionibus per timo/
rem. f Magis autem ſanetur/ ab errore ſi errauit: vel
titubatione ſi claudicauerit. Uel/ b Remiſſas manus:
id eſt tepidas in operatione c Et ſoluta genua: id eſt pi
gros in oratione ⁊ puſillanimes in tribulatiōe/ erigite: id eſt
confortate verbis exhortationis/ exemplis ⁊ promiſſis. Luc.
xxij. d. Tu aliquando conuerſus confirma fratres tuos. ij.
Reg. xj. d. Conforta bellatores tuos aduerſus vrbem vt de
ſtruas eam ⁊ exhortare eos. Job. iiij. a. Uacillantes confirma
uerunt ſermones tui: ⁊ genua trementia confortaſti. Eſa. l. b.
Dn̄s dedit mihi linguam eruditam: vt ſciam ſuſtentare eum
qui lapſus eſt verbo. Eccl̄s vlt. d. Uerba ſapientum quaſi ſti
muli ⁊ quaſi claui in altum confixi. Sed quia ī alioꝝum exhor
tatione ⁊ confortatione tam verbo q̄ꝫ exemplo debet intentio
nem dirigere vt placeat ſoli deo: Jdeo ſubdit: d Et greſ
ſus rectos facite pedibus veſtris. i. habere rectā inten
tionem in operibus veſtris vel locutionibus. Joh. j. c. Diri/

gite viā dn̄i. Prouerb. xix. a. Stulticia hoīs ſupplātauit greſ/
ſus ſuos. Prouerb. xvj. b. Cor hoīs diſponit viā eī⁹: ſed dn̄i
eſt dirigere greſſus. e Ut non claudicās quis/ in ope
ribus bonis erret: a rectitudine intentiōis. f Magis au/
tem ſanetur/ a peccatis bona operando recta intentione.
Hiere. xvij. b. Sana me dn̄e ⁊ ſanabor:
ſaluum me fac ⁊c. g Pacem ſeqmi/
ni ⁊c. Hec eſt ſecunda pars huius quar/
te partis: in qua docet cauere malum. Et
primo docet cauere triplex malum. Ma
lum ad proximū: ibi: Pacem ſeqmini
Malum in ſe: ibi: Et ſanctimoniam.
Et malum in deum: ibi: Contenplan/
tes ne quis deſit gratie dei. Et de
iſtis tribus conſequenter eodē ordine ſub
dit dicens: Ne qua radix amaritudi
nis ⁊c. quantum ad proximū. Ne q̄s
fornicator/ quātum ad ſe. Aut prophanus/ quantum
ad deum. Secundo oſtendit quare debemus cauere mala p̄/
dicta poſt ne amittamus irrecupabiliter hereditatem glorie:
Sicut eſau primogenita amiſit: ibi: Scitote eni ⁊c. Secū/
do ne auſteritatem antiquam incurrentes: amittamus ſuaui/
tatem glorie nobis per chriſtū oblate: ibi: Non eni acceſ/
ſiſtis ad tractabilē ⁊c. Tertio vt ad ſocietatem celeſtium
angelorum digni ſimus peruenire: ibi: Sed acceſſiſti ad
ſion montem ⁊c. Quarto ne arguamur de contemptu ſan
guinis nos a ſtatu peccati reuocātis ⁊ redemptionis in grati/
tudine: ibi: Uidete ne recuſetis loquentē ⁊c. Et q̄ in/
unctioni eius ⁊ vocationi debeamus obtemperare: probat
per locum a minori: ibi: Si eni illi non effugerunt. Ulti/
mo oſtendit idem per auctoritatē aggei: Et ſic terminatur il/
lud capitulum. Dicit ergo: Pacem ſeqmini cum omni
bus: non ſolum cum amicis ſed: cum omnibus: id eſt vſqꝫ
adeo patientes ſitis in tribulationib⁹: ſic p̄monui vos vt etiā
pacem habeatis cū tribulationib⁹ veſtris. Roma. xij. d. Si
fieri poteſt qđ ex vobis eſt cum omnibus hoībus pacem ha/
bentes ⁊c. prouidentes bona non ſolum coram deo: ſed corā
omnibus hoībus. Et nota qđ dicit: Seqmini. Multi eni
ſunt qui pacem oblatam ſibi ab alijs recipiunt: ſed ſi fugiunt
ab eis/ nolunt eam proſequi: nec ſe coram illis cum quib⁹ diſ/ Pſ.
cordant humiliari. Sed dicit Pſ. Jnquire pacem ⁊ perſeq̄/
re eam: donec conſequaris eam. h Et ſanctimoniā/ quā
tum ad nos: id eſt caſtitatem mētis ⁊ corporis. j. Theſſa. iiij.
a. Hec eſt voluntas dei ſanctificatio veſtra: vt ſciat vnuſq̄ſqꝫ
vas ſuum poſſidere: id eſt vxorem ſuam/ vel carnem in ſancti/
ficatione ⁊ honore. Uel/ Pacem/ mentis. Et ſanctimoni
am/ carnis. Et nota q̄ ſanctimonia dicitur quaſi ſancta no/
mia: id eſt ſancta lex: vnde ſanctemoniales quaſi ſancte ligate.
i Sine qua/ pace. ſ. et ſanctimonia. k Nemo videbit
deum. Jra eni ⁊ diſcordia turbat oculum vel extinguit ⁊ im
mūdicia inq̄nat: ſed pax ſerenat ⁊ ſanctimonia mūdat. Mat.
v. a. Beati mundo corde: quoniam ipſi deum videbunt. Ecō
tra Eſa. xxvj. b. Tollat̄ impius ne videat gloriam dei. Et no
ta q̄ ſimul iungit pacem ⁊ ſctimoniā: quia enim ſupra dixerat
patiētiā habere/ ⁊ pacem ſequi cum omnib⁹/ ne putaret̄ q̄ pax
et patientia circa ſtupra ⁊ peccata ſit habēda: ideo ſubiūgit:
Et ſāctimoniā. Similiter hec duo iunguntur. Jaco. iij. d.
Sapientia que deſurſum eſt/ primū quidem pudica eſt/ dein/
de pacifica. Jtem nota ordinem. Poſtq̄ꝫ monuerat in prece/
dentib⁹ ad ſuſtinendas tribulatiōes: monet modo ad pacem
et ſanctimoniā. Hec eni duo maxime iuuant ī temptationib⁹.
vnanimitas ſiue concordia ⁊ innocentia. Chryſ. Nihil intē/
ptationibus ita expugnabiles facit: ſicut diuelli ꝯcordit̄ aci/
em in prelio: et neqꝫ labore indigebunt in hoſtes. Unde. ſ.
x. e. dicitur: Non deſerentes collectionem veſtram ſicut eſt
conſuetudinis quibuſdā ⁊c. Joh. xiiij. d. Pacem relinquo vo
bis: pacem meam do vobis. Jtem Joh. xiij. d. Jn hoc cog/
noſcunt omnes: quoniam diſcipuli mei eſtis ſi dilectionem ha
bueritis ad inuicem. Jnnocentia ſimiliter fortem facit in tem/
ptationib⁹. Unde Chryſ. Magnū ſcutum eſt temptationib⁹
ꝯ innocētia. Contēplātes

ꝟ innocētia. a Cōtēplātes ⁊c̄. Quaſi hortoꝛ vos ad pacē quemlibet quantum ad ꝓximū ⁊ ſctimoniā in vobis: et ne du bitetꝭ poſſe hēre: qꝛ p̄ſto eſt gr̄a dei: ſed cauete ne deſitis ei. Et h̄ ē: Cōtēplātes. i. ſollicite attēdētes. b Ne q̇s/ vīm/ de ſit gr̄e dei/ q̄ vobis offert. Gr̄a eni eſt ſicut radi⁹ ſolis: q̄ pꝛe ſto ē te illumīare: niſi clauſā teneas feneſtram cordis tui. Apocꝭ. iij. d. Ego ſto ad oſtiū ⁊ pulſo: ſi q̇s aperuerit mihi intrabo et cenabo cū illo. ſ. eodē. b. Tanq̄ filijs offert ſe de⁹. j. Pet. j. c. Sperate in eā q̄ vobis offert gr̄am: ſ etiā gloꝛiā de⁹. Pſ. Gr̄am ⁊ gloꝛiā dabit dn̄s. ſ. iiij. a. Time amus ḡ ne foꝛte relicta pollicitatiōe intro eūdi i requiē ei⁹ exiſtimet aliquis deeſſe. Et nota q̄ hō aliqñ deeſt gr̄e/ aliqñ reſiſtit gr̄e/ aliqñ impugnat eā. Deeſt eni gr̄e ꝑ pigritiā: qñ ſubtrahit ſe ad coopandū ei ſimul ad opandū in ea: ſicut miles deeſt gladio cū pigritat opari ſtrenue i eo. Reſiſtit aūt ꝑ malitiā quātū ad ſe: ⁊ impugnat i alio ꝑ inuidētiā. Job. xxvj. b. Ipſi rebelles fuerūt lumini. Uel ſic: a Cōtēplātes. i. attēdētes. b Ne q̇s/ nō ſolū vos: ſ etiā: ne quis/ ali⁹/ c Deſit gr̄e dei. Un̄ Chryſ. ponēs aliā lr̄am ſic exponit. Epiſcopātes. i. ſupattēdētes. Ne q̇s tardi⁹ ſit a gr̄a dei: vel vt longā viā eūtib⁹ cū meatu multo. Uidete ait: Ne q̇s remāſerit: neq̄ h̄ peto ſolū vt vos veniatꝭ: ſed vt vos alios ſupattēdatis: ne quis ſit deficiēs a gr̄a dei: fides aūt ⁊ euāgeliū optima ꝯuerſatio futura bona oīa: gratia dei ſūt vt retineatꝭ gr̄am vobis oblatā: ſitis ſimiliter ꝯtemplātes. d Ne q̄ radix amaritudinis ſurſū germinās impediat. Hoc aūt ſumit Deut. xxix. c. Ne ſit inter vos radix germinās fel ⁊ amaritudinē ⁊c̄. Et ſumpſit h̄ a metaphoꝛa. i. a tanſlatione plantarū. Simile. j. Coꝛ. v. b. Modicū fermētī totam maſſam coꝛrūpit. Et nota q̄ iſtud bñ reſpōdet ei q̄ dictū ē. ſ. Pacē ſeq̄mini ad ꝓximū: ita. ſ. Ne q̄ radix amaritudīs. i. ne q̄ initiū diſcoꝛdie ⁊ rācoꝛꝭ iteriorꝭ f Surſū germinās. i. in locutionē vel opationē ſe extendens: g Impediat/ bonū ſuauitatꝭ ⁊ mutue charitatꝭ. Uꝭ e Radix amaritudinis. i. radix amara: vel radix ex qua ꝓfert amaritudo: eſt noxia cogitatio ſiue moꝛoſa delectatio: que ſurſū germinat quādo ad ꝯſenſum vel ad opationē vel locutionē venit. Dicit ḡ: d Ne q̄ radix amaritudinis. i. mala cogitatio vel noxia delectatio. f Surſū germinās. i. vſq̄ ad ꝯſenſū vel opationē ſe extēdēs. g Impediat/ gr̄am vobis oblatā: vel vos a gr̄a: vel/ h Per illā/ amaritudinē. i Inq̄nent multi: nō ſolū vos: ſ alij vr̄o exemplo. Chryſ. Decent pctm̄ amarū vocauit: nihil eni peccato amari⁹. Et h̄ ſoli illi ſciūt q̄ poſtq̄ illud geſſerūt a ꝯſcientia laqueant. Oſee. xij. d. Ad iracūdiam me ꝓuocauit ephraim in amaritudinib⁹ ſuis. Actꝭ. viij. d. In felle amaritudinis video te eſſe. Et iterū. Eſtote ꝯtemplātes/ k Ne q̇s foꝛnicatoꝛ: ad lr̄am: vel foꝛnicatiōe ſp̄uali. Et h̄ refert ad h̄ q̄ ꝑdixit: Sctimoniā ſeq̄mini. l Aut ꝓphan⁹/ longe a phano. i. a tēplo dei. i. penit⁹ irreligioſus ⁊ piger ad diuina ⁊ alienus a deo. Et refert ad h̄ q̄ ꝑdixit: Ne q̇ſ deſit gr̄e dei/ Uꝭ/ foꝛnicatoꝛ/ ꝑ luxuriā. Aut ꝓphan⁹/ ꝑ caſtrimargiam. Unde Chryſ. dic̄. Ne quis foꝛnicatoꝛ aut ꝯtaminat⁹. m Ut eſau. i. caſtrimarg⁹. i. icōtinēs ſecularꝭ ſp̄ualia paruipēdēs. Mihi aūt videt enigmatice iſinuare q̄ſdā in eis fuiſſe foꝛnicatoꝛes: ſ ſimulat ignoꝛātiā: et latent arguit vt ſic dirigant. Opoꝛtet eni pꝛimū ignoꝛātiā fingere: poſtea v̄o ſi ꝑmāſerint redargutionē inducere: ne iuerecūdi fiāt: q̄ moyſes fec̄ in zamri. Numeri. xxv. a. Ut eſau. Eſau eni ō foꝛnicatoꝛ: qꝛ ꝯ voluntatē pr̄is ⁊ mr̄is ex libidie ꝓpꝛia vxoꝛes plures ⁊ alienigenas duxit. Gen̄. xxviij. b. Jacob tn̄ non arguit qui quattuoꝛ habuit: Gen̄. xxx. quia ex diſpenſatione habuit. Dicit et ꝓphan⁹: qꝛ caſtrimarg⁹. i. ſeru⁹ vētris extitit ⁊ guloſus. Guloſus autē

a bit deum. Contemplantes nē
b quis deſit gratie dei: nē qua
c e radix amaritudinis ſurſū ger
f g minans impediat: et per illā
h i inquinentur multi. Ne quis
k fornicatoꝛ aut pꝛophanus vt
l m eſau: qui pꝛopter vnam eſcā
n vendidit pꝛimitiua ſua. Sci
o tote eni quoniam ⁊ poſtea cu
piens hereditare benedictio
p nem repꝛobatus eſt: Non eni
inuenit penitentie locum: q̄q̄
q cum lachꝛymis iquiſiſſet eā.
Non eni acceſſiſtꝭ ad tractā
r bilē ⁊ acceſſibilē ignē ⁊ turbi
nem ⁊ caliginem ⁊ ꝓcellam et
tube ſonū et vocem verboꝛū:

ōz ꝓphan⁹: qꝛ deſtruit i ſe phanū. i. tēplū dei: qꝛ de coꝛpe ſuo phanū diaboli imo ſuū ventrē fac̄ deū ſuū. Philꝭ. iij. d. Quorū de⁹ vent eſt: ⁊ gloꝛia i ꝯfuſione eoꝝ. n Qui ꝓpt vnā eſcā vendidit pꝛimitiua/ vel/ pꝛimogenita ſua. i. dignitatē pꝛimogenitoꝝ ſuoꝝ. Gen̄. xxv. d. Chryſ. Eſau maximū honoꝛē a deo datum ſibi ⁊ gloꝛiā ꝓpt prauā delectationē amiſit: ꝓcurāſ eni requiē tpalem/ pꝛimogenita ꝑdidit: et q̄ pꝛimus erat fact⁹ ē ſecūdus ꝓpt negligētiā: et q̄ ſeru⁹ erat/ fact⁹ eſt pꝛim⁹ ꝓpt ſuſtinētiā. Nota in Glo. que ſint pꝛimogenita. Sequitur: o Scitote eni: quaſi vos ne ſitis ſicut eſau: qꝛ ipſe irrecupabilit amiſit bn̄dictionē ⁊ repꝛobat⁹ ē. Et h̄ eſt: Scitote eni qm̄ ⁊ poſtea cupiēs hereditare benedictionē repꝛobat⁹ ē/ a deo: qꝛ nō vere penituit. Un̄ ſubdit: p Non eni inuenit pnīe locū. i. locū venie ⁊ bn̄dictionis ꝑ pn̄iam nō obtinuit. q Q̄q̄ cū lachꝛymis inq̇ſiſſet eā. i. bn̄dictionē. Lachꝛyme eni ille nō fuerūt ex humili coꝛde: ſ ex indignatiōe ꝯ fratrē: ⁊ ex doloꝛe amiſſi honoꝛis. Simile Deut. j. g. Cūq̄ reuerſi ploꝛaretꝭ coꝛā dn̄o non vos audiuit nec voci vr̄e voluit acq̇eſcere: q̄re nō vere penitebant ſic̄ nec eſau. Chryſ. Sic̄ triſticia cain nō fuit vera pn̄ia: q̄ ſequēs iuidia oſtēdit: Gen̄. iiij. b. ita nec in iſto ſimul vere pn̄ie v̄ba q̄ inuidia ⁊ indignatio demōſtrauit. Sic eni dicit Gen̄. xxvij. g. Uenient dies luct⁹ pr̄is mei ⁊ interficiā iacob. Sicut iudas pn̄ia duct⁹ retulit triginta argēteos. Mat. xxvij. a. Propterea eſau nō q̄rebat pn̄iam ſ bn̄dictionē. i. tpalē abūdātiā. Un̄ q̄ ōz. Quāq̄ cū lachꝛymis req̇ſiſſet eā/ intelligit. i. bn̄dictionē non pn̄iam. Un̄ Gen̄. xxvij. e. Irrugijt clamoꝛe magno ⁊ ꝯſternatus: Benedic etiam ⁊ mihi pater mi. Et nota q̄ exemplo eſau incutit iſtis timoꝛem/ iſinuans q̄ modo eſt tempus venie et locus penitentie: ſ in futuro his qui abuſi ſunt eo in ſuperbiam infructuoſa penitentia. Sap. v. a. Uidentes turbabuntur timoꝛe hoꝛribili et mirabuntur in ſubitatione inſperate ſalutis gemētes pꝛe anguſtia ſpiritus dicentes intra ſe: pn̄iam agētes: Hi ſūt q̇s aliqñ habuim⁹ i deriſū ⁊c̄. Lucꝭ. xiij. e. Cōtendite intrare ꝑ anguſtā poꝛtā: qꝛ dico vobis: multi q̄rent itrare ⁊ nō poterūt. Itē nota q̄ iſti claudicātes erāt: ne omnino caderēt caſu inſanabili incutit eis timoꝛem: vt dic̄ Chryſ. Quādiu claudicatio ē: facile ē fieri rectū. His ḡ q̄ nōdū ceciderāt ſic loquit quaſi ñ ſit pn̄ia cadētib⁹ vt magꝭ timeāt caſū. Galathis v̄o q̄ iam ceciderāt ne incidāt in deſperationē: contraria dic̄ Galꝭ. iiij. c. Filioli mei q̇s iterū parturio donec foꝛmet chriſt⁹ i vobis. Q̄ aūt cecidiſſent ōz Galꝭ. v. a. Qui i lege iuſtificamini a gr̄a excidiſtꝭ. r Non eni acceſſiſtꝭ ⁊c̄. Supꝛa monuit eos ne quis deeſſet gr̄e his modis q̇s ſbdidit. ſ. germinādo amaritudinē vel foꝛnicādo vel ꝓphana agendo: Hic aūt oñdit q̄ nemo debet deeſſe: parata eſt eni gr̄a. Et h̄ ē q̄ dic̄: Nō eni acceſſiſtꝭ ⁊c̄. Aſperitatē legꝭ dſcribit vt ꝯtrario itelligat ſanitas gr̄e/ dicēs: Nō eni/ s Ad tractabilē ⁊ acceſſibilē ignē. i. ad ignē palpabilē ad quem motu coꝛpis accedit: ſ ad ſpm̄. ſ. q̄ eſt ignis ꝯſumens pcti rubiginē. Sz ignis iſte impalpabilis ē: qꝛ ſp̄uſſctūs ē: ⁊ iacceſſibilꝭ motu coꝛpis. Habitat enim lucē inacceſſibilē: vt ōz. ij. Timoth. vj. c. Sed greſſu mentis acceſſibilis ē cū adiutoꝛio eius. Chryſ. Quid eſt mons ſina ad celū: q̄d palpat⁹ ignis ad impalpabilē ignē. Deut. iiij. d. Deus nr̄ ignis ꝯſumens eſt. Idē ōz. j. xij. Latoꝛ aūt legꝭ vt pugnatoꝛ apparet ⁊ terribilis. Et ſimiliter in igne apparuit in rubo vt incuteret eis terroꝛem. t Et/ non acceſſiſtis ad/ turbinem ⁊ caliginem ⁊ pꝛocellam ⁊ tube ſonum ⁊ vocem verboꝛum. Hec autem ad litteram in datione legis facta ſunt: vt terrerētur iudei pigri ⁊ ceruicoſi. Unde Exo. xix. c. Ceperunt audiri tonitrua et micare fulgura et nubes denſiſſima operuit montē clangoꝛq̄

Marginal notes: Pſ. 83. — Gen̄. 28. b. — Gen̄. 27. f. — Exo. 19. b.

a quā qui audierunt / excuſaue-
b runt ſe ne eis fieret verbum.
c Nō eni portabant q̄d dice-
d batur / ētſi beſtia tetigerit mon
e tem / lapidabitur. Et ita terri-
f g bilē erat q̄d videbaꝶ. Moy-
h ſes dixit: Exterrit' ſum ⁊ tre-
i mebundus. Sed acceſſiſtis
k l ad ſion montem ⁊ ciuitatē dei
m viuentis hierūſalem celeſtem
n ēt multorum milium angelo-
o rum frequentiam: ⁊ ēccleſiam
p q primitiorū qui cōnſcripti ſūt
r in celis: ēt iudicem omniū de
s um et ſpiritum iuſtorum per-
t fectorū / ēt teſtamenti noui me
v diatorē ieſum ⁊ ſāguis aſper-
ſionē / meli' loquentē q̄ȝ abel.

h buccine vehementius ꝯturbabat. Et poſtea ſequiꝶ: Totuſq̄ mons ſina fumigabat eo q̄ deſcendiſſet ſup eū dn̄s in igne: et aſcenderet fumus ex eo q̄ſi de fornace: eratq̄ mons omnis terribilis. Itē Deuꝶ. v. c. Hec verba locut' eſt ad vniuerſā multitudinē in monte de medio ignis ⁊ nubis ⁊ caliginis. Caligo eñ eſt tenebroſitas ignis ⁊ fumi. Procella aūt eſt tempeſtas maior q̄ȝ turbo. Sonus aūt tube d̾r ſonus q̄dam ꝯfuſus et terribilis ſicut ſonus tube. Vox aūt v̾boꝝ dicitur vox diſtincta quā intelligebant cū dn̄s loq̄baꝶ. Vox autem iſta verboꝝ intelligiꝶ nō vox ipſi' dei ſ angeloꝝ: Per ſbiectā eni creaturā. i. p āgelū loq̄baꝶ deus moyſi. a Quā vocē. ſ. tubarū ⁊ angeloꝝ. b Qui audierūt excuſauerūt ſe ne eis fieret verbū / dicētes moyſi. Exo. xx. c. Loquere tu nobis ⁊ audiem': non loquaꝶ nobis dn̄s / ne forte moriamur. Itē Deuꝶ. v. c. Cur ḡ moriemur ⁊ deuorabit nos ignis hic maxim': ſi eni audierimus vltra vocē dn̄i dei nr̄i moriemur: Quid ē oīs caro vt audiat vocē dei viuētis q̄ de medio ignis loquiꝶ: Quid aūt oīa iſta ſignificarēt / patet in Glo. Sequiꝶ: c Nō eni portabāt q̄d dicebaꝶ. i. nō poterāt ferre vocē angeli p̄e timore vidētes totū montē ſina fumare ꝓcellas q̄ȝ ⁊ tonitrua ⁊ voces tubarū audiētes. d Et ſi beſtia tetigerit ⁊c̄. ſic ſupplendum eſt: et dicebatur eis: longe ſtate a monte: quia ſi beſtia etiam / tetigerit montem. i. ſi tranſgreſſa fuerit terminos circa montem poſitos. Etiam beſtia / e Lapidabitur / multo magis homo qui ſciuit p̄ceptum ſibi fuiſſe vt non accederet. Exo. xix. b. Omnis qui tetigerit montē morte morieꝶ: ſiue iumentum fuerit ſiue homo nō viuet. Itē in eodē. Man' nō tanget eū: ſ lapidib' obrueꝶ: lapidib'. ſ. grādinis: vt dicit hic Glo. aut iaculis ꝯfodietur. f Et ita / vt dictū eſt: g Terribile erat q̄d videbaꝶ / nō ſolū q̄d audiebaꝶ: ita. ſ. erat terribile / vt dictum eſt: vt nec ferre poſſent verba nec accedere ad montē auderēt. Nā et h Moyſes dixit: exterrit' ſū / ad viſa: et tremebundus / ad audita: Quid ḡ mirū d̾ ꝓplo. Etſi forte moyſes nō legaꝶ h̄ dixiſſe: verbo tñ fecit: vel ſigno forte ſe territū oſtēdit in acceptiōe legis: ſicut etiā territ' fuit i viſione rubi. Exo. iij. b. Abſcōdit moyſes faciē ſuā: nō eni audebat reſpicere ꝯ deum. Malach. iij. a. Quis ſtabit ad videndū eū: ipſe eni quaſi ignis conflans. Hiere. x. a. Quis te nō timebit o rex gentium: Quid aūt iſta ſignificēt: planū eſt in Glo. Sequiꝶ: i Sed acceſſiſtis ⁊c̄. q. d. nō acceſſiſtis ad tam aſpera q̄ dicta ſūt: ſed acceſſiſtis ad ſion montē. i. ad eos q̄ in alto ſunt et reuelata facie gloriā dn̄i ſpeculanꝶ. Mons eni altus eſt: et ſion ſpeculatio interp̄taꝶ. ij. Corꝭ. iij. d. Nos autem reuelata facie gloriam dn̄i ſpeculātes in eandē imaginē trāſformamur de claritate in claritatē. Speculari eni deum ē vita eterna ⁊c̄. De altitudine autem ſion diciꝶ Eſa. lviij. d. Suſtollā te ſuper altitudinē terre et cibabo te de hereditate iacob patris tui. Gal. iiij. d. Illa autem que ſurſum eſt hieruſalē libera eſt: que eſt mater noſtra. Que autē ſit iſta ſion determinat cū ſubdit: k Et / pro id eſt / l Ciuitatē dei viuentis. i. ciuib' ſuis vitam eternam dantis. De hac ciuitate diciꝶ in Pſ. Glorioſa dicta ſunt de te ciuitas dei. Ē. xj. c. Expectabat eni fundamenta habentē ciuitatē ⁊c̄. Ibi req̄re de hoc. ſ. m Hierūſalē celeſtē. i. ad viſionē celeſtis pacis. Hieruſalē viſio pacis interp̄taꝶ. n Et multoꝝ miliū angeloꝝ frequentiam / acceſſiſtis: quia earum ſocij eſtis: modo per gratiā: ⁊ i futuro p glorie participationē. Et dicit multoꝝ miliū: quia cum plurib' maior erit btitudo. Daniel. vij. c. Milia miliū aſſiſtebant ei. o Et / ad / eccleſiā primitiuoꝝ. i. apoſtoloꝝ vel fideliū qui p̄mi crediderūt: quoꝝ fidei adiuncti eſtis. Dicunꝶ aūt p̄mitiua: quia p̄mi ad fidem ꝯuerſi: ⁊ qz potiores fuerūt: fructus eni p̄ores ⁊ potiores dicunꝶ p̄mitiue. Hiere. ij. a. Sanct' iſrael dn̄o p̄mitie frugū eius. Neemie. x. c. Afferamus p̄mogenita terre nr̄e in domū dn̄i ⁊ p̄mitiua filioꝝ noſtroꝝ ⁊ pecoꝝ. p Qui / apoſtoli ⁊ fidei p̄mitiui. q Conſcripti ſūt in celis. i. ſimul ſcripti cum angelis celeſtibus. i. perenniter locati ⁊ ſtabiliti i celeſtib' per adeptionē eoꝝ. Vel Conſcripti per p̄deſtinationē infallibilē: qz eoꝝ nōia ſcripta ſūt i libro vite. Phil. vlt. a. Luc. x. c. Gaudete qz nōia veſtra ſcripta ſūt in celꝭ. Glo. Ac ſi diceret ne accedatis ad angelos ꝯuenire: qz illuc veſtri añceſſores ꝑuenerūt. Et h̄ eſt q̄d ait: p Qui conſcṗti ſūt i celis. i. cū eis q̄ ſūt i celis ſcripti ſūt. i. in eoꝝ ordie ſcripti ſūt. Nomē aūt ꝯſcriptiōis celeſtis eq̄litatē quandā innuit: Sicut. j. Machab. viij. c. Iudas machabe' ⁊ fratres ei' ⁊ ꝓpls ei' miſerūt nos ad vos h̾re vobiſcū ſocietatē ⁊ pacē ꝯſcribere vos ſocios et amicos ſuos. Nota q̄ eccleſia triūphās diciꝶ mons ſiō ꝓpt eminētē ſpeculationē veritatꝭ / quantū ad rationem: d̾r ciuitas dei viuentis. i. oīm vnitas a deo viuificata ꝓpt ꝯcordiā mutue charitatꝭ ⁊ diuine dilectiōis / quātū ad ꝯcupiſcibilitatem: diciꝶ hieruſalē celeſtis ꝓpt inuentionē oīmode pac' ⁊ ſecuritatis / quātū ad iraſcibilitatē. Hec aūt ciuitas replebiꝶ duabus turmis angeloꝝ ⁊ fideliū hoīm: ⁊ p̄ſentia ipſi' dei firmabiꝶ et decorabiꝶ ⁊ ſtabilieꝶ. Et hec notanꝶ in ſerie lr̄e p̄cedētꝭ. Quātū eni ad angelos dic̄: Et mltoꝝ miliū angeloꝝ frequētiā. Quantū ad ſctōs hoīes ⁊ fideles / dic̄: Et eccleſiā primitiuoꝝ q̄ ꝯſcripti ſunt i celis. De tertio aūt. i. chriſto ſubdit: r Et ad iudicē oīm deū. i. ad chriſtū cui pat' dedit oē iudiciū: ad quē accedūt oēs penitētes p recōciliationē: proficientes aūt accedūt ad eū p ampliorē ſecretoꝝ ei' cognitionē: ⁊ p aſcēſū de ꝟtute i virtutē. Perfecti aūt accedunt ad eū q̄ oīa ꝓ ipſo reliq̄rūt per iudiciariā p̄tātē: qz cū eo iudicabūt. Sic d̾r Prouerb. vlt. c. Nobilꝭ i portꝭ vir ei' q̄ñ ſederit cū ſenatorib' terre. Eſa. iij. c. Dn̄s ad iudiciū veniet cū ſenioꝝ ꝓpli ſui ⁊ cū p̄cipib' ei'. s Spūs / vel / ſpirituū / vel / ſpm̄ iuſtoꝝ ꝑfectoꝝ. Diuerſe eni lr̄e ſūt h̄: ſed ita ꝑ q̄re. Et acceſſiſtꝭ ad deū. Spirituū iuſtoꝝ ꝑfectoꝝ. i. ad deū qui erit poſſeſſio: Spirituū iuſtoꝝ ꝑfectoꝝ. i. illoꝝ q̄ i iuſticia ſūt ꝑfecti: q̄b' erit oīa i oīb': vt d̾r. j. Corꝭ. xv. d. Dn̄s eni eſt hereditas ſctōꝝ: et erit plen' in futuro. Vñ Pſ. Dn̄s pars hereditatꝭ mee. Gen̄. xv. a. Ego merceſ tua magna nimis. Vel d̾r de' / ſpirituū iuſtoꝝ ꝑfectoꝝ. i. rector ⁊ ꝓtector ⁊ ꝯſeruator ſctōrū aīaꝝ. Vñ Sap. iij. a. Iuſtoꝝ aīe i manu dei ſūt: ⁊ ñ tāget illos tormētū malicie. Nō d cit pene ſ malicie. Vel d̾r de' ſpirituū. i. ponderator intētionum: Scd̄m illud Prouerb. xvj. b. Spirituū ponderator ē dn̄s. Vel ſm̄ aliam lr̄am: Et acceſſiſtꝭ ad ſpūs. i. ad aīas. Iuſtoꝝ ⁊ ꝑfectoꝝ / q̄ eoꝝ ſocij fide ⁊ ope fuiſtis q̄ñ ꝯuerſi eſtꝭ. Vel alia lr̄a. Ad ſpm̄ iuſtoꝝ ꝑfectoꝝ. i. ad ſpm̄ ſanctū. ſ. q̄ iuſtificat a peccatis ⁊ i ꝟtutib' ⁊ gr̄a ꝯſūmat. Per quē aūt h̄ oīa hūt dicēs: t Et / acceſſiſtꝭ ad / noui teſtamēti mediatorē ieſū. i. qui eſt dator noui teſtamēti ad eruditionē ⁊ mediator int̾ deū et hoīes ad ipſoꝝ cū deo recōciliationē. Ē. ix. d. Ideo noui teſtamēti mediator ē vt morte intercedēte in redēptionē eoꝝ p̄uaricationē que erāt ſub p̄ore teſtamēto repromiſſionē accipiāt q̄ vocati ſūt eterne hereditatꝭ. v Et / acceſſiſtꝭ ad / ſanguinis aſperſionē meli' loquētē q̄ȝ abel. i. ad ſanguinis chriſti emūdationem: quia virtute ſanguis ſui: id eſt paſſiōis ſue eſtꝭ emūdati. q. d. p̄dicta oīa habuiſtis p chriſtū qui mediator venit in mūdum: quia homo fact' q̄ erat deus: et ſic mediꝰ factus eſt i incarnatione: noui teſtamēti dator fuit in p̄dicatione per ſanguinem / emundauit nos in paſſione ſimiliter. Nota q̄ dicit: Melius loquentem q̄ȝ abel: quia iſte veniā / ille vindictam:

Exo.19.c. · Exo.19.b. · F · Al. ſpūs / ſpirituum · Pſ.15. · Pſ.86.

ille vindictam: iſte ſalutem/ ille damnationem clamat. Geñ.
iiij. b. Ecce vox ſanguinis fratris tui clamat ad me de ter/
ra. s̃. xj. a. Mortuus abel adhuc loquitur: id ẽ teſtimonium
p res facit: vt dicit Chryſ. Euidentia eñ rei obtinet vim cla
moris. Vñ. Eſa. xxvj. d. Reuelabit terra ſãguinẽ ſuũ. Et no/
ta q̃ duo hic dicunt
de ſanguie chriſti: q̃
aſpergit q̃ loquitur.
b Aſpergit/ eñi nos. i.
emũdat per pctõ2ũ
remiſſionẽ: vel aſper
git vt emolliat ad cõ
paſſionẽ ⁊ deuotionẽ
s̃. ix. e. Ipſũ q̃z libꝛ
et omnẽ pplm aſper/
ſit dicẽs: Hic ẽ ſan/
guis teſtamenti q̃õ
mãdauit ad vos de⁹

a Vidẽte ne recuſetis lõquen/
b
c
d tem. Si ẽni illi nõn effugerũt
e
f rẽcuſantes eum qũi ſuper ter
g ram loquebatur: mũlto ma/
gis nos qui de cęlis loquen/
h tem nobis aduertimus: cũius
i vox mouit terram tunc: nũnc
k autem rẽpꝛomittit dicẽs: Ad/

Item. j. Pet. j. a. Petrus apl's electis aduenis diſperſio/
nis ponti/ galacię/ aſię/ cappadocię/ ⁊ bithynię ſm p̃ſcientiã
dei patris ſãctificationẽ ſpũs in obediẽtiã ⁊ aſperſionẽ ſãgui/
nis ieſu chriſti: grã vob ⁊ pax multiplicet. Aſpgit ḡ ad emũ/
dationẽ ⁊ ad emollitionem: clamat apud deum p̃rem p vo/
bis veniã. Unde Luc. xxiij. e. Pater ignoſce illis: q2 neſciũt
quid faciũt. ij. Machab. viij. a. Rogabãt deũ vt vocem ſan/
guinis ad ſe clamãtis audiret. Clamat etiam apud nos vt ſi/
milia ei rependam⁹. Subdit illud Prouerb. xxiij. d. Ad men/
ſam magnã ſediſti memẽto te ſimilia pręparare. Job. xvj. d.
Terra ne operias ſanguinẽ meũ: nec inueniat in te locũ latẽ/
di clamo2 me⁹. a Videte/ q̃ ſanguis chriſti tam clamat.
Videte ne recuſetis. i. ↄtẽnatis. b Loquentẽ. i. chri/
ſtum euãgeliũ pręedicantẽ. s̃. iij. b. et. iiij. b. Hodie ſi vocẽ ei⁹
audieritis nolite obdurare co2da vr̃a. Prouerb. xviij. b. Qui
declinat aures ſuas ne audiat legẽ ⁊c. Uel/ Loquẽtẽ/ ſangui
nem q̃ nos inuitat ad cõpaſſionẽ ⁊ ad repẽtẽdã viciſſitudinem.
c Si eni. Hic pbat p locũ a mino2i q̃ ↄtẽpto2es vocis ſan/
guinis chriſti punient: q2 ↄtẽpto2es legis moyſi puniti ſunt.
Vñ dicit: Si eni illi. i. patres nr̃i. d Nõ effugerũt. i. ñ
euaſerũt pęnã. e Recuſãtes eũ. i. moyſen vel ãgelũ p q̃s
dñs eis loq̃bat. Vñ dic: f Qui ſup terrã loquebat/
eis. i. ea q̃ erãt ſup terrã. i. terrena. Carnales eni obſeruantias
mãdabat p moyſen ⁊ terrena pmittebat. g Multo ma/
gis effugiem⁹/ q̃ de cęlis loquẽtẽ nobis aduertim⁹. i.
te: vt dicit Deut. v. d. Sed qm̃ p fidẽ aduertim⁹ ⁊ pfectos te/
ſtes agnoſcim⁹ eũ nobis loquẽtẽ de cęlo. i. ea q̃ ſũt cęleſtia. i.
ſpũalia ⁊ ęterna. Simile. s̃. x. e. Irritã quis faciẽs legẽ moy/
ſi ſine vlla miſeratiõe duob⁹ vel trib⁹ teſtib⁹ mo2it: quãto ma
gis putatis deterio2a mereri ſupplicia q̃ filiũ dei ↄculcauerit ⁊
ſãguinẽ teſtamẽti pollutũ duxerit/ ⁊ ſpũi grę ↄtumeliã fecerit
in q̃ ſctificat⁹ ẽ. Et nota q̃ illi non effugerũt pęnam. Ex h̃ ar/
guit q̃ nec nos effugiem⁹: qui eni fugãt a ſe diuinã grãm: nõ ef
fugient ei⁹ vindictã: qui repellit manũ miſcdię nõ effugiet ma
nũ potẽtię ⁊ vindictę. Job. xxj. b. Qui dicunt deo: recede a
nobis ſcientiã viarũ tuarũ nolum⁹. Simili̇t qui attrahit ad
ſe culpã: nõ põt effugere pęnã. Pęna eni ſequit culpam: ſicut
ignis agit in rubiginem: et ideo ppetua erit pęna malo2: quia
nunq̃ ſine pęnę materia. i. ſine pctõ erunt. Prouerb. xix. a.
Qui mẽdacia loquit nõ effugiet. In futuro eni iudicio nõ erit
locus effugiẽdi. s̃. ij. a. Si oĩs p̃uaricatio ⁊ inobediẽtia acci/
pit iuſtã mercedis retributionẽ: quõ nos effugiem⁹ ſi tantã ne
glexerim⁹ ſalutẽ. Eſa. x. a. Quid faciẽs in die viſitatiõis ⁊ ca
lamitat' de longe veniẽt' ad cui⁹ ↄfugiet' auxiliũ ⁊ vbi derelin
quet' glo2iã vr̃am. Sequit: h Cui⁹ vox mouit terrã tũc
. i. in datione leg': q2 i frigo2e magno ⁊ turbine ⁊ pcella deſcẽ/
Ps. 67. dit tunc dominus ad terro2em. Unde Ps. Terra mota eſt/
etenim cęli diſtillauerunt a facie dei ſinai a facie dei iacob.
i Nunc autem: id eſt tempo2e grẽtię. k Repꝛomit/
tit/ vel/ annunciat dicens/ per prophetam aggeum qui
loquitur non pro tempo2e illo in quo erat: ſed p futuro. l
Adhuc ſemel ego mouebo: nõ ſolũ terrã/ ſʒ ⁊ cęlũ.
Aggei. ij. b. Adhuc vnũ modicũ eſt ⁊ ego mouebo cęlũ ⁊ ter

ram/ mare ⁊ aridã: ⁊ mouebo oẽs gẽtes: ⁊ veniet deſideratus
cũctis gẽtib⁹. Itẽ Johel. vlt. c. Dñs de ſion rugiet ⁊ dabit
vocẽ ſuã de hieruſalẽ ⁊ mouebunt cęli ⁊ terra. Per h̃ autẽ q̃
dicit: Adhuc ſemel: ſignificat q̃ alias mouit cęlũ ⁊ terrã.
Et iterũ ſemel. i. in ↄſũmatiõe ſęculi mouebit q̃ñ glo2ia inoua

l hũc ſemel ego mouebo: non
ſolum terram/ ſed ⁊ cęlũ. Qõ
m
n ãũt adhũc ſemel dicit: dẽcla/
o
p rat mobiliũ trãſlationẽ tãnq̃
q tfacto2um: vt mãneãt ea quę
ſunt immobilia.

r Itaq̃ reg/ (Ca. XIII)
s nũ imõbile ſuſcipiẽtes

bit ſm fo2mã. Uult
ḡ apl'us incutere eis
timo2ẽ per hoc q̃ il/ Aggei. ij. b.
le q̃ olim cęlũ ⁊ terrã
mouit. i. aerẽ tẽpeſta
uit turbinib⁹ i pcel/
lis i legis datiõe: ite
rum terribilis appa/ Al. tfacturã
rebit cęlũ ⁊ terrã mo
uẽs in ſęculi ↄſũma/
tione q̃ñ exiget ratio A
nẽ de ipſi⁹ leg' obſ/
uatiõe. Et ideo dic:

Adhuc ſemel mouebo ñ ſolũ terrã ſed ⁊ cęlũ. Mat.
xxiiij. c. Cęlũ ⁊ terra trãſibũt ⁊c. Itẽ dñs mouit terrã in paſ/
ſione ⁊ cęlũ obduxit tenebꝛis. Itẽ ſemel i reſurrectiõe: Mat.
xxviij. a. Ecce tremot⁹ fact⁹ ẽ magn⁹. Itẽ iſernũ mouit i deſ/
cenſu ſuo: cęlũ v̇o i aſcẽſiõe: ſed oĩa ſimul ↄcutiẽt i ſecũdo ad/
uentu. ij. Pet. iij. c. Per quẽ cęli ardẽtes ſoluent ⁊ elementa
ignis ardo2e tabeſcũt. Allego2ice. Vox ſanguis chriſti mo Allego2ice
uit ↄ iudęos cęlũ ⁊ angelos: q̃ ⁊ ab eo2 cuſtodia receſſerũt: et
ſimilit aereas q̃litates ⁊ terrã. i. reges terrę romanos. ſ. impa/
to2es. m Qõ aũt ⁊c. Prędictę aucto2itatis ſẽſũ exponit
hic apl's dicẽs: Qõ autem adhuc ſemel dicit declarat
mobiliũ trãſlationẽ tanq̃ facto2. q. d. p h̃ qõ pph̃a dic
Adhuc ſemel/ declarat q̃ iam alias mouit cęlũ ⁊ terram:
Et q/ n Adhuc ſemel. i. pfecte et vniuerſalit mouebit
ea tanq̃ mobilia ad nutum ei⁹ q̃ ea fecit. Unde ſignant dicit:
p Tanq̃ facturã. q. d. ipſe poterit ea mouere qui ea fecit.
Uel/ Tanq̃ facto2. q. d. eo q̃ facta ſũt/ ęterna nõ ſunt: ſ ex
tpe incęperũt: et ita mobilia ſũt. Baſili⁹. Quę ex tpe incępert
ex neceſſitate cũ tpe ↄſument: ſi p̃ncipiũ habet tpale: ne dubi
tes de fine. ij. Co2. iiij. d. Quę vident tpalia ſũt. Itẽ p h̃ q̃
dicit/ ſemel/ notat ſe ea ita mouere/ vt maneãt poſtea ęterna
lit immobilia vt vlterius non ſint mouẽda. Et h̃ ẽ qõ dicit:
q Ut maneãt ea q̃ ſũt imobilia. i. vt ſm id qõ ſũt. i. ſm
totũ eſſe ſuũ. ſ. et ſm materiã ⁊ ſm fo2mã maneãt decętero ſta
bilia: Ul' Alit. o Declarat mobiliũ trãſlationẽ. i. legali
um ⁊ rituũ tẽpli. Si eni ſtaret illud tẽplũ cũ ritib⁹ ſuis q̃s nõ
iudaiʒaret: nũc aũt mutata ſt illa legalia figuralia/ vt ea q̃ ſt
. i. v̇itas euãgelica ⁊ ſpũalia chariſmata/ maneãt imobilia.
Itaq̃ regnũ ⁊c. Hęc ẽ tertia (Expo. Ca. XIII.)
pars quartę part': in q̃ monet ad bonũ agẽdũ. Uo/
lens aũt apl's abbꝛeuiare ⁊ ↄcludere eplam multaſ tã
git materias: ⁊ eaſdẽ quaſi bꝛeuit tactaſ replicat iterato. Pri
mo aũt monet ad metũ ⁊ reuerẽtiã erga deũ. Scdõ autem ad
opa charitat'. Q2 eni ſic dic Ecc⁹. xxv. b. Timo2 dñi iitiũ eſt
dilectiõis ei⁹. Ideo p̃mittit de timo2e. Poſtea v̇o de fratnita
te ⁊ hoſpitalitate ⁊ cõpaſſiõe agit: ibi: Charitas fratnita/
tis. Tertio monet ad hono2abile ↄnubiũ ↄ hęreticos q̃ dam
nãt nuptias: ibi: Hono2abile ⁊c. Quarto monet ad ↄfidẽ/
tiã ↄ auariciã: ibi: Sint mo2es ⁊c. Quinto ad obediẽtiam
pmptã: ibi: Memẽtote p̃poſito2 ⁊c. Sexto ad ſobꝛieta
tẽ ↄ gulã: ibi: Optimũ eſt grã ⁊c. Et q̃ ſobꝛietati ⁊ mũdi/
cię carnis ſtudendũ ſit: oſtẽdit p allego2iã ſurgẽtẽ de hiſto2ia
tam veteris q̃ noui teſtamẽti: ibi: Habem⁹ eni altare ⁊c.
Septimo monet ad ↄtẽptũ terreno2 ⁊ cęleſtiũ deſideriũ: ibi:
Nõ eni habem⁹ hic manẽtẽ ⁊c. Octauo iterũ monet eoſ
ad elemoſynarũ largitionẽ/ ſic pri⁹ monuerat eos i ſcđa parte
ad hoſpitalitatẽ: ibi. Bñficiẽtię ⁊c. Nono iterũ monet eos
ad obediẽtiã: ſic in q̃nta pte eos monuit: ibi: Obedite ⁊c.
Decio rogat o2ari p ſe ⁊ cõmẽdat eis timotheũ po2tato2em
collectarũ: ibi: O2ate p nobis. Dic ḡ: r Itaq̃. Patet
q̃ nos ſuſcipiẽtes: nũc i ſpe/ poſtea i re/ s Regnũ im/
mobile: id eſt donũ cęli ⁊ terrę ⁊ omniũ creaturarũ quę tũc
erũt imobilia: vel regnũ/ cęleſte qõ ęternũ eſt. ij. Co2. iiij. d.

Quę non vident

a ħabemus gratiam per quam b ſeruiamus placentes deo cū c metu ⁊ reuerentia: d Etenī de⁹ e nōſter ignis conſumēns ē. g Charitas fraternitatis mane h at ī vobis: ī ēt hoſpitalitatē no k litē obliuiſci: l Per hāc enī pla cuerīt q̇dā angelis hoſpitio re m ceptis. Mēmētote vinctoꝝ n tanq̄ ſimul vincti: ⁊ o laboꝛātiū p tanq̄ ⁊ ipi ī coꝛpe moꝛantes. q Honoꝛabile ꝯnubiū in oīb⁹:

¶ Que non videnť eterna ſunt. a ¶ Habemus gratiam .i. fidem/ſpem/⁊ charitatē cum ſancta opatione: aliter enī nō ve niremus ad gloꝛiam niſi per gratiā. Uel alia littera. Habea mus grām ⁊c. q.d. ex quo nobis pꝛomiſſum eſt regnum celeſte. Itaq̄/nos regnū immobile ſuſcipiētes/modo in pmiſſione/⁊ tandē

Al. habeam⁹ in re. a ¶ Habea mus grām .i. gra tias agam⁹ deo. b ¶ Per quam ſuia

Deut.4.b. m⁹ placētes deo

Rom.12.c. .i. ſic deuoti ſimus

1.Pet.4.b. deo in grārūactioni b⁹ vt ipſi placidi ſi m⁹ in nr̄is opib⁹: ⁊ ac ceptabile fiet ei ſacrificiū noſtrū. Chꝛyſ. Grās ſemꝑ deo age re ⁊ non murmurare/eſt eum colere acceptabiliť ⁊ ei placere. Philˀ.ij.b. Sine murmuratiōe. Omne eni q̄d opať q̄s mur murans ſuccidiť ⁊ pdit mercedē: ſicut illi qui murmurauerūt Numeri.xj.a. Sciamus q̄ grās agere ⁊ pro redemptiōibus et p repꝛomiſſiōib⁹ .i. pꝛo ſpūalib⁹: Quia aūt in grārūactio ne homo ſuā paruitatē ⁊ prauitatē debet ꝯſiderare ⁊ dei mag nitudinē: Ideo ſubdit: c ¶ Cū metu/in ꝯſideratione ſue pra uitatis. d ¶ Et reuerentia/diuine maieſtatis. Uel c ¶ Cū metu: quia iudex eſt deus. d ¶ Et reuerentia: quia pater noſter eſt. Philˀ.ij.b. Cum metu et tremoꝛe ſalu tem veſtram operamini. Nota q̄ gratiarumactio cum me tu ⁊ reuerētia multū placet deo. Tunc enī eſt pfecta grārūac tio de bn̄ficijs acceptis diuinis: quādo cum timoꝛe petit pro amplioꝛib⁹ accipiēdis ⁊ pꝛo periculis vitādis. Sic enī benefi cia accepta tunc excitabūt grās agentem: quādo timet ipſoꝝ beneficioꝝ ſubtractionē: ſicq̄ inter duas molas ſpei .ſ. ⁊ timo ris moliť vt fiat panis deo acceptabilis. Quare aūt grās age re debemus ſubdit: e ¶ Eteni deus/creatione. f ¶ No ſter/recreatiōe ⁊ iuſtificatiōe. g ¶ Ignis ꝯſumens ē. In hoc notanť tria bn̄ficia. Ignis enī eſt illuminās intellectū ad cognitionē: et accendens affectū ad amoꝛem: ꝯſumens pctōꝝ noſtroꝝ rubiginē. Et ita facit deus placētes. Malach.iij.a. Ipſe enī quaſi ignis conflans ⁊ quaſi herba fullonū. Eſa.iiij. b. Si abluerit dn̄s ſoꝛdes filiarū ſion ⁊ ſanguinē hieruſalē la uerit de medio eius in ſpiritu iudicij ⁊ ſpū ardoꝛis. Soph.j.d In igne celi ei⁹ deuoꝛabiť oīs terra .i. frenitas. Sed ꝯ in āti phona. Aduenit ignis diuin⁹ nō cōburēs ſ illuminās. Sol. Cōſumit culpā: ſed ꝯſūmat naturā. Uel aliť ꝯtinua. c ¶ Cū metu ⁊ reuerentia/ſeruiam⁹ deo. e ¶ Eteni deus nr̄ ignis cōſumēs ē/ad cōburēdas paleas/malos .ſ. Hiere.xv c. Ignis ſuccenſus ē in furoꝛe meo: ſuper vos ardebit. Deuť. iiij.d. Dn̄s deus tuus ignis conſumens eſt: deus emulatoꝛ. Iterū Deuť.ix.a. Dn̄s deus tuus tranſibit ante te ignis de uoꝛans atq̄ conſumēs. h ¶ Charitas fraternitati. Poſt timoꝛem dei agit de charitate fraternitatis quantū ad pꝛoxi mos dicens: Charitas fraternitatis maneat in vo bis: id eſt charitas ſit inter vos: quia fratres eſtis: vt vos in uicē diligatis. j.Peť.ij.c. Omnes honoꝛate fraternitatē dili gite. ij.Peť.j.b. In pietate aūt fraternitať amoꝛē in fraternita tis amoꝛe charitatem. Item. j.Peť.iiij.b. Ante oīa autē mu tuam charitatem in vobiſmetipſis continuā habentes. Colˀ. iij.c. Super hec autem oīa charitatem habentes: que eſt vin culum perfectionis. Sed quia charitatē coꝛdis pꝛobat effec tus: Ideo ſequiť: i ¶ Et hoſpitalitatē nolite obliuiſci Obliuiſci dicit: quia hanc habuerūt anteq̄ expoliarenť reb⁹ ſuis. Chꝛyſ. Non dixit: Hoſpitales fiatis/quaſi nō exiſtēti bus: ſed/ k ¶ Nolite obliuiſci. q.d. quia iam olim fuiſtis: ſ tribulationib⁹ modo attriti ⁊ rebus expoliati/non facere mo do poteſtis. j.Peť.iiij.b. Hoſpitales inuicem ſine murmura tione. Roma.xij.c. Hoſpitalitatem ſectantes: id eſt non ſolū ſuſtinentes: ſed etiam ſectātes. Luc.vlť.d. Et coegerūt illū dicētes: Mane nobiſcū ⁊c. Ibi Glo. Quo exemplo colligiť: quia peregrini ad hoſpitiū non ſolum ſunt vocandi/ſed etiam trahendi. Geñ.xix.a. Compulit illos oppido ⁊c. l ¶ Per hanc: quaſi ideo nō obliuiſcamini hoſpitalitatē: Per hāc enim placuerunt quidam angelis hoſpitio rece ptis. Chꝛyſ. Quidam loth hoc inchoari dicunt. Geñ.xix. a. Obſecro dn̄i declinate in domum pueri veſtri. Et poſtea dicitur: Compulit eos oppido ⁊c. Uľ de abꝛaam ſimiliter po teſt intelligi qui tres āgelos recepit. Geñ. xviij.a. Uel alia trā latio. Per hanc enī quidā neſcientes ho ſpitio receperūt an gelos: cui littere con ſentit cui qui taliť lit terā habet. Per hāc enī latuit quoſdam hoſpitantes angelos: id eſt non ſcientes eſſe angelos: ſed arbi trantes eſſe hoīes hoſpitauerūt: ꝓpterea magna merces eis. Si enī ſcirent eſſe angelos nihil mirabile. Et habeť ſimile exē plum de beato iuliano: qui dn̄m recepit in ſpecie lepꝛoſi: neſci ens deum eſſe ſed lepꝛoſum. Cum gaudio autem ſuſcipien di ſunt hoſpites: ſicut dicitur Tob.vij.a. Et ſuſcepit eos ra guel cum gaudio. Et poſtea ſubditur: Unde eſtis iuuenes fra tres noſtri. Nota q̄ non pꝛius queſiuit quis eēt q̄ recepiſſet eos cū gaudio: Modo ſine gaudio: immo ⁊ cum triſticia reci piuntur ignoti vel non recipiuntur. Econtra. Job.xxxj.d. Foꝛis nō manſit peregrinus: oſtium meum viatoꝛib⁹ patuit: Contra illos qui ſemper habēt ianuas clauſas. m ¶ Meme tote. Hic monet eos ad aliud opus pietatis: vt vinctis ſub ueniant .ſ. miniſtrando: quaſi pꝛeter etiam hoſpites: memē tote vinctoꝛum/pꝛo fide chꝛiſti. Mementote dico: ita cō patiendo ⁊ ſubueniendo ſicut velletis vobis ſubueniri ſi eſſe tis ſimul vincti. Et hoc eſt: n ¶ Tanq̄ ſimul vincti: id eſt ſic ſubuenite ⁊ compatimini eis ac ſi cum eis vincti eſſetis. ſ. x.g. Uinctis compaſſi eſtis: ⁊ rapinam bonoꝛum veſtroꝝ cū gaudio ſuſcepiſtis. Matth.xxv.d. In carcere fui ⁊ viſitaſtis me. Uinctus erat paulus cum vinctis ſimul qui dicebat. ij. Coꝛ.xj.g. Quis infirmatur ⁊ ego nō infirmoꝛ. q.d. quis vin citur ⁊ ego non vincoꝛ. Eph.iij.c. Non deficiatis in tribula tiōibus meis pꝛo vobis que eſt gloꝛia veſtra .ſ. in eſſe ſocium tribulationū veſtrarum. Eſt autem duplex vinculum pauper tatis ⁊ ferri ad litteram. Ps. Uinctos in mēdicitate ⁊ ferro. Ps.10.

o ¶ Et/mementote/laboꝛantium/quocunq̄ laboꝛis gene re. p ¶ Tanq̄ ⁊ ipſi in coꝛpoꝛe moꝛantes: id eſt tanq̄ experti per hoc q̄ eſtis in coꝛpoꝛe/ quid neceſſe ſit laboꝛanti bus. In coꝛpoꝛe enī non eſt niſi laboꝛ ⁊ doloꝛ. Job.v.b. De humo nō egredietur doloꝛ: id eſt de coꝛpoꝛe non exibit afflic tio: ſed ſemper inerit. q ¶ Honoꝛabile ⁊c. Hic loquiť apo ſtolus de nuptijs cōtra quoſdam hereticos qui eas damnāt: quas tñ domin⁹ pꝛeſentia ſua ⁊ matris ſue ⁊ diſcipuloꝛū ſuo rum honoꝛauit: et pꝛimū vinculum notum ⁊ apertum ibi fe cit. Joh.ij.a. Nuptie facte ſunt in chana galilee ⁊c. Iſtos au tem hereticos repꝛobat alibi. j.Timoth.iiij.a. Spiritus au tem manifeſte dicit: quia in nouiſſimis tempoꝛib⁹ diſcendent quidam a fide attendentes ſpiritibus erroꝛis ⁊ doctrinis de moniorum loquentium in hypocriſi mendacium pꝛohibenti um nubere. j.Timoth.v.b. Uolo autem iunioꝛes nubere fili os pꝛocreare. Item. j.Coꝛˀ.vij.e. Si nupſerit virgo non pec cauit: tribulationem autem carnis habebūt huiuſmodi. Sed quia vxoꝛati dupliciter peccant: vel per abuſum pꝛopꝛiarum vxoꝛum: vel per adulterium alienarum. Et ſimiliter econtra rio mulieres: Ideo dicit apoſtolus: Honoꝛabile connu biū: id ē nō meretricabile ſit/in omnib⁹: cōtra abuſū vt ho noꝛem tribuant vxoꝛi vel coniugio non abutentes ea. j.Theſ ſaľ.iiij.a. Hec eſt voluntas dei ſanctificatio veſtra/vt ſciat vnuſquiſq̄ vas ſuum poſſidere: id eſt vxoꝛem: in ſanctificatio ne ⁊ honoꝛe. j.Peť.iij.b. Uiri ſimiliter cohabitātes ſm̄ ſcien tiam quaſi infirmioꝛi vaſculo muliebꝛi impertientes honoꝛem. Uel/Honoꝛabile connubium/ſit/in omnibus: vt .ſ. ad honoꝛem dei ⁊ ad amoꝛem filioꝛum ad cultum dei pꝛocre andoꝛum ducatur vxoꝛ/certiſq̄ locis ⁊ tempoꝛibus ab ea ab

¶ ſtineatur ⁊ cognoſcat

ſtineatur ⁊ cognoſcat. a Et thorus imaculatꝰ.ſ. ſine macula adulterij. Primū ergo dicit cōtra abuſum: vt.ſ. ſit honorabile cōnubiū. Et ſecūdū dicit ꝯtra adulteriū: vt.ſ. Thorus ſit imaculatꝰ. Vel/ Honorabile ꝯnubiū: vt recta intentiōe accipiat ⁊ ducat vxor et legitime. Et thorus imaculatꝰ/ vt vxor ducta recto modo/ certo tpe ⁊ loco ⁊ iuſta ratione cognoſcatur. Sūt aūt plures rationes ꝓpt quas hō pōt cognoſcere vxorē. Prima ⁊ ꝑcipua eſt ad ꝓcreationē ꝓlis ad cultū dei. Secunda ad vetationē fornicatiōis quantū ad ſe: vt.ſ. ipſe vir cognoſcat vxorē vt ſic ipſe vitet fornicatiōnē. Tertia ē vt ꝓpulſ dens vxori eā cognoſcat hac de cauſa: ne ipſa quā ſcit petulantem ⁊ laſciuā adulterū ſuſcipiat. Quarta ratio eſt ſi ipſa petit debitū. In ꝗnto caſu pōt cognoſci mulier nō ſine pctō ꝗcūqꝫ ſed ſine pctō mortali: ſi.ſ. libido eū moueat ad cognoſcēdā eā ita tñ ꝙ nullo modo cognoſceret niſi ſuā. Alias aūt pctm̄ mortale ſi.ſ. cognoſcit eā cauſa libidinis explēdę tā feruent/ vt etiā ſi ſua nō eſſet/ non minꝰ cognoſceret. De talibꝰ dicit Augꝰ. ꝙ nimius amator vxoris ē adult. Inde ſubdit: b Fornicatores eni ⁊ adulteros iudicabit deꝰ.i. ęternalit ꝯdēnabit. Chryſ. Si eni iuſtę nuptię ꝯceſſę iuſto viro fornicator torqt. Eph.v.b. Ois fornicator/ aut imūdus aut auarꝰ: qd̄ eſt idolorū ſeruitꝰ nō habet hereditatē in regno chriſti. Gal.v.c. Manifeſta ſūt opa carnis: q̄ ſūt fornicatio/ imūdicia/ impudicitia/ luxuria ⁊c̄. Et poſtea ſubdit: Qui talia agūt regnū dei nō ꝯſequent. Et nota ꝙ ꝑ copulationē intelligit diuerſitas int fornicationē ⁊ adulteriū: Cōtra illos q̄ dicūt ꝙ fornicationis noīe intelligit adulteriū. Et ē expſſa auctoritas/ ꝙ cognoſcere ſolutam ē mortale pctm̄. Et h̄ valet qñ diſputat de luxuria. Simili.j. Corſ.vj.b. Nolite errare neqꝫ fornicarij/ neqꝫ idolſeruiētes/ neqꝫ adult/ neqꝫ molles/ neqꝫ maſculoꝝ ꝯcubitores regnū dei poſſidebūt. c Sint mores ⁊c̄. Hic ꝓhibet auariciā ⁊ tenacitatē de habitis: ⁊ cupiditatē de habēdis/ dicens: Sint mores ſine auaricia.i. nō ſitis tenaces de habitis. Auaricia eni oēs bonos mores corrūpit ⁊ malos introducit. Eccſ.x.b. Auaro nihil ſceleſtius: hic eni ꝓpriā aīam venalem habet. Et nota ꝙ dicit: Sint mores ſine auaricia: cōtra quoſdā qui licet multa dent ⁊ largiant paupibꝰ: tñ mores ſiue modū tenacitat retinēt: qꝛ auaro modo ⁊ nō libēti aīo dant illud. ij. Corſ.ix.b. Neceſſariū exiſtimaui rogare frēs vt ꝑueniāt ad vos ⁊ ꝑparent repromiſſam bñdictionē/ nō q̄ſi auariciam. d Cōtenti ꝑſentibꝰ: vt.ſ. non ſitis cupidi non habitoꝝ: ſ ſufficiat vobis qd̄ habetis. j. Timoth.vj.b. Qui volūt diuites fieri/ incidūt in temptationē ⁊ in laqueū diaboli ⁊c̄. Et poſtea dicit: Habētes igitur alimēta ⁊ q̄bus tegamur his ꝯtenti ſimus. Sed ne forte dicerēt: Quid facturi ſumꝰ ſi defecerit nobis neceſſaria? Rñdet: Dñs ꝓuidebit vobis: Et hoc eſt. e Ipſe eni dixit/ ad ieſum naue: ille.ſ. qui non mentitur. f Nō te deſerā neqꝫ derelinquā/ ſed ero tecū tibi ſubueniendo ⁊ neceſſaria dando. Ioſue.j.a. Sicut fui cum moyſe: ita ero tecū: non dimittam te: nec derelinquā. Deut.xxxj.b. Dñs q̄ ductor ē noſter ipſe erit tecū nec dimittet nec derelinquet te noli timere neqꝫ paueas. iij. Regſ.vj.b. Non derelinquā populum meū iſrael. Pš. Iunior fui ⁊ ſenui ⁊ nō vidi iuſtū derelictū. Itē Pš. Qui dat iumentis eſcam ipſoꝝ ⁊c̄. Mat.vj.d Nolite ſolliciti eſſe dicētes: Quid manducabimꝰ aut q̄d bibemus/ aut quo operiemur: hęc eni omnia gentes inq̄rūt. Itē in eodē.d. Dico vobis: ne ſolliciti ſitis ⁊c̄. g Ita vt ⁊c̄. Ita dixit ꝙ/ ita/ eſt nobiſcū non nos deſerens: h Ut ꝯfidenter dicamus/ omnē ſollicitudinē noſtram in eum ꝓſpicientes: ſcd̄m qd̄ dicit.j. Pet.v.b. i Dñs mihi adiutor eſt/ ſupplēdo mihi neceſſaria. Et ideo: k Nō timebo q̄d faciat mihi hō/ etiā ſi auferat mea. Roma.viij.f. Si deus ꝓ nobis q̄s ꝯ nos: Eſa.lj.d. Quis tu vt timeas ab oī homine mortali ⁊ a filio hoīs qui q̄ſi fęnū ita areſcet. Prouerb. xxix.d. Qui timet hoīem cito corruet. Chryſ. Hoc ⁊ nos dicamꝰ in oībꝰ tribulationibꝰ ⁊ tēptatiōibꝰ. Dñs mihi adiutor non timebo ⁊c̄. Derideamꝰ humana dū habemꝰ deū i mēte. Pš.117. Sicut eni ſi ille ē inimicꝰ etſi oēs alij ſunt amici/ lucrū nullū: ita ipſo exiſtēte amico: etſi oēs impugnant nullū eſt nocumētū. Quia aūt longū ē d̄ ſingulis faciēdis monere: ideo apoſtolus monet ſeq̄ mgr̄os dicēs: l Memētote ꝑpoſitoꝝ vroꝝ/ aploꝝ.ſ. eoꝝ v̄ba ⁊ exēpla hēat iugit i memoria: Verba ad obediēdū eoꝝ ꝑceptis: ⁊ exēpla ad imitādū. j. eodē.c. Obedite ꝑpoſit vr̄is ⁊ ſbiacete eis. De iſtis ꝑpoſitis dr̄ Eſa.lx.d. Ponā viſitationē tuā pacē et ꝑpoſitos tuos iuſticiā. j. Theſſal.v.b. Rogamꝰ vos vt noueritis eos q̄ laborāt int vos ⁊ ꝑſūt vobis i dño: ⁊ monent vos vt habeatis illos abūdantiꝰ in charitate. Nota ꝙ dicit: eos qui laborāt: ꝯtra ocioſos: int vos ꝯtra abſētes: q̄ nō cuſtodiūt gregē: et q̄ nō ſūt i cōmuniōe alioꝝ: ⁊ ꝑſūt vob i dño: ꝯ ſeculares q̄ ꝑſūt i diuitijs nō i dño.i. in his q̄ dñi ſūt: ⁊ monēt vos: ꝯ tacētes ⁊ mutos canes. Ita aūt memētote eoꝝ v̄boꝝ ⁊ exēploꝝ: qꝛ ipſi ſt. m Qui vobis locuti ſūt verbū dei. Hoc ꝑtinet ad eruditionē: Sed qꝛ nō tm̄ locuti ſūt: nā etiā opati ſūt bona i vita ſua ⁊ i fine quidā paſſi ſūt tormenta: ideo addit: de his q̄ ꝑtinēt ad exempli ꝑbitionē/ dicēs: n Quorum intuentes exitum/ glorioſum: qꝛ mortui ſūt in chriſto vel ꝓ chriſto. Apocſ.xiiij.c. Btī mortui q̄ in dño moriunt. Et dicit btūs Berñ. Multo magſ q̄ ꝓ dño occidunt. m Conuerſatiōis imitamini fidē. q.d. ſi vultis ꝑuenire ad talē exitū habeatis ꝯuerſationē eoꝝ ⁊ fidē in exēplū ⁊ ſeq̄mini fidē cōuerſationis eoꝝ.i. ꝯuerſationē fidelē: vel q̄ eſt ex fide. Vult ergo monere eos ꝙ oculos habeant ad ꝑlatos q̄ bñ docuerūt: quoꝝ mors ꝑcioſa ⁊ vita ſctā ⁊ glorioſa. Tales eni debēt eē ꝑlati vt ſint forma gregſ. j. Pet.v.a. Forma facti gregſ ex aīo. Iaco.v.b. Exēplū accipite exitꝰ mali ⁊ longanimitatſ laborſ et patiētię: prophetas q̄ locuti ſunt in noīe dñi: ecce btīficamꝰ eos q̄ ſuſtinuerūt: ſufferētiā iob audiſtis/ ⁊ finem dñi vidiſtis. o Ieſus chriſtꝰ. Hoc refert ad id qd̄ ſup̄ teſtatꝰ ē deū dixiſſe ad ioſue: Nō te deſerā ⁊c̄. Poterat eni illꝰ videri ꝙ tm̄ illa ꝓmiſſio ꝑtineret ad ioſue: ideo dicit ꝙ non: īmo etiam ad alios: qꝛ/ Ieſus chriſtꝰ heri ⁊ hodie. q.d. q̄ heri.i. in ꝑterito iuuit ioſue: p Hodie.i. in ꝑſenti iuuabit nos. Vel ſic ꝯtinua. Poterāt dicere ñ poſſumꝰ imitari illos ātiq̄s ſctōs qꝛ dñs ꝯtulit eis tūc magnā grāz: Idō rñdet ꝙ ſimilit mō paratꝰ eſt dare ſi eſſet q̄ eā accipe vellet: qꝛ/ Ieſus chriſtꝰ heri et hodie ipſe ⁊ i ſęcula.i. ſine fine. q.d. ęq̄lit potēs ē ⁊ liberalis ⁊ erit ſicut fuit. Apocſ.j.b. Ego ſū alpha et ω: ꝑncipiū et finis dicit dñs q̄ eſt ⁊ q̄ erit ⁊ q̄ venturꝰ ē. Pš. Tu aūt idē ipſe es ⁊ āni ⁊c̄. Pš.101. Eſa.lix.a. Ecce non eſt abbreuiata manꝰ dñi vt ſaluare nequeat: nec aggrauata ē auris eiꝰ vt nō exaudiat: ſ iniquitates vr̄ę diuiſerūt int vos ⁊ deū vr̄m ⁊ pctā vr̄a obſederūt faciē eiꝰ a vobis. q Doctrinis varijs ⁊c̄. Hic loquit ꝯ ſupſtitioſos i cibis vel ſupfluos. Quidā eni occaſione eiꝰ qd̄ apl̄s ꝑdicabat oīa mūda mūdis ⁊c̄. dicebāt nō eſſe pctm̄ cibis affluere. Alij dicebant a q̄bꝰ cibis ſm legē abſtinēdū eſſe. Cōtra quos oēs apl̄s dicit: Doctrinis varijs.i. diuerſis a nr̄a doctrina. r Et ꝑegrinis.i. extneis a veritate s Nolite abduci.i. ſeduci ꝑ ſpeciē ⁊ ornatū v̄boꝝ: nec a veritate euāgelij abducamini ꝓpt ſupſtitionē taliū. Chryſ. Cū chriſtꝰ dicat. Mat.xv.b. Nō qd̄ intrat i os coinq̄nat hoiem. j. Timoth.iiij.a. In nouiſſimis temporibꝰ diſcedent q̄dam a fide: attendentes ſpiritibꝰ erroris ⁊ doctrinis dęmonioꝝ ⁊c̄. Vel q Doctrinis varijs: id eſt ex veritate ⁊ falſitate ꝑmixtis. Nulla eni falſa doctrina eſt: vt dicit Glo. quę non aliq̄ñ vera intermiſceat.

Pš.117. Dis.xx.c.nolite

a b Et thorus imaculatus. Forni
catores eni ⁊ adulteros iudi
c cabit deus. Sint mores ſine
d auaricia contenti pręſentibꝰ.
e f Ipſe eni dixit. Non te deſerā
g neqꝫ derelinquam ita vt con
h i fidenter dicamus. Dominus
k mihi adiutor eſt: non timebo
l quid faciat mihi homo. Me
mentote prępoſitorū veſtroꝝ
m qui vobis locuti ſunt verbū
n dei: quorum intuentes exitū
ꝯuerſationis imitamini fidē.
o p Ieſus chriſtꝰ heri ⁊ hodie ip
q ſe ⁊ in ſęcula. Doctrinis va
r s rijs ⁊ ꝑegrinis nolite abduci.

B

Pš.36. Pš.146.

a Optimū ē eni gratia ſtabili-
b re cor: non eſcis que nōn pro
c fuerūt ambulantibus in eis.
d Habemus altare: dē quo ede
e re non habēt poteſtatem qui
f tabernaculo deſeruiūt. Quo-
g rū ēni aialiū infertur ſanguis
h ꝑ pctō in ſctā ꝑ pontificem:
i hoꝝ corpa cremāt ex̄ caſtra.

ra intermiſceat. Talis doctrina ē lepra volatilis: vnde ⁊ ipſi
leproſi ſunt. i. doctrinis varijs abducunt illi qui theologiā et
leges ꝯmiſcent: vel aliquas ſeculares ſciētias ſimul audiūt de
diuerſis ſciētijs ſpūalibꝰ ⁊ ſecularibꝰ. Cōtra quos dr̄ Deut.
xxij. b. Nō arab i boue ſimul ⁊ aſino: nō
indueris veſtimento qđ ex lana linoq; cō
textum eſt. Dicit ergo: Doctrinis va-
rijs/ ex veritate ⁊ falſitate permixtis: vel
ex diuerſis ſciētijs ſpūalibꝰ ⁊ ſecularibꝰ.
Et ꝑegrinis: id eſt extraneis a ſtudio
ſanctorum patrū. Sciētia eni ſanctorum
Numeri. 19. a. vt dicit beatus Bern. tempaliter crucia-
ti ⁊ in eternū gloriari. Sed iſtam ſcientiā
multi reprobant ⁊ paruipendūt. ij. Ma-
chab. iiij. c. Et patrios quidem honores
nihil habentes grecas glorias optimas
arbitrabant. Nolite abduci/ a deo ad
diabolum ducem. Judith. ij. d. Adduxit
holofernes omnes filios madian ⁊ predauit omnē locupleta-
tionem eorum. Ideo autem attendere talibus non debetis.
a Optimū eni eſt gratia ſtabilire cor/ non eſcis: id
eſt gratia fidei confirmare cor debetis: ⁊ non ſtudere obſerua-
tioni ſue: diſcretioni ciborum vel affluentie electorū. Gratia
eni ē ſtabilimentū cordis ⁊ robur ſpiritui ſi cor ea fuerit reple-
tum. Vas eni plenū aliquo per ipſam repletionē ſolidatur et
ſtabilitur: Sic cor plenū gratia ſi fuerit firmiter ſtat vt non
fluctuet: vel in proſperis vel in aduerſis. j. Cor. xvj. c. Sta-
te in fide viriliter agite ⁊ ꝯfortamini. Econtra cor ſine gratia
vacillat ⁊ fluctuat. Vnde Eſa. lvij. d. Cor impij quaſi mare
feruens qđ quieſcere non poteſt. Eſce autem non implent cor
nec ſolidant: ſed ventrem inflant ⁊ grauāt. De quibus ſubdit:
b Que non profuerūt: immo nocuerūt. c Ambulā
tibus in eis. i. illis qui perſeuerant ſtudent in eis: vel diſcer-
nendo/ vt ſuperſtitioſi: vel nimis affluendo/ vt guloſi: de qui-
bus dicitur. j. Cor. vj. c. Eſca ventri ⁊ venter eſcis: deus au-
tem ⁊ hunc ⁊ illas deſtruet. Phil. iij. d. Quorum deus ven-
ter eſt: ⁊ gloria in confuſione eorum. Non ergo ambulandum
eſt in eis: quia nocent: ſed in ſpūalibus eſt ſtatuendū. Vnde
Gal. v. c. Spiritu ambulate ⁊ deſideria carnis non perficie-
tis. Ro. xiij. d. Carnis curam ne feceritis in deſiderijs. Quo-
modo ergo eſce nocent/ habetur exēplum Numeri. xj. g. Ad-
huc carnes erant in dentibus eorum: ⁊ ecce furor dn̄i concita-
Ps. 77. tus eſt in populum. Ps. Adhuc eſce eorum erant in ore eorū
et ira dei aſcendit ſuper eos. Et nota ꝙ hoc verbum qđ dicit
apoſtolus. Optimū: ē contra quoſdā qui pro modica debi
litate corporis quā ſe habere putant: cum tn̄ magis ſit debili-
tas ⁊ accidia animi/ ſtatim querunt ſolatium ciborum: ſed me-
lius eſſet ꝙ cor ſolidarēt gratia: q̄ȝ ventrem inflarēt eſca. Op
timū eſt gratia ſtabilire cor/ non eſcis/ ventrem/ q̄
nō ꝓfuerūt ambulantibꝰ in eis. Certum eni eſt ꝙ gra-
tia ſobrietatis ⁊ corpus ⁊ cor ſolidat: Sicut dicit Eccꝰ. xxxj. d
Sanitas anime ⁊ corporis ſobrius potus: Econtra ꝓpter cra-
pulam multi obierunt. Multi etiam debiles efficiuntur ꝑ in-
firmarias. Vnde. j. Cor. xj. d. Alius quidem eſurit/ alius au-
tem ebrius eſt. Et poſtea dicitur. Ideo inter vos multi infir-
mi ⁊ imbecilles ⁊ dormiūt multi. d Habemus/ eni: quaſi
ideo non debemus diſcernere cibos ſm̄ legem: quia/ habe-
mus altare: id eſt chriſtum vel fidem chriſti in quo offerun-
tur orationes ⁊ operationes noſtre deo ⁊ acceptantur. Cor-
pus ergo chriſti qđ offertur altari eſt altare thymiamatis: in
quo offeruntur thura orationū: vt habetur Exo. xxx. a. Ideo
orationes finiuntur. Per dn̄m noſtrum ⁊c. De quo habetur
Exo. xx. d. Altare de terra facietis mihi ⁊ offeretis ſuper eo
holocauſta ⁊ pacifica veſtra. Glo. Credes filium dei incarna
tum: in terra eni corpus humanū. e De quo edere non
habent poteſtatē/ ſacerdotalem. ſ. poteſtatem edendi: id ē
nō ſunt digni cōmunione corpis ⁊ ſanguis chriſti. g Qui
tabernaculo deſeruiūt: id eſt obſeruantijs legalibus ſub
iecti ſunt: ſicut illi qui cibos diſcernunt. Talis eni exterius eſt
a veritate q̄ vmbre deſeruit ⁊ exemplari. Sic eni tpe figura-
rū qui deſeruieb āt figuris de ipſis timebāt: ita tempe gr̄e illi
ſoli qui veritate viuere debēt. Numeri. xviij. b. Si qs exter⁹
acceſſerit morieť. Itē in eodē. b. Omnis oblatio ⁊ ſacrificiū ⁊
quicqđ pro pctō ⁊ delicto reddit mihi ⁊ cedet i ſcā ſanctorū:
tuū erit ⁊ filioꝝ tuoꝝ in ſanctuario come-
dens illud: Mares tm̄ edēt ex illo qꝛ con
ſeratum eſt dn̄o. Et poſtea dicit filijs le-
ui: dedi omnes decimas iſraelis pro mini
ſterio quo ſeruiunt mihi in tabernaculo fe
deris. j. Cor. ix. b. Qui in ſacrario operā
tur que de ſacrario ſunt edunt: ⁊ qui al-
tario deſeruiūt cum altario participant.
Miniſtri ergo gratie de cibo gratie de-
bent viuere: ſicut miniſtri carnales de ci-
bis carnalibus viuebant. Sed multi ſunt
hodie qui dicunt ſe miniſtros chriſti ⁊ de
altario volunt viuere: ſed ſunt miniſtri le-
gis qui nō querūt niſi carnalia: nec curāt
de ſpūalibus: Paleas ſequūť tempalium: nō granū virtutū.
Hi debent de ſacerdotio depelli: quia noīa eoꝝ non ſunt ſcri-
pta inter celeſtes ⁊ ſpūales ſacerdotes. Sicut illi de quibꝰ di-
citur. ē. xij. f. Qui cōſcripti ſūt in celis. Eſdre. ij. d. Hi queſie
runt ſcripturam genealogie ſue ⁊ non inuenerūt ⁊ eiecti ſūt de
ſacerdotio: et dixit illis atherſatha vt nō comederēt de ſācto-
ſāctoꝝ: donec ſurgeret ſacerdos doctus atq; perfectus. Nee-
mie. vij. f. idē. Vel ſic: d Habemꝰ eni altare ⁊c. q. d. ſō
nō eſt ſtudendū ciboꝝ affluētijs ⁊ ſuꝑfluitatibꝰ: qꝛ habemꝰ
altare. i. crucē dn̄i vel memoriā ſue paſſiōis: in quo altari of-
ferre debemꝰ aīales motus carnis ꝑ macerationē: vel thura ⁊
thymiamata ꝑ deuotā orōnē. e De quo. i. de cuꝰ ſacrifi
cijs ⁊ oblatiōibꝰ. f Edere nō habēt ptātē. i. nō ſt digni
i ſpūalibꝰ delectari ſacrificijs: q̄ tabnaclo corpis deſeruiūt ex
toto ſeruiūt carni. g Qui. ſ. curā carnis agūt i deſiderijs.
Tales. q. d. q̄ recipiūt carnales delectatiōes nō hn̄t guſtū ad
ſpūales. Bern. Delicata ē ꝯſolatio diuina q̄ nō dat admitē-
tibꝰ alienā. Vl̄ altare vt dictū ē: ē altare eccl̄ie/ vbi ꝯſecrat dn̄i
cū corpꝰ: ō q̄ edere n̄ habēt poteſtatē. Qui tabernaculo:
id eſt corpori deſeruiūt. i. oīno ſeruiūt voluptatibꝰ corporis:
vt fornicatores adulteri ebrioſi: de qbꝰ dicit Roma. xvj. c.
Hmōi chriſto dn̄o nō ſeruiūt: ſed ventri ſuo. Noīe aūt taber-
naculi intelligiť corpus: Scōm illud. ij. Pet. j. c. Scio quo-
niā velox ē depoſitio tabernaculi mei. Tales ḡ q̄ tabernaculo
deſeruiūt nō ſunt digni edere de illo ſacrificio. j. Cor. xj. f.
Probet aūt ſeipſū homo et ſic de pane illo edat ⁊ de calice bi
bat: Qui eni māducat ⁊ bibit indigne: iudiciū ſibi māducat et
bibit. h Quoꝝ eni. Per duplicē allegoriā. Vnā veteris:
aliā noui teſtamēti. i. ꝑ allegoriā ſurgētē de duplici hiſtoria. ſ.
veteri ⁊ noui teſtamēti: Probat nō debere deſeruire taberna
culo corpis. Et poſt h̄ oſtēdit ꝑ hiſtoriā veteris teſtamēti/ di-
cens: Quoꝝ eni aīaliū infert ſanguis ꝓ pctō in ſan
cta ꝑ pontificē: hoꝝ corpa cremantur extra caſtra.
Hoc habetur Numeri. xix. a. et Leuit. xvj. f. Et eſt ſenſus
Ideo nō eſt ſtudendū in ꝓcuratiōe carnis: immo potius ca-
ro macerāda eſt vt ſic oblatio fiat deo accepta: qꝛ ſctōꝝ ſan-
guis infert in ſancta/ i Per pontificē. i. vita ſiue vite illo
rū affinitas laudabilis deo prī ꝑſentať: per chriſtū verū ſacer
dotē qui ē aduocatꝰ noſter interpellās pro nobis: vt dicit. ē.
vij. d. et Roma. viij. g. et. j. Joh. ij. a. Vel eoꝝ ſanguis in-
fert in ſcā ſctōꝝ: et aīe eoꝝ cū triumpho paſſiōis fruiture ce-
lo. k Hoꝝ aūt corpa cremant extra caſtra: qꝛ ſcti
ex ꝯuerſatione ſeculariū carnaliūq; hoīm feruore ſpūs acceſſi
ꝯſumūt q̄cq̄d carnale ē in eis ⁊ fluidū atq; libidinoſū macerā-
do ſe ⁊ mortificādo mēbra ſua cū vitijs ⁊ ꝯcupiſcētijs: vt dicit
Gal. v. d. Vitulus aūt ⁊ hircus ſic imolabāť ſicut dr̄ Leuit.
xvj. f. Vitulū aūt ⁊ hircū qui ꝓ pctō fuerūt imolati: ⁊ quoꝝ
ſanguis illatꝰ aſportabāť foras extra caſtra ⁊ cōburēt igni tā
pelles q̄ȝ carnes ⁊ fimū. Vitulus ⁊ hircus debent offerri deo
quia petulantia carnis ⁊ ceruicoſitas mentis deo debet ma-
cerari. Vel per vituli oblationem deſignatur precioſa mors
martyrum. Per hirci vero immolationem ꝑnitentia pecca-

torū qui corpora

a Propter qđ ⁊ ieſus vt ſanc-
b tificaret per ſuū ſanguinē po-
c pulum extra portam paſſus ē
d Exeamus igitur ad eum ex-
e tra caſtra/ impꝛoperium eius
f portantes: Non eni habem⁹
g hic manentem ciuitatem ſed
h futuram inquirimus. Per ip-
ſum ergo offeramus hoſtiam
i laudis ſemper deo: id ēſt fru-
ctum labiorum confitentium
k nomini eius. Beneficiētię au
l m tem et cōmunionis nolite ob-
n o liuiſci: Talib⁹ eni hoſtijs ꝓmē
p ret de⁹. Obedite ꝓpoſitꝭ vr̄is

totum: qui corpora ſua offerunt deo hoſtiam viuam ſan/ctam deo placentem: Roma .xij.a. Utrorumq; autem ſan/guis infertur in ſanctuario: quia precioſa eſt in conſpectu dn̄i Ps.115. mors ſanctoꝝ eius: tam martyrū qui ſemel totum ſanguinem fundunt pro chriſto: q̄ʒ confeſſoꝝ ⁊ penitentiū: qui quotidie ſe mortificant deo: Scd̄m illud Ps. Quo/niam propter te mortificamur tota die: Ps.43. hoc dicit quantū ad confeſſores: eſtima/ti ſumus ſicut oues occiſionis: hoc dicit quantū ad martyres. Caro autem hoſtię et pellis et fimus igne comburant. Caro: id ē voluptas carnalis contra delicatos: et pellis: id eſt apparentia ſecularis cōtra ſuperbos: et fimus: id eſt abūdantia tpa/lis per ignē ſanctiſpūs in hoīe qui ſe deo offert hoſtiam debet extingui. Et nota ꝙ per hoc qđ dicit ꝙ ſanguis aīaliū infert i ſancta: ſignificat ꝙ ſancti deſeruiūt alta/rio cęleſti. Per hoc aūt qđ dicit ꝙ corpo/ra cremabunt extra caſtra: oſtendit ꝙ ta/bernaculo corporis non deſeruiūt. Dein/de per allegoriam noui teſtamenti ꝓbat ꝙ non eſt deſeruiendū tabernaculo cor/poris dicens: a Propter qđ: id eſt propter illud idem deſignādū. ſ. vt extra caſtra: id eſt extra carnales ꝯcupiſcentias vel carnalium hominū ſocietatē exeamus. b Et ieſus ex/tra portā paſſus ē/ ad litterā: extra portam hieruſalē. Paſ/ſus eſt dico ad hoc: c Ut ſanctificaret populum per ſuū ſanguinem. i. merito ſuę paſſionis mundaret a peccatꝭ nō merito ipſi⁹ populi. Sic eni de ſāguie hoſtię aſꝑgebat po/pulus: qđ dicitur Exo. xxiiij. b. Sūptū ſanguinē reſperſit in populum: Ita ſanguine chriſti aſpergatur populus fidelium ad emundationē a peccatis ⁊ mollificationē deuotionis. Sʒ quare non fuit chriſtus combuſtus extra portam: ſicut hoſtia cōburebat extra caſtra? Reſpondeo: Myſtice ſua paſſio dici/tur combuſtio. Igne eni dilectionis vel tribulatiōis coctus ē in craticula crucis. In lege etiam cōbuſtio vocatur quęlibet acerba paſſio. Unde Joſue. vij. c. Quicūq; i hoc facinore fue/rit deprehenſus cōburetur igni. Poſtea autem dicitur ꝙ lapi/
Myſtice dauit eum: id eſt actor: omnis popul⁹. Myſtice. Porta ciui/tatis eſt ſenſus corporis: in quorū nullo peccauit chriſtus: et ideo extra carnis voluptates paſſus eſt: ⁊ nos eius exemplo oſtio ſēſuū vitijs clauſo carnis deſideria patiamur. d Ex/eamus igitur: quaſi quia ipſe extra caſtra paſſus ꝓ nobis: vt. ſ. nos ſanctificaret: igitur / Exeamus extra caſtra. i. ſocietates carnalium hominū/ vel carnis voluptatib⁹ pro chri/ſto: vt ipſi vicem rependamus. Prouerb. xxiij. a. Ad mēſam magnā ſediſti: ſcito quia talia oportet te pręparare. Mortifi/cemus ergo cum vitijs ⁊ ꝯcupiſcētijs. Item Gal. ij. d. Chri/
Gal.5.d. ſto confixus ſum cruci. Dicit ergo: Exeamus. Luc. viij. a Exijt qui ſeminat ſeminare ſemen ſuū. Gen. xij. a. Egredere de terra tua ⁊ de cognatione tua ⁊ đ domo patris tui. Extra caſtra. Lucanus. Nulla fides pietaſq; viris qui caſtra ſe/quuntur. Extra caſtra/ colligebat manna: Similiter extra carnalem voluptatē poſitis datur gratia vel doctrina. Gen. xix. a. Loth erat in oſtio tabernaculi quando apparuerūt ei an/geli. In oſtio tabernaculi ē q̄ tēporalib⁹ vtit ad ſuſtētationē: non ad delectationē: Talis eni nec extra tabernaculū ē oīno: quaſi de corpore cogitat vt ſuſtentetur: nec intus eſt oīno: qꝛ de ea non curat vt delectet: Sed quia non ſufficit exire: Ideo ſubdit: e Improperium eius portantes: id eſt crucē et vilitatem pro eo patienter ferentes. Matth. xvj. d. Qui vult venire poſt me: abneget ſemetipſum ⁊ tollat crucem ſuā et ſequatur me. Chryſ. Omnia faciamus cū gratiarūactio/ne. i. Pet. iiij. c. Si exprobramini in nomine chriſti beati eri/tis. Et vere debemus exire caſtra: f Non eni habem⁹ hic manentem ciuitatē: in hoc ſtatu manēs corpus. Uel id eſt non habemus in iſto mortali corpore manentem ciuita/tem. g Sed futuram inquirimus: id eſt ſm ſtatum

futurum corpus: Uel id eſt māſionem cęleſtem: quia manſio terreſtris pręterit: ſicut dicitur. j. Cor. vij. f. Pręterit eni fi/gura huius mundi. ſ. xj. c. Expectabat eni fundamenta ha/bentem ciuitatem cuius artifex ⁊ conditor deus. Moralit Moraliter
Chryſ. Eſt ciuitas/ deſideria populi: ratio/ rex/ potētię/ ani/mę duces. Hęc ciuitas in pręſenti nō ma/net ſed mutatur: in futuro autem ſtabili/tur per ipſum: ḡ ⁊c. q. d. ex quo ita eſt ꝙ per pontificem infertur ſanguis in ſancta et oblatio deo ſit accepta per eū/ ſicut di/ctum eſt ſuperius: qui ē verus pontifex. Ergo/ h Per ipſum/ chriſtum/ offe/ramus hoſtiam laudis ſemꝑ deo. C
q. d. illi offerebant vitulos: nos offeram⁹ euchariſtiam: id eſt gratiarumactionem. Hęc germinent labia noſtra. Unde expo/ Michee.2.a.
nendo qualem hoſtiam offerre debemus De cele.miſſa.
ſubdit. i Id eſt fructum labiorum c.1.in clemen.
confitentiū nomini eius: id eſt ſem/per confiteamur nomen eius: qđ eſt lau/dare deum ⁊ hoſtiam ei offerre: et ſic fru/ctum pacis ęternę vel pręſentis reconci/liationis ⁊ indulgentię nobis germinant labia confeſſiōiſ noſtrę: Scd̄m illud Eſa. lvij. d. Creaui fructum labiorū pacē: pa/cem ei qui lōge ē: et pacem ei qui prope ē: id eſt peccatori ⁊ iuſto. Peccator eni conſequitur pacem recō/ciliationis: et iuſtus pacem fraternitatis conſciētię ⁊ quietis ęternę. Oſee. vlt. b. Reddemus vitulos labiorum noſtrorū. Eccj. vlt. a. Confitebor tibi dn̄e rex ⁊ collaudabo te deū ſal/uatorem meum: confitebor noī tuo quoniam adiutor ⁊ pro/tector factus es mihi: ⁊ liberaſti corpus meum a perditione. k Beneficientię autem ⁊c. Euacuata ſententia prauo/rum de gula: redit ad bonos mores ⁊ perſuadendos ⁊ ad ope/ra pietatis dicens: Beneficiētię autem. q. d. non ſolū deo offerre debetis laudes hoſtijs: ſed etiam ꝓximis largam ele/moſynam. Et hoc eſt: Beneficiētię autem: id eſt largita/tis in alios quantum ad cenſum: ſiue quantū ad effectū: Be/neficus eni dicitur largus ⁊ elemoſynę deditus: inde benefici/entia dicitur largitas elemoſynarum. l Et cōmunionis quantum ad affectum: id eſt charitatis qua omnia putant cō/munia. Roma. xij. c. Neceſſitatibus ſanctoꝝ cōmunicantes: id eſt affectum ⁊ cenſum pręhentes. ij. Cor. viij. a. Scd̄m vir/tutem teſtimoniū illis reddo: ⁊ ſupra virtutem volūtarij fue/runt cum multa exhortatione obſecrantes nos gratiam ⁊ cō/municationem quę fit in ſanctos. m Nolite obliuiſci. q. d. etſi noſtra ſint ablata tn̄ ex his quę habetis date ſicut ſoleba/tis. Hoc eſt qđ. ſ. x. e. dicit: Non deſerentes collectionē ve/ſtram. Uel/ Beneficientię nolite obliuiſci: q̄n bona fa/ciatis pauperibus. ij. Theſſal. iij. c. Nolite deficere benefaci/entes in chriſto ieſu dn̄o noſtro. Eccj. xij. a. Si benefeceris: ſcito cui benefeceris. Et poſtea dicitur: Bene fac humili ⁊ ne dederis impio. Sed quia multi benefaciunt pauperibus: ſed non abundanter: Ideo ſubdit: Et cōmunionis. q. d. ſic be/nefacite pauperibus vt veſtra quaſi cōmunia eis impendatis abundanter ſm poſſibilitatem veſtram. Unde. ij. Cor. viij. c Non vt alijs ſit remiſſio: vobis autem tribulatio ſed ex ęqua/litate in pręſenti veſtra abundantia illorum inopiam ſuppleat: vt et illoꝝ abūdātia illoꝝ iopię ſit ſupplemētū vt fiat ęq̄litas. n Talib⁹ eni hoſtijs. ſ. elemoſynis ⁊ opib⁹ pietatꝭ. o Promeret de⁹: nō illis āntiquis legalib⁹ hoſtijs: ſʒ elemoſy/nis et operib⁹ pietatꝭ obtinet deus in pręſēti per gratiam: in futuro ꝑ gloriā. Gen. xv. a. Ego ꝓtector tuus ⁊ merces tua magna nimis. Apoc. vlt. c. Ecce venio cito ⁊ merces mea mecū eſt. Per h aūt ꝙ dicit: Talib⁹ hoſtijs ꝓmeret de⁹: vel cōplacat. Scd̄m Chryſ. habet argumētū ꝙ elemoſyna ē hoſtia q̄ de⁹ placat: cui dn̄i chriſto tale ſacrificiū vt offerat pr̄i Alit eni nō offert pr̄i niſi ꝑ filiū. Phil. iiij. d. Repler⁹ ſū ac/ceptꝭ ab epaphrodito q̄ miſiſtꝭ i odorē ſuauitatꝭ hoſtiā accę/ptā placētē deo. p Obedite ꝓpoſitꝭ vr̄is/ quātū ad ꝑce/
ꝑ pta. Et ſubiacete

☙ pta. a ❘Et ſubiacete eis/ quātū ad coꝛrectiones ⁊ diſcipli/
nas. Leuit. v.a. Si tetigerit īmundiciam ſubiacebit delicto:
id eſt pene delicto competenti. Roma. xiij.a. Qui poteſtati
reſiſtit/ dei oꝛdinationi reſiſtit. j. Pet. ij.c. Subiecti eſtote om
ni humane creature ꝓpter deum: ſiue regi quaſi pꝛecellenti
ſiue ducibꝰ tanq̄ ab
eo miſſis. Col. iij.d.
Filij obedite paren/
tibus veſtris per om
nia. i. pꝛelatis q̄ ſm
deum vos genuerūt.
Eph. vj.a. Filij obe
dite parētibꝰ veſtris
in dño: hoc eni iuſtum eſt. i. non ꝯtra deum. Et certe magnum
malū eſt ſine pꝛincipe eſſe ⁊ calamitatis materia ⁊ pꝛincipium
īoꝛdinatiōis ⁊ ꝯfuſionis: qḋ patet exēplis: Tolle nauis guber
natoꝛē ⁊ ſcapha perit. Prouerb. xj.b. Ubi nō eſt gubernatoꝛ
populus coꝛruit. Item ducem exercitꝰ tolle et oꝛdo vl' tenoꝛ
perit legionis: vt habetur Judith. xiij. Item gregis pa/
ſtoꝛem ⁊ diſpergent̄ oues. Zach. xiij.c. Percute paſtoꝛem ⁊
diſpergent̄ oues gregis. Non minꝰ aūt malū eſt inſuaſibili/
tas in ſubditis. i. inobedientia. Deterius eni eſt non obedire
pꝛincipi q̄ non habere pꝛincipē. Sed ait aliquis: Multi ſūt ma/
li pꝛincipes: Scio ⁊ ego: Melius aūt ē a nullo regi q̄ a malo.
Qualit̄ autē dicit: Et ſubiacete eis. Sol. Si pernitioſus
eſt in fide/ fuge eum: non ſolum ſi homo fuerit: ſed etiam ſi an
gelus de celis. Gal. j.b. Si aūt integrā fidem habet: ne ſcru/
teris: audi chꝛiſtū dicentē Matth. xxiij.a. Sup cathedram
moyſi ſederunt ſcribe ⁊ phariſei: oīa ergo quecūq̄ dixerint
vobis facite: ſm ꝟo opa eoꝝ nolite facere. q.d. habent q̄dem
dignitatē: ſed non vite ſanctitatē: tn̄ non iudices eos. Nā qḋ
dicit̄ Luc. vj.f. Non iudicate vt non iudicemini: de vita eſt
et non de fide. Signant̄ aūt dicit: Oīa que dicūt facite: vt di
cit credite: facere opus eſt. j. Pet. ij.c. Serui ſubditi eſtote in
omni timoꝛe dñis: non tm̄ bonis ⁊ modeſtis/ ſed etiā diſcho/
lis. Si ergo malis pꝛelatis ſubaudiendum eſt: multo magis
bonis pꝛelatis ⁊ diſciplinatis qui de aīabus ſolliciti ſunt. Un/
de ſubdit: b ❘Ipſi eni ⁊c. Quaſi deberꝫ obedire eis: quia
Ipſi ꝑuigilant/ quaſi pꝛo vobis ſolliciti ſunt p̄dicādo/ bo/
nū exemplū dando/ exterioꝛa pꝛout poſſunt ꝓuidendo. Paſ/
cunt eni vos verbo ⁊ exēplo ⁊ tꝑali ſubſidio ſicut dictū eſt pe
tro: Joh. vlt. c. ter Paſce ⁊c. Chꝛyſ. Sicut ſubditos opoꝛ/
tet eē obeditoꝛes: ita p̄latos vigiles. Marci. xiij.d. Janitoꝛi
p̄cepit vt vigilet. Et Luc. ij.b. Paſtoꝛes erāt in eadē regiōe
vigilantes ⁊ cuſtodiētes vigilias noctis ſup gregē ſuū. Ideo
dicit̄ hic: Ipſi eni ꝑuigilant ⁊c. q.d. periculū habent i ſu
um caput peccata tua ⁊ tu pigritaris. Ezech. iij.e. Si non nū
ciaueris ⁊c. quaſi rationē pꝛo aīabus reddituri. iij. Reg. xx.
g. Cuſtodi virum hunc qui ſi lapſus fuerit erit anima tua pꝛo
anima illius: Si ſpoponderis ꝓ amico tuo defixiſti apud ex/
Prouerb. 6.a. traneū manū tuam: illaqueatꝰ es verbis oris tui ⁊ captus ꝓ/
pꝛijs ſermonibꝰ: Fac ergo qḋ dico fili mi ⁊ temetipſū libera:
quia incidiſti in manū ꝓximi tui: diſcurre feſtina ⁊ ſuſcita ami
cum tuū: ne dederis ſomnū oculis tuis ⁊c. Item Prouerb.
xxij.d. Noli eſſe cum his qui defigunt manus ſuas: ⁊ qui va/
des ſe offerunt pꝛo debitis. Chꝛyſ. c ❘Quaſi rationem
⁊c. O pꝛelate tanto igni ſubmittis caput minoꝝ: ſi quem cō/
tingit de his qui pꝛincipant̄ ſaluari in tantis vitijs ⁊ tanta pi/
gritia: video tn̄ currentes ⁊ ſponte ſe pꝛoijcientes in pericula:
Reddent autem rationem de ſubditis in iudicio. Fiet eni illis
queſtio illa. Hiere. xiij.d. Ubi eſt grex qui datus ē tibi/ pecus
inclytum tuū. Quid dices cum viſitauerit te: Tu eni docui/
ſti eos aduerſum te. i. dixiſti bona ⁊ feciſti mala. Itē. xxxiij.b.
Adhuc tranſibunt greges ad manū numerantis. Ideo autē
obedite: d ❘Ut cum gaudio hoc faciant: id eſt gaudē/
ter ⁊ vigilent hilariter ⁊ curam veſtri agant videntes veſtrū
pꝛofectum ⁊ obedientiam. e ❘Et non gementes/ per in/
obedientiam ⁊ rebellionē veſtrā. Glo. Tunc cum gaudio labo
rat operarius in agro: quando attendit arboꝛem ⁊ videt fru/
ctum: quādo attendit ſegetem ⁊ videt vbertatē: tunc intelliget

a Et ſubiacete eiſ. Ipſi ēni ꝑui
b gilant quaſi rationē pꝛo ani/
c mabus vr̄is reddituri: vt cūm
d gaudio hoc faciant: ⁊ nōn ge/
e mētes. Hōc eni nōn expedit
f vobis. Orāte ꝓ nobis: Cōfi/
g dimus enim: quiā bonam cō/
h ſcientiam habemus in oibus
i
k

q non ſine cauſa laboꝛauit. Ubi eni plurime ſunt ſegetes: ma/
nifeſta eſt foꝛtitudo bouis: vt dicitur Prouerb. xiiij.a. Nec
ſine cauſa doꝛſum curuauit: non ſine cauſa manū attriuit: non
ſine cauſa frigus eſtuſq̄ tolerauit. Gen. xxxj.f. Die noctuq̄
geluq̄ eſtuq̄ vrgebar: fugiebatq̄ ſomnus ab oculis meis.
Gaudet ergo pꝛela/
tus cum videt labo/
ris ſui ꝑfectū. Ideo
ait: Ut cum gau/
dio hoc faciant
et non gementes
Eſa. lxj.d. Iſti ſunt
ſemen cui benedixit
dñs: ideo gaudens gaudebo in dño. iij. Joh. b. Maioꝛem
hoꝛum non habeo gratiam: q̄ vt audiam filios meos in veri/
tate ambulare ⁊c. Nota q dicit: Et non gementes: in quo
notatur q pꝛelatus ſi videt ſubditos rebelles ⁊ inobedientes
gemere debet non vleiſci nō pugnare. Chꝛyſ. Gemere debet
qui contemnit̄ a ſubditis: ſicut ille qui dicit Gal. iiij.c. Filio
li quos iterum parturio. Gemitꝰ eni ſunt in parturitione. Itē
cū vides quia eos q̄ pꝛincipantur: vleiſci nō opoꝛtet ꝯtemptū:
multa eſt vitio lachꝛymari ⁊ gemere: quia ſi ille gemuerit/
deus vleiſcetur: Ideo ſubdit: f ❘Hoc eni. ſ. vt gemētes cu
ram agant veſtri. g ❘Non expedit vobis: vt tales ſitis
pꝛo quibus ipſi gemant ⁊ conquerant̄ de vobis apud dñm di
centes illud Hiere. lj.a. Curauimus babylonem et quātum
in nobis fuit. ſ. et non eſt curata. Qḋ autem dicit: Non ex/
pedit: Liptote ē: id ē nocebit vobis. Et eſt ſimile. ij. Paral.
xiij.c. Filij iſrael nolite pugnare contra dñm deum patrū ve/
ſtroꝝ: quia non vobis expedit. Uel ita. Cū omni gaudio
⁊c. quaſi ideo debetis obedire illis. Ut in die iudicij/ faci/
ant hoc: id eſt reddant rationem deo: cum gaudio/ ſecu/
ri de pꝛemio veſtro: et participes gaudij ⁊ pꝛemij veſtri. Ps
Uenientes autem venient cum exultatione ⁊c. j. Theſſal. ij.
d. Que ē eni noſtra ſpes aut gaudiū aut coꝛona glorie: non/
ne vos an̄ dñm ieſū chꝛiſtū eſtis in aduētu eius. Et non ge/
mētes: id ē nō anxij vel heſitantes de veſtra dānatiōe. Eſa.
xxxv.d. Gaudium ⁊ leticiam obtinebunt ⁊ gemitus ⁊ doloꝛ
fugiet. Matth. xxv.b. Intra in gaudium dñi tui: quia ſuper
modica fuiſti fidelis. Sequit̄: h ❘Orate pꝛo nobis. Hic
Glo. Superbiam ⁊ elationem quoꝛundā pontificum percu/
tit: qui dedignant̄ petere ſuffragia oꝛonū a ſubditis. Simile.
Roma. xv.g. Adiuuetis me in oꝛonibus veſtris pꝛo me ad
deū. Eph. vj.c. Uigilantes in omni inſtantia ⁊ in obſecratio/
ne pꝛo omnibus ſanctis ⁊ pꝛo me. j. Theſſal. v.d. Oꝛate pꝛo
nobis. Sed quia ſunt quidam qui oꝛationes petunt ⁊ tn̄ de/
meritis ſuis fructum oꝛationis repellunt a ſe: Ideo ſubdit:
i ❘Confidimus eni: q. ſ. oꝛationes veſtre nobis pꝛodeſt.
Et ſubdit: quare. ſ. poſſunt valere. k ❘Quia. ſ. bonam
conſcientiam habemꝰ in omnibus: quaſi ideo confidi
mus nos poſſe iuuari per oꝛationes veſtras: quia in nullo ar/
☙ guit nos ꝯſcientia
Uel aliter exponit̄. i ❘Confidimꝰ eni ⁊c. Inter iſtos he
bꝛeos erant aliqui aduerſarij apoſtolo: qui nec etiā nomē eius
poterāt audire. Pꝛopt̄ quos etiā nomē ſuū non poſuit in pꝛin/
cipio epiſtole: ſicut dicit Chꝛyſ. Iſti dicebāt q apl's odio ha
bebat gentē ſuā: nec ꝯfidebat de ſalute eoꝝ: ſed ad gentē ꝯuer
ſus diſceſſionē docebat a moyſe eoꝝ: ſicut habet̄ Act. xxj.c.
Et iſti docebāt q ſi q̄ genti ſue blanda ⁊ ſuauia loquebat̄: vel
ſi bn̄ficia impēdebat eis/ oīa ficte ⁊ inſidioſe faciebat: Idō apo
ſtolus humilit̄ excuſans ſe ait: Cōfidimꝰ eni. q.d. nō peto
q oretis pꝛo me qꝛ ꝯfidimꝰ de vobis q tales eſtis: qui mihi
poſſitis ꝑ oꝛones vr̄as ſbuenire: ⁊ ꝯfidimꝰ inde d vr̄a dilectio
ne ad nos. Gal. v.b. Ego ꝯfido de vobis in dño q nihil ali/
ud ſapietis. H. vj.b. Cōfidimꝰ de vobis melioꝛa ⁊ viciniora ſa
luti: tn̄ et ſi ſic loq̄mur: Ideo aūt ꝯfidimꝰ de veſtra dilectio
ne: quia in nullo conſcij ſumus vos leſiſſe vel decepiſſe vel vel
lum in poſterū decipere. Et hoc/ k ❘Quia bonam con/
ſcientiam habemꝰ in omnibꝰ: non ſolum in gentibꝰ ſed i
vobis: et in nullo arguit nos cōſciētia: quia nocuerimꝰ vobis
☙ vel inſidias vobis

ꝗ guit nos conſcientia de preteritis: ſed **bonam conſcientiam habemus in omnibus**: quia de preteritis penitemus. j. Cor'. iiij. a. Nihil mihi conſcius ſum. Sed quia non ſufficit de preteritis habere bonam conſcientiam/ niſi cautela de futuris habeatur: Jdeo ſubdit: a **Bene volentes conuerſari**/ in futuro: id eſt ſine reprehenſione in medio huius nationis praue ꝛ peruerſe: vt dicit Phil. ij. b. Nihil autem ita facit hominẽ cautum in cuſtodiẽdo ſe a peccatis ſicut timore domini: Jdeo dicitur. j. Pet. j. c. Jn timore incolatus veſtri cõuerſamini. Et beat' Bern. dicit: Nihil tantũ valet ad grãm recuperandã ꝓmerẽdã ꝛ retinendã: ꝙ̃ ſi te inſtanter tenueris in timore domini.

Aliter ⁂ vel inſidias vobis fecerimus nec cum fictione aliquid protulimus/ vel negociationis gratia ſiue queſtus fecerim'. Act'. xxiij. a. Viri fratres ego omni cõſciẽtia bona conuerſatus ſum ante deum vſq; in hodiernum diem. Jtem Act'. xxv. c. Judeis non nocui ſicut tu melius noſti. Jtem Act'. vlt'. d. Viri fratres ego nihil aduerſus plebem faciens aut morem paternum ꝛ vinctus hieroſolymis traditus ſum in manus romanorum. **Bene volentes conuerſari**: id eſt in iudeis et inter gentes ſine offenſa ꝛ reprehenſione propoſitum habentes ſemper bene conuerſandi. b **Amplius autem** ꝛc. q. d. vt oretis pro me: **Amplius autem deprecor vos hoc facere**: id eſt orate pro me. **Amplius**: id eſt affectioſius ꝛ cũ maiori ſtudio. c **Quo**. i. vt/ d **Celerius reſtituar vobis**. Predicit eis aduentum ſuum: vt attẽtiores faciat ad orandum ꝛ benefaciendum. Sic etiam Phil. ij. c. Confido in dño quoniam ꝛ ipſe veniam ad vos cito. Vel/ b **Amplius ꝛc. quo celerius reſtituar vobis**. quaſi non ſolum mea cauſa: ſed magis pro veſtra vtilitate rogo vos hoc facere. ſ. orare pro me. Vtilitas eni iſtorum eſſet ſi apoſtolus ad eos veniret. Duplicem enim gratiam eis in aduentu ſuo imponebat. Gratiam. ſ. ſpiritualem. Vnde Roma. j. b. Deſidero enim vos videre vt vobis impertiar gratię ſpiritualis. Jtem gratiam temporalẽ: quia collectas eis afferebat: id eſt elemoſynas quas ab alijs ad opus eorum colligebat. Sicut habetur. j. Cor'. xvj. a. De collectis autem quę fiunt in ſanctos ꝛc. e **De' autem pacis ꝛc**. Sic cõtinua ſm Chryſ. Prius ab eis petijt orationes: nunc ꝛ ipſe orat pro eis dicens: **Deus autem ꝛc**. Vel aliter ſm Glo. q. d. ego ſuadeo vos ad predicta bona: deus autem qui aptare vos poteſt ad illa faciẽda: quia ille **Deus paci**: id eſt dans pacem ſiue dator pacis: vt. ſ. vitia non inquietent. f **Qui eduxit de mortuis paſtorem magnũ ouium in ſanguine teſtamẽti ęterni/ dñm nrm ieſum chriſtum: aptet vos in omi bono vt faciatis eius voluntatem ꝛc**. Nota ſingula. e **Deus pacis**: id eſt deus qui dat pacem reconciliationis ꝛ indulgentię pęnitentibus. Jtem pacem: id eſt ſerenitatem conſcientię profitentib'. Jtem pacem quietis ꝛ tranquillitatis ęternę peruenientib'. j. Cor'. xiiij. g. Non eſt deus diſſenſionis ſed pacis. Phil. iiij. b. Hęc agite ꝛ deus pacis erit vobiſcum. j. Theſſal'. v. d. Jpſe autem deus pacis ſanctificat vos per omnia. Roma. xv. g. Deus autem pacis ſit cum vobis omnibus amẽ. ij. Cor'. xiij. d. Habete pacem ꝛ deus pacis ꝛ dilectionis erit vobiſcum. ij Theſſal'. iij. b. Deus autem pacis det vobis ſempiternam pacem. f **Qui eduxit de mortuis**: id eſt de numero mortuorum: de morte eũ reducẽs ad vitam: ꝛ mortem deſtruens: vt qui deſtruxit quidem mortem illuminauit vitã. Jtem. ij. Timoth. ij. a. Memor eſto dñm ieſum chriſtum reſurrexiſſe a mortuis ſm euangeliũ meũ. Vel/ **Qui eduxit de mortuis**: id eſt reſuſcitauit de loco mortuorum de

a **bñe volentes ꝯuerſari. Am-**
b **pliꝰs autem deprecor vos hͦ**
c d **facere/ qͦuo celeriꝰs reſtituar**
e f **vobis. Deꝰs autẽ pacis qͥui**
g **eduxit de mortuis paſtorẽm**
h **magnum ouium in ſangͧine**
teſtamenti ęterni/ dñm noſtrũ
i **ieſum chriſtum: ȧptet vos in**
k **omni bono/ vt faciȧtis volun**
l **tatem eius: faciẽns in vo-**
bis quod placeat coram ſe

ſepulchro qui eſt locus mortuorum/ de quo eduxit chriſtũ deus clauſo ipſo ſepulchro. Eduxit dico/ g **Paſtorem ouium magnum dñm noſtrum ieſum chriſtum**. Chriſtus paſtor officio/ magnus dignitate/ ſanctitate/ imẽſitate. Paſtor autem dicitur ouium: id eſt humiliũ ꝛ manſuetorum: nõ hędorum/ nõ luporum: ſm ouium. j. Pet. ij. d. Eratis ſicut oues errantes: nunc autem conuerſi eſtis ad paſtorem ꝛ epiſcopũ animarũ veſtrarum. Paſcit autem ipſe paſtor ſeipſo oues ſuas. Vnde Ps. vbi dicit: Memoriam fecit mirabilium ſuorum/ miſericors ꝛ miſerator dñs: eſcã dedit timentib' ſe. Et hͦ eſt qd ſubdit: h **Jn ſanguine teſtamenti ęterni**: id eſt qui paſcit ſuos ꝓprio ſanguine: Scdm illud Job. xxxix. d. Pulli aquilę lambũt ſanguinem. Vel ſm Glo. Qui paſtor eſt effectus: **Jn ſanguine teſtamenti ęterni**: id eſt per effuſionẽ ſanguinis ſui. Talẽ ei decuit eſſe paſtorẽ: qui pro ouibus ſuis ſanguinem funderet ſuũ ꝛ animam poneret. Job. x. b. Ego ſum paſtor bonus: bon' paſtor animam ſuam dat pro ouibus ſuis. Sanguis autem chriſti dicitur ſanguis teſtamenti ęterni: confirmator teſtamenti noui: id eſt euangelij. Qd dicitur ęternũ: quia aliud ei nõ ſuccedit: per ſanguinem eni id eſt ꝑ mortẽ teſtatoris cõfirmatur teſtamentum. S. ix. ej. Teſtamentum eni in mortuis cõfirmatũ eſt. Jtem in fęderibus faciendis ſolebat fieri ſanguinis effuſio. Sicut dicitur Exo. xxiiij. b. Hic eſt ſanguis fęderis qd pepigit dñs vobiſcũ. Vel alit'. f **Qui eduxit de mortuis paſtorem ouium magnũ**: id eſt qui reſuſcitauit chriſtum. Vel ſm Chryſ. Qui eduxit de terra ꝛc. Et hoc in ſanguine teſtamenti ęterni. q. d. merito paſſionis venit ad gloriam reſurrectiõis. Non ſolum autẽ chriſtus eduxit ſe de mortuis: ſed etiam alios de morte per ſanguinem ſuum liberauit. Zach. ix. c. Tu autem in ſanguine teſtamenti eduxiſti vinctos de lacu in quo non erat aqua. Jpſe inquã deus pacis qui predicta vobis fecit per chriſtum/ i **Aptet vos i omni bono**: id eſt veſtrã voluntatem preparet vt omne bonũ velitis. Sed quia voluntas non eſt apta ſi ſit ad operationẽ ſegnis ꝛ pigra: Jdo ſubdit: k **Vt faciatis voluntatem eius**: quaſi ea ꝗ ipſe vult perducatis ad effectum. j. Theſſal'. iiij. a. Hęc eſt voluntas dei ſanctificatio veſtra. Aptat vos dico deus/ l **Faciens in vobis qd placeat coram ſe**: quia ipſius eſt facere in vobis qd gratum ꝛ placitum ſit. Non eni in nobis habemus niſi malum ex nobis. Roma. vij. c. Non habitat in me: id eſt in carne mea bonum. Nota ꝙ tria petit: aptationẽ/ operoſitatẽ/ intentionis rectitudinẽ. Aptationem voluntatis/ cum dicit: **Aptet vos in omni bono**. Operoſitatem/ cum dicit: **Vt faciatis voluntatem eius**. Rectitudinem intentionis/ cum dicit: **Faciens in vobis qd placeat coram ſe**. Jntentio eni recta facit animam deo placentem: quando. ſ. homo ſoli deo intẽdit placere non hominib' niſi propter deum. Gal'. j. b. Si adhuc hominibus placerem ſeruus chriſti nõ eſſem. Chryſ. Hęc maxima virtus eſt facere qd deo eſt acceptabile. Sap. ix. a. Da mihi dñe ſediũ tuarum aſſiſtricẽ ſapientiam vt mecum ſit ꝛ mecum laboret ꝛc. Eſa. xlij. a. Ecce ſeruus meus ſuſcipiam eum: electus meus: complacuit mihi in illo anima mea. Hęc autem tria fecit in hominẽ deus. Preparat eni ſiue aptat naturam per gratiam vt bonum velit: viuat ſm volũtatem: exeat in operationẽ. Phil. ij. b. Operatur in nobis velle ꝛ perficere pro bona voluntate. Dirigit etiam voluntatem ꝛ operationem ad ſe vt ſibi placeat per rectam intẽtionẽ. Vnde Apoc. xvij. d. Domin' dedit in corda eorũ vt faciant qd placitum eſt ei. Dicit ergo: **Faciens in vobis quod placeat co-**

B
† Ps. cx.

a ꝑ ieſū chriſtū: cui ē gl'ia i ſe-
b
c
d cula ſecloꝝ: Amē. Rogo au
e tē vos frēs vt ſufferatis vēr-
f bū ſolatij. Etēni ꝑpaucis ſcri
g pſi vobis: cognoſcite fratrem
veſtrum timotheū dimiſſum:
h cū quo ſi celerius venerit vi
i
k debo vos. Salutate omnes
l prepoſitos veſtros ⁊ omnes
m ſanctos. Salutant vos de ita
n lia fratres: Gratia cum omni
bus vobis. Amen.

Explicit epiſtola Pauli ad Hebreos.

Gratiam ſe: id eſt veſtra bona opera acceptabilia faciens ſibi per intentionis rectitudinē. Et hoc: a Per ieſū chriſtum/ per quem omnis oratio operatio ⁊ affectio redditur accepta ſi fuerit ſancta in gratia eius/ et ad honorem ipſius: cui chriſto vna cum patre ⁊ ſpiritusancto ſit: vel etiam/ b Gloria in ſecula ſeculorum: id eſt ſine fine. Roma. ix. a. Ex quibus ⁊ chriſtus ſm carnē qui eſt ſuper omnia deus benedictus in ſecula amē. j. Timoth. j. d. Soli deo honor ⁊ gloria. c Amen/ confirmatio: quaſi ita fiat vel ita verum eſt vt dixi. d Rogo autem vos fratres vt ſufferatis: id eſt patiēter ſuſtineatis: e Verbum ſolatij. Hanc epiſtolam quam in conſolationem vobis miſi: quia puſillanimes eratis ī tribulationibus ⁊ grauati. Chryſ. Vide ſapientiam apoſtoli: non dicit verbum admonitionis vel exhortationis: qđ pertinet ad pigros ⁊ negligentes: ſed verbum ſolatij: id eſt mitigatiōis: qđ pertinet ad tribulatos ⁊ puſillanimes. j. Theſſal. iiij. d. Conſolamini inuicem in verbis iſtiſ. Et debetis patienter ferre. f Etenim perpaucis ſcripſi vobis/ timens vobis tedium eſſe. Longitudo enim habet fatigare. q. d. non oportet cuiuſq; longitudinem ſermonis abnuere. In hoc autem latenter tangit pſeudo aduerſarios ſuos qui epiſtolas protrahebant: et longis eos ſermonibus fatigabant. Sed quare dicit: Perpaucis/ cum epiſtola iſta ſatis longa ſit. Sol. Chryſ. Tanta ſcribens pauca dixit eſſe ad ea que debebat ſcribere vel dicere: ſicut Eph. iij. a. Sicut ſupra ſcripſi vobis in pauco in quo poteſtis legentes intelligere prudentiam meam in miniſterio chriſti. g Cognoſcite fratrem veſtrum timotheum dimiſſum: id eſt ſciatis ꝙ timotheus eſt. Sed vnde vel a quo: Reſpōdet. Glo. A carcere in quo detentus erat. Chryſ. Eſtimo eum fuiſſe in carcere: aut ſi non hoc/ ab athenis abſolutum. Etenim hoc in actibus latet. Vel ſm Glo. Dimiſſum/ in iter qđ volebat ad predicandum directum. h Cū quo ſi celerius venerit: id eſt celeriter. i Videbo vos. In hoc reddit eos attentos ⁊ manſuetiores. Et nota ꝙ de timotheo adducendo ſecum ſpiritualē facit mentionem: quia forte iſti ad timotheum affectuoſe ſe habebant. In hoc etiam commendatur timotheus: ſicut Phil. ij. c. Spero autem in domino ieſu timotheum me cito mittere ad vos. Et poſtea dicit: Experimentum autem eius cognoſcite: quoniam ſicut patri filius mecum ſeruiuit in euangelio. k Salutate omnes prepoſitos veſtros: id ē prelatos. l Et omnes ſanctos: id eſt ſubditos in baptiſmo ſanctificatos. Sed quare non mandat prepoſitis vt ſalutent minores ſicut nunc fit. Hic autem dicit: ꝙ ſalutent prepoſitos. Et ſimiliter Col. vlt. d. dicit ſubditis vt admoneant prelatum ſuum dicens: Dicite archiſpo: Vide miniſterium tuum ⁊c. Sol. Epiſtola conſolationis ſpecialiter mittit ad infirmos. m Salutāt/ vos oēs fratres de italia. Per hoc ſignificatur ꝙ de roma ſcripſit hāc epiſtolam. n Gratia cum omnib' vobis amē: ſit ſupple. Chryſ. Gratia remiſſio eſt peccatorum. ſ. purgatio. ij. Cor. vlt. d. Gratia dñi noſtri ieſu chriſti ⁊ charitas dei ⁊ cōmunicatio ſpiritusſancti ſit ſemper cum omnibus vobis. Reſpondeo. Si non conuitiati fuerimus ad beneficium: ſi non pigri circa donum: Quis enim cōuitians poteſt cuſtodire gratiam: Gratia enim cuſtodiēda eſt: omniū enim bonorum cauſa eſt/ ad omnia dirigit cum celeſtia cogitamus: adeſt cū ſecularia recedūt. Audi enim quid dicatur Joh. xiiij. b. Vt maneat vobiſcum in eternum ſpiritus veritatis quem mundus non poteſt accipere qui non videt eum nec ſcit eum. Vides ergo ꝙ non eſt mundane anime ⁊ ſecularia cogitantiſ habere eum. Et poſtea dicit: Sicut autem nauis flante proſpero ſpiritu bonam opinionem dat nautis: ita anima diuino munita ſpiritu omnibus ſuperior ē procellis ſecularib'. Nauis autem que in celis eſt fert animam habens plena vela/ in molle velum incidēs ventus nequaq; habet vltra intentionem: puto cū oram' oportet tendere funes anime: id eſt deſideria vehementer. Item ⁊ cum miſeremur: non laxet ⁊ molliat velum timor paupertatis vel procuratio filiorum ⁊ familie: ſi ſpes futurorū tendat velum: tunc vndiq; ſuſcipit ſpiritusſancti ictum in velo ſic extēſo/ ſi quid temporale inciderit non nocet: quia ſtatim cadit ſb mare magnum et plenum feris ⁊ multas tēpeſtates generans in tranquillo tempore. Et poſtea dicit: Non ſit velum inueteratum: niſi ſit ſtrictum: non ſit de telis aranearum. Nihil enim ab his differunt cogitationes viſu ſolum conſequentiam ſeruantes: virtute vero omnium priuate.

Explicit Poſtilla dñi Hugonis Cardinalis ſuper epiſtolam pauli ad Hebreos.